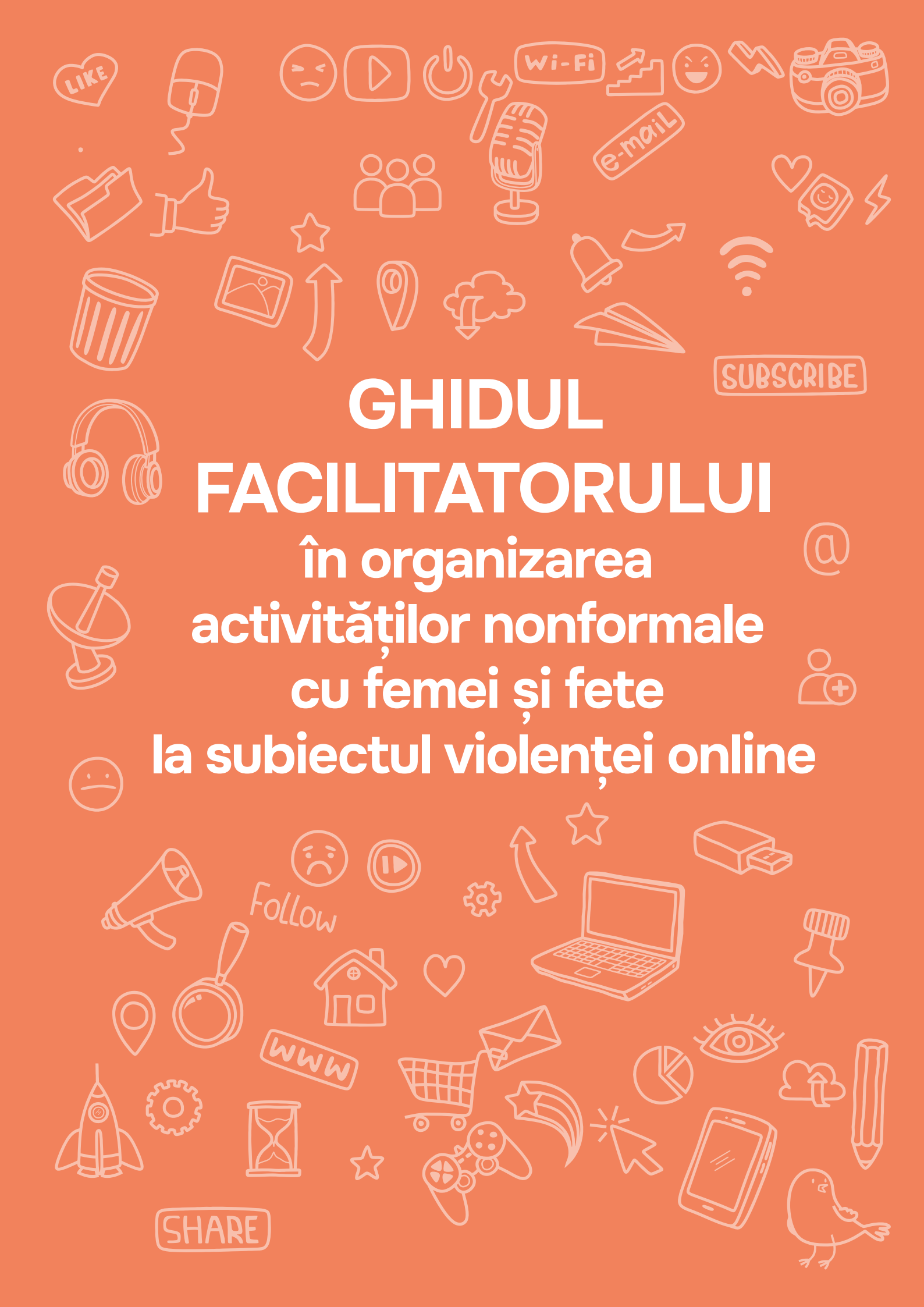

GHIDUL FACILITATORULUI În organizarea activităților nonformale cu femei și fete la subiectul violenței online

Ghidul facilitatorului este o resursă pentru specialiștii din domeniul social în organizarea activităților nonformale cu femei și fete la subiectul violenței online.

Prezentul document a fost elaborat de Centrul Internațional „La Strada” în cadrul proiectului „Pregătirea umanitară în situațiile de criză”, cu suportul Fondului Națiunilor Unite pentru Populație.

Autoare:

Cristina DELIU, Centrul Internațional „La Strada”
Elena BOTEZATU, Centrul Internațional „La Strada”

Recenzentă:

Tatiana TURCHINĂ, psihologă, șefa Centrului
Formare Continuă, Universitatea de Stat din
Moldova

Dreptul de autor:

AO Centrul Internațional „La Strada”
Chișinău, MD-2012, C.P.259
Republica Moldova
Relații la tel. +373 22 234 906
e-mail: office@lastrada.md
www.lastrada.md

Cuprins

Cuvânt înainte	3
Definiții	3
Scopul Ghidului și rolul facilitatorului	4
Recomandări pentru utilizarea Ghidului	5
Capitolul 1. Violența online: concepte teoretice și informații de bază	7
1.1. Particularitățile violenței online împotriva femeilor și fetelor	8
1.2. Forme de violență online împotriva femeilor și fetelor	9
1.3. Consecințele violenței asupra femeilor și fetelor	14
Zece concluzii de reținut despre violența online împotriva femeilor și fetelor	15
Capitolul 2. Scenariile sesiunilor practice, grupul de vârstă 16 – 24 de ani	16
2.1. Scenariu de lucru. Sesiunea 1	17
Intimitatea online: limita între personal și public. Riscuri.	
2.2. Scenariu de lucru. Sesiunea 2	25
Sexting. Iubirea din offline și online.	
2.3. Scenariu de lucru. Sesiunea 3	32
Hărțuirea online și formele sale. Hărțuirea sexuală online.	
2.4. Scenariu de lucru. Sesiunea 4	41
Ce este răzbunarea porno și despre distribuirea fără acord a pozelor cu caracter sexual.	
2.5. Scenariu de lucru. Sesiunea 5	46
Sextortion sau șantajul sexual online.	
Capitolul III. Scenariile sesiunilor practice, grupul de vârstă 25+ ani	55
3.1. Scenariu de lucru adaptat. Sesiunea 1	56
Intimitatea online. Între personal și public. Știați că?	
3.2. Scenariu de lucru. Sesiunea 2	63
Există sexting și între adulți? Riscuri și pericole.	
3.3. Scenariu de lucru adaptat. Sesiunea 3	69
Hărțuirea online – particularități. Hărțuirea sexuală online.	
3.4. Scenariu de lucru adaptat. Sesiunea 4	78
Răzbunarea porno.	
3.5. Scenariu de lucru adaptat. Sesiunea 5.	82
Un alt fel de șantaj. Sextortion sau șantajul sexual online.	
Anexă	92

Cuvânt înainte

Violența online față de femei și fete este o dimensiune nouă a violenței în bază de gen. Deși atât femeile, cât și bărbații pot fi victime ale violenței online, datele naționale și internaționale indică despre o vulnerabilitate sporită a femeilor, care pot trăi mai frecvent o formă severă de abuz fizic, psihologic ori emoțional și pot suferi consecințe grave.

Datele internaționale indică despre faptul că 38% dintre femei la nivel global au raportat că ar fi fost victime a violenței online, 65% dintre femei au raportat că ar cunoștea alte femei din comunitatea lor profesională și personală care ar fi fost victime și 85% femei au menționat că au fost martore a unui caz de violență online pe rețele de socializare.

Majoritatea femeilor nu cunosc unde să raporteze comportamentele dăunătoare în mediul online. Doar 1 din 4 femei au raportat ce li s-a întâmplat pe o platformă de socializare. Dintre acestea, doar 14% au raportat aceste cazuri către o instituție responsabilă.

Prezentul Ghid reprezintă o resursă pentru specialiștii din domeniul social care lucrează cu femei și fete fie în cadrul unor instituții educative, centre de tineret, organizații prestatoare de servicii sociale, etc. Acesta reprezintă primul program dedicat subiectului violenței digitale și are scopul furnizării unui șir de definiții și explicării unor concepte generale, dar și ghidării specialiștilor în abordarea cazurilor de violență digitală prin desfășurarea activităților neformale sau informale cu grupuri de femei.

Sperăm ca prin acest ghid să contribuim la o mai bună informare a comunității despre violența digitală, să prevenim riscurile la care sunt expuse femeile și să încurajăm cât mai multe femei să raporteze despre cazurile de violență online.

Definiții

Până în prezent, nu există o terminologie universală și o definiție a comportamentelor sau acțiunilor care ar îngloba toate formele de violență față de femei comise în online sau cu utilizarea tehnologiilor. Prin urmare, definițiile teoretice din prezentul Ghid sunt formulate în baza terminologiei propuse de comitetele specializate ale Consiliului Europei (GREVIO, Comitetul Convenției privind criminalitatea cibernetică, Comitetul Lanzarote, etc.), dar și Raportorul Special al ONU în domeniul ce vizează violența față de femei, și alte instituții internaționale. Lista resurselor consultate e indicată în Anexă.

Violența împotriva femeilor – o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor, ce presupune acțiuni comise cu scopul de a crea suferință fizică, sexuală, psihologică sau economică, în public sau în viața privată.

Violență în bază gen împotriva femeilor – violența care este direcționată împotriva unei femei pentru că ea este o femeie sau care afectează femeile în mod disproporționat.

Gen – rolurile, comportamentele, activitățile și atributele construite social, pe care o societate dată le consideră adecvate pentru femei și bărbați.

Violență online față de femei – orice act de violență în bază de gen față de femei care este comis cu utilizarea TIC. Violența online este o versiune mai prietenoasă a termenului „violență digitală”.

Violență digitală – utilizarea sistemelor informatice pentru a provoca, a facilita sau a amenința cu violența o persoană, care are ca rezultat sau este susceptibilă să aibă ca rezultat vătămări sau suferințe fizice, sexuale, psihologice sau economice și poate include exploatarea circumstanțelor, caracteristicilor sau vulnerabilităților individului .¹

Scopul Ghidului și rolul facilitatorului²

Ghidul facilitatorului care va lucra cu femei³ și fete la subiectul violenței online (în continuare – Ghid) are următoarele obiective de bază:

- Prezentarea unui set de informații sistematizate, selectate, structurate și formulate într-un limbaj accesibil despre fenomenul violenței online împotriva femeilor și fetelor.
- Furnizarea unor instrumente și tehnici de predare și abordare a subiectului în lucrul cu grupuri de femei și fete la subiectul violenței online.
- Orientarea și ghidarea facilitatorului în organizarea sesiunilor tematice bine structurate, prietenoase, bazate pe obiective, categorii de vârstă și necesități ale participantelor.

Astfel, ca urmare a desfășurării sesiunilor prezentate și descrise în acest Ghid, pe termen scurt și termen lung, participantele vor fi capabile de:

- Identificarea semnelor diferitor forme de violență online îndreptată împotriva lor sau altor femei.
- Recunoașterea trăirilor, stărilor, emoțiilor pe care le simt în raport cu o situație în mediul online fără frică de a fi judecate sau blamate.
- Aplicarea unor comportamente sigure și responsabile în mediul online pentru a preveni violența online.
- Apelarea la ajutor în situațiile în care sunt sau simt că sunt abuzate inclusiv și în mediul online.

Este important de menționat că prezentul Ghid are și anumite limite în utilizare, cum ar fi:

- Nu este gândit pentru a fi utilizat într-un cadru formal de lucru, de exemplu la lecții împreună cu elevii sau adolescenții, cadrul de lucru recomandat fiind cel neformal.
- Nu poate fi folosit ca și instrument de lucru cu grupuri foarte mari de participanți, dat fiind faptul că are la bază subiecte sensibile de discuții, iar sesiunile recomandate nu au fost gândite ca și planuri ale unor prelegeri sau sesiuni informative generale.
- Nu abordează spectrul larg al tuturor formelor violenței online împotriva femeilor, atât în capitolul teoretic, cât nici în cel practic. Pentru mai multe informații, date, cifre statistice se recomandă studierea și altor resurse recomandate în lista cu resurse de la finalul ghidului.
- Nu este prevăzut ca un instrument de studiat de sine stătător pentru lucrul cu grupuri de participante. Se recomandă pregătirea ghidată a facilitatorului înainte de a prezenta sesiuni tematice la subiectele vizate, precum și înainte de a utiliza acest ghid la modul practic.

Rolul facilitatorului în desfășurarea activităților pentru femei și fete la subiecte ce vizează violența online este de a ghida participantele să învețe într-un mod constructiv cum să recunoască și să facă față violenței din mediul online, fiind încredute în propria persoană și în alte persoane ce pot ajuta la nevoie. Astfel, pregătindu-se, dar și desfășurând activitățile, facilitatorul se va conduce de următoarele principii:

- **Abordare prietenoasă.** Nu este vorba de a forma relații de prietenie cu participantele. Se recomandă adaptarea unui stil de predare în care nu se admit acțiuni sau formulări cu scop de a șoca și speria. Nu se va confunda responsabilizarea constructivă cu efectul de wow.
- **Recunoașterea dreptului participantelor de a se exprima sau a evita să se exprime.** Fiecare dintre participante are posibil o istorie individuală a sa sau a altor persoane pe care va dori sau nu va dori să o verbalizeze. Cineva se va implica mai activ, cineva mai puțin, altcineva deloc. Nu se va insista sau cere ca participanta să se exprime sau să povestească ceva dacă nu dorește.
- **Non-judecare.** Nu se admite ca o persoană care desfășoară activități cu grupuri de participante la subiectul violenței online, să critice, blameze, să judece comportamente online ale femeilor și fetelor.
- **Nu dăuna!** Facilitatorul va cere ajutor și ghidare de la o persoană resursă în cazul în care nu este sigur de o informație pe care urmează să o ofere participantelor sau o situație în timpul lucrului pe care trebuie să o gestioneze. Astfel, se va evita o abordare greșită în timpul sesiunilor ce ar putea avea un rezultat contrar celui dorit – de a ajuta.
- **Principiul confidențialității!** Facilitatorul va explica și va respecta la rândul său regula că ceea ce se discută la sesiuni rămâne între pereții sălii în care s-a organizat sesiunea.

Recomandări pentru utilizarea Ghidului

Pregătirea pentru sesiune:

- Facilitatorul va analiza atent conținutul capitolului I ce conține informații despre concepte și recomandări de utilizare a ghidului. Facilitatorul va folosi în contextul sesiunii moderate doar informații, idei, concepte ce corespund obiectivelor stabilite.
- Facilitatorul va pregăti din timp materialele didactice necesare precum și spațiul pentru desfășurarea activităților. Un spațiu confortabil, bine organizat, prietenos va predispute participantele la discuții și colaborare.
- Facilitatorul, la început de sesiune, va stabili împreună cu participantele câteva „reguli ale casei” de care se va ține cont pe parcursul activităților. Găsiți în anexe lista cu modele de „reguli” pe care le-ați putea introduce în timp ce discutați regulile cu participantele.
- Facilitatorul va studia atent scenariul propus de sesiune înainte de activități, asigurându-se că înțelege fiecare pas al acestuia.

Conținutul scenariilor:

- Scenariile din capitolul II au fost elaborate pentru a fi folosite în lucrul cu participantele adolescente și tinerele cu vârsta cuprinsă între 16 – 24 de ani. Scenariile din capitolul III abordează aceleași subiecte, fiind adaptări ale scenariilor din capitolul II și vizează o altă categorie de vârstă, peste 24 de ani. A se lua în considerare că, chiar dacă structura de bază rămâne aceeași, au fost adaptate sau modificate tehnicile de lucru și folosite alte studii de caz și puncte de referință pentru activități, reieșind din specificul violenței online cu care se confruntă cel mai des femeile din această categorie de vârstă.

Structura scenariilor:

- Fiecare scenariu de sesiune este structurat în 4 etape de bază și o etapă scurtă de evaluare: Introducere; Identificarea problemei; Analiza cauzelor și consecințelor; Căutarea soluțiilor. Recomandăm să urmați structura propusă de fiecare dată când realizați sesiunile. Astfel, veți urma firul logic de cercetare profundă a subiectului și dezvoltarea abilităților participantelor.

1. Definiția este furnizată de Comitetul Convenției privind Criminalitatea Cibernetică, Grupul de lucru privind bullying-ul cibernetic și alte forme de violență online, în special față de femei și copii.
2. Pentru comoditate în lucrul cu Ghidul, vom folosi cuvântul facilitator pentru ambele forme de gen – facilitator, facilitatoare.
3. Nu se exclude implicarea bărbaților și/sau tinerilor în sesiunile organizate. O anexă separată va propune anumite recomandări și sugestii în acest sens în cazul unor anumite activități sau exerciții.

Violența online: concepte teoretice și informații de bază

01

1.1. Particularitățile violenței online împotriva femeilor și fetelor

Violența online împotriva femeilor și fetelor este un fenomen care afectează inviolabilitatea vieții personale și siguranța acestora în spațiul virtual. Studiile în domeniu indică despre faptul că femeile sunt afectate disproporționat de diferite forme de violență, comparativ cu bărbații.

Violența online împotriva femeilor poate include elemente de sexism, rasism, prejudecăți religioase, homofobie și transfobie, intențiile și motivațiile ce generează violență online fiind diferite în fiecare caz. Motivațiile cele mai frecvente în cazuri de violență online împotriva femeilor sunt intenția agresorilor de a expune o persoană la umilire, frică, răzbunare, constrângere.

Principalii factori care diferențiază violența online de alte forme de violență sunt:

- Anonimitatea – persoana abuzivă poate rămâne necunoscută pentru victimă;
- Realizarea acțiunilor la distanță – abuzul poate fi comis fără contact fizic cu victima, de oriunde;
- Caracter automat – acțiunile abuzive comise cu utilizarea tehnologiilor necesită mai puțin timp și efort pentru realizarea lor;
- Accesibilitate – varietatea și accesibilitatea tehnologiilor le face ușor de utilizat de către agresori;
- Impunitate – abuzatorii pot adesea scăpa de pedeapsă sau ar putea să nu fie atrași la răspundere pentru acțiunile comise în mediul online;
- Caracter de propagare și perpetuitate – textele și imaginile pot fi multiplicare și pot fi accesate pentru o perioadă lungă de timp sau pentru o perioadă nedeterminată.

Și pe de altă parte, există un alt factor ce vizează direct femeile și fetele care în multe cazuri nu vorbesc sau/și nu raportează astfel de situații. De obicei, acest lucru se întâmplă din cauza că:

- Nu cunosc că ceea ce li se întâmplă este un grav atac la intimitate, viață personală, libertate de manifestare, confidențialitate sau siguranță emoțională, fizică, sexuală.
- Simt rușine, vină, frustrare, frică, neîncredere de a vorbi sau a cere ajutor.
- Se simt vulnerabile în fața persoanei agresoare care le amenință sau amenință la viața și integritatea persoanelor apropiate.
- Cred că vor anticipa escaladarea situației dacă nu vor povesti sau cere ajutor.
- Nu sunt informate referitor la ceea ce ar putea face.

Continuum violenței online – offline: noi forme ale aceleași violențe

Violența online nu ar trebui considerată ca o formă separată de violență, dar este o reprezentare continuă și interconectată a violenței pe care femeile o trăiesc în offline.

Așadar, în contextul actual, când activitatea în spațiul virtual este interconectată cu cea de zi cu zi, violența împotriva femeilor a ajuns să fie o extensie a evenimentelor însoțite de violență din viața de zi cu zi a femeilor și fetelor. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor, apar noi forme de sexism și misoginie, care pot fi inițiate în online și continua în offline sau viceversa.

Violența împotriva femeilor poate începe de exemplu, ca hărțuire sexuală, pe străzile publice, ca agresiune fizică comisă de partenerul intim, și se poate transfera în online, de exemplu continuând cu amenințări privind distribuirea imaginilor intime sau neconsensuale ale femeii. Ori, violența poate începe pe rețele de socializare, prin hărțuire online sau extorcare sexuală, și poate continua cu comiterea unui viol sau altor acțiuni cu caracter sexual în mediul offline.

În multe cazuri, violența în bază de gen e intensificată în mediul virtual din cauza anonimatului, posibilității de a comite abuzul de oriunde, posibilitatea de răspândire rapidă a conținuturilor în online.

Toate formele de violență în bază de gen față de femei au în comun același lucru: sunt forme de constrângere, abuz, agresivitate comisă cu scopul de a controla, limita sau constrânge o femeie, a-i reduce din statut, oportunități și de a facilita și consolida privilegiile bărbaților.

1.2. Forme de violență online împotriva femeilor și fetelor

Recomandările Comitetelor și instituțiilor internaționale delimitează mai multe forme ale violenței online împotriva femeilor și fetelor. Din cauza evoluției rapide a tehnologiilor, inclusiv a inteligenței artificiale, domeniul violenței online, inclusiv formele violenței online sunt în continuă schimbare. Astfel, în prezent nu există categorii prestabilite ale violenței online, existând diverse abordări în clasificarea acestora.

Violența online față de femei include încălcări a inviolabilității vieții personale, acțiuni de urmărire, hărțuire, discurs de ură în bază de gen, distribuirea conținutului personal fără acordul persoanei, abuz sexual bazat pe imagini, hacking, furt de identitate, violență directă. În continuare, vor fi definite principalele forme de violență online, care prezintă relevanță pentru subiectele propuse în discuție conform scenariilor didactice din Capitolul II și III.

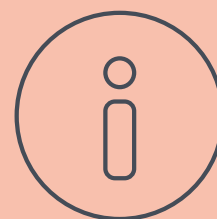
Hărțuirea sexuală în mediul online – orice comportament verbal, non-verbal sau fizic nedorit de natură sexuală, cu scopul de a încălca demnitatea unei persoane, creând o atmosferă intimidantă, ostilă, degradantă, umilitoare sau ofensivă. Aceasta include următoarele forme comise în mediul online:

1. Partajarea neconsensuală a imaginilor nud sau cu conținut sexual (fotografii sau videoclipuri) ale unei persoane (pornografie de răzbunare);

Răzbunarea porno sau revenge porn – se caracterizează prin publicarea și diseminarea conținuturilor cu caracter sexual explicit prin intermediul tehnologiilor și rețelelor Internet fără acordul persoanei. Scopul acțiunii fiind de a dăuna persoanei victime prin a o speria, amenința, rușina public.

- Deseori, se întâmplă că persoana victimă, fiind într-o relație, cu persoana agresoare a consimțit realizarea pozelor sau videourilor cu caracter sexual. Acest fapt însă nicidecum nu justifică diseminarea acestora pentru alte persoane sau public.
- În afara supunerii la răzbunare din partea ex-partenerilor într-o relație, abuzul poate include și solicitări financiare sau alte acțiuni din partea victimei.
- Specialiști din domeniul psihologiei cibernetice, nu sunt de acord și critică termenul de răzbunare⁴ porno: „... intenția din spatele preluării acestor imagini este foarte diferită de pornografia comercializată – și a o numi „răzbunare porno” pare chiar să continue persecutarea victimei.”⁵

Specific

2. Preluarea, producerea sau procurarea neconsensuală a imaginilor nud sau cu conținut sexual (fotografii sau videoclipuri) ale unei persoane

⁴ De la aspectul de răzbunare și implicarea într-o relație în trecut vine și denumirea în engleză a formei de violență – revenge porn.

⁵ Dr. Mary Aiken, The cybereffect. Psihologia comportamentului uman în mediul online”, pag.108

- Aceasta include acțiuni de producere a fotografiilor cu zonele intime, cum ar fi sânii, regiunea pubiană, fesele (creepshoturi), făcute pe ascuns;
- Un alt exemplu sunt imagini modificate digital pentru a se crea impresia că victima face sau spune ceva ce nu a făcut sau a spus de fapt (pornografie falsă/deepfake-urile).

Exploatarea, constrângerea și amenințarea în online, ce includ așa forme de violență precum sextingul forțat, extorcarea sexuală, amenințări cu comiterea actelor de natură sexuală, doxing, etc.

Sexting – Sextingul în sine nu este o formă de violență online. Se referă, de fapt, la un comportament cu un grad ridicat de risc ce poate ajunge la abuz sexual în mediul online. Se întâmplă atunci când 2 persoane, aflate într-o relație (îndrăgostire, iubire, cuplu, căsătorie, concubinaj, etc.) folosesc tehnologiile de comunicare și Internetul pentru a face schimb de mesaje cu caracter intim și sexual (mesaje text, imagini foto, video-uri, etc.). Când aceste acțiuni sunt comise forțat, unul din parteneri fiind amenințat, constrâns sau determinat în alt mod să se implice în unele activități de natură sexuală, acestea devin o formă de violență online.

Specific

- Diferite studii arată că sextingul este mai popular în rândul tinerilor decât la generațiile mai înaintate în vârstă. Cu toate acestea, nu îl exclude și multe cupluri îl folosesc ca și metodă de comunicare intimă la distanță.
- În cazul relațiilor ce finisează și a intențiilor rele, mesajele cu foto și video intime sau cu caracter sexual riscă să devină un instrument de manipulare, șantajare, amenințare, intimidare fiind postate sau/și distribuite pe rețele sociale.
- Sextingul se bazează pe încredere, sentimente de admirație și îndrăgostire, dar poate avea loc și în condițiile unei presiuni mai mult sau mai puțin subtile din partea unei persoane asupra celeilalte.

Sextortion sau extorcarea sexuală – amenințarea cu răspândirea de imagini sau alte reprezentări cu caracter sexual ale unei persoane, în schimbul unor beneficii de ordin material (bunuri, dreptul asupra acestora, dreptul de a săvârși unele acțiuni cu caracter patrimonial) sau solicitări de natură sexuală (de a transmite alte reprezentări cu caracter sexual, de a întreține acte sexuale cu făptuitorul, etc.).

Specific

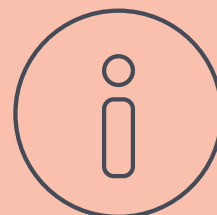
- Extorcarea sexuală deseori implică un abuz de putere sau autoritate pentru a solicita acțiuni, imagini sau video de la victimă;
- Implică manipulare sau constrângere de implicare în activități sau acțiuni cu caracter sexual în beneficiul agresorului și/sau crearea imaginilor cu caracter sexual de către victimă;
- Victima poate fi manipulată cu diseminarea imaginilor și video-urilor ce o reprezintă în ipostaze sexuale, dar și poate fi amenințată cu comiterea acțiunilor de violență față de membrii familiei dacă nu realizează solicitările cu caracter sexual;
- Motivația agresorului poate fi cea de răzbunare, umilitoare sau câștig financiar;

- De obicei, agresorii sunt foști parteneri romantici sau sexuali ai femeii;

Doxxing/doxing – este o formă de violență foarte aproape de hărțuirea online. Persoanele rău-intenționate, folosind Internetul și tehnologiile informaționale și de comunicare, fac publice informații personale sau/și documente compromițătoare despre o altă persoană.

- Informațiile personale se pot referi și la persoane apropiate femeii, precum soți, copii, rude, prieteni, colegi.
- La informații personale se referă adresa de acasă, adresa de email, număr de telefon personal, instituția școlară pe care o frecventează copii, etc.
- De multe ori, doxingul poate avea loc împreună și cu alte forme de violență online

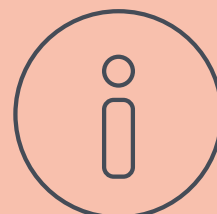
Specific

3. Intimidarea sexuală reprezintă comportamente precum răspândirea de informații false sau zvonuri despre presupusul comportament sexual al victimei, postarea de comentarii sexuale sub postările sau fotografiile victimei, etc.

- Alte exemple de intimidare sexuală pot include uzurparea identității unei victime, ceea ce presupune însușirea unei identități false cu scopul de a înșela alte persoane sau de a obține foloase necuvenite.
- Realizarea „outing-ului” unei persoane, fără consimțământul acesteia, cu scopul de a o speria, a amenința și a batjocori aspectul fizic al unei persoane („body shaming”).
- Outing-ul este practica de a dezvălui orientarea sexuală sau identitatea de gen a unei persoane fără consimțământul acesteia, adesea în mod public.

Specific

4. Cyberflashing-ul constă în trimiterea de imagini sexuale, nesolicitate prin intermediul aplicațiilor de întâlniri/dating sau de mesaje, texte sau utilizarea tehnologiilor Airdrop sau Bluetooth.

Cyberflashing – o altă formă de a hărțuire online cu caracter sexual și se întâmplă atunci când sunt expediate nesolicitat imagini reprezentând organe genitale.

- Această formă de violență sexuală online deseori este orientată împotriva femeilor pe aplicații de dating. Cu toate acestea, asta se poate întâmpla și în raport cu unii copii.
- Cyberflashing este percepută ca o formă de exploatare sexuală care cauzează victimei impact emoțional puternic, determinând-o să se simtă vulnerabilă sau tulburată.

- De regulă, țintește persoane după criteriul de sex, gen sau orientare sexuală.

Urmărirea în scop de hărțuire online și facilitată de tehnologie sau cyberstalking - comportamentul amenințător ce poate consta în urmărirea, în mod repetat, a unei alte persoane, implicarea într-o comunicare nedorită cu o altă persoană sau anunțarea altei persoane că este observată. Aceasta include urmărirea fizică a victimei, apariția la locul de muncă, la activitățile sportive sau de învățământ ale acesteia, precum și urmărirea victimei în lumea virtuală (camere de chat, site-uri de socializare etc.). Angajarea într-o comunicare nedorită implică urmărirea oricărui contact activ cu victima prin orice mijloc de comunicare disponibil, inclusiv instrumente de comunicare moderne și dispozitive TIC.

Practicile de urmărire comise în sfera digitală includ amenințări (de natură sexuală, economică, fizică sau psihologică), afectarea reputației, monitorizarea și culegerea de informații private referitoare la victimă, furtul de identitate, solicitarea de raport sexual, uzurparea identității victimei și hărțuirea cu complici pentru a izola victima. Acestea implică, de obicei, tactica de a supraveghea sau de a spiona victima, pe diferitele rețele sociale sau platforme de mesagerie, email-urile și telefonul acesteia, furtul parolilor sau spargerea, piratarea dispozitivelor acesteia, pentru a-i accesa spațiile private, prin instalarea de spyware sau aplicații de geolocație sau prin furtul dispozitivelor acesteia. Făptuitorii pot, de asemenea, să preia identitatea celeilalte persoane sau să monitorizeze victima prin intermediul dispozitivelor tehnologice conectate prin internetul obiectelor (IO), cum ar fi electrocasnicele inteligente.

Aceste acțiuni sunt comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare pentru a hărțui, intimida, persecuta, spiona sau stabili unele comunicări sau contacte nedorite, angajându-se în comportamente dăunătoare care fac ca victima să se simtă amenințată, stresată sau nesigură în orice fel.

Urmărirea online poate include următoarele acțiuni:

- Expedierea email-urilor, mesajelor text sau unor mesaje instant care sunt ofensatoare sau amenințătoare;
- Urmărirea, vizualizarea paginilor, spionarea unei persoane prin intermediul tehnologiilor;
- Publicarea unor comentarii jignitoare în adresa unei persoane în online;
- Distribuirea unor imagini intime sau a videourilor unei persoane în Internet.

Specific

- De obicei, utilizatoarea nu este la curent că este urmărită sau acțiunile sale sunt monitorizate.
- Urmărirea în mediul online poate avea loc în același timp cu urmărirea persoanei în viața reală.
- Persoanele rău intenționate pot fi atât persoane pe care femeile le cunosc în viața reală, cât și persoane absolut necunoscute.
- Ca instrumente de urmărire sunt utilizate conturile pe rețele sociale, informațiile despre femeie apărute pe diferite platforme sau portaluri online, chiar și dispozitive ascunse ce identifică geo locația.
- De obicei, persoanele rău-intenționate au scopul de a folosi informația colectată contra intereselor persoanei urmărite.
- Urmărirea online deseori este o formă de control și violență psihologică în cazurile de violență domestică.

Violența psihologică online – comportamentul intenționat care afectează integritatea psihologică a unei persoane prin constrângere sau amenințări.

Violența psihologică în mediul online poate lua și forma intimidării, amenințării victimelor sau a familiei acestora, insultei, batjocurii și defăimării. Incitarea la suicid sau autovătămare este, de asemenea, un comportament specific, care apare online, adesea amplificat de mecanismele anonimatului.

- Toate formele de violență împotriva femeilor săvârșite în sfera digitală au un impact psihologic și ar putea fi clasificate drept violență psihologică exercitată online și cu utilizarea tehnologiei.
- Caracteristicile specifice ale unei astfel de violențe împotriva femeilor sporesc impactul violenței asupra victimelor.
- În plus, formele de violență psihologică exercitate în contextul violenței domestice iau forme radicale atunci când sunt cuplate cu noile tehnologii. De exemplu, cu ajutorul domeniului digital, acest lucru poate lua o nouă dimensiune, în cazul în care actualii sau foștii parteneri sunt în posesia imaginilor intime ale victimei. În mod similar, abuzatorii pot utiliza tehnologia în mod greșit pentru a urmări unde se află victimele lor. Asemenea forme de violență au un impact psihic și fizic devastator asupra femeilor și fetelor.
- O altă formă de violență psihologică este abuzul economic, care este definit ca un control al capacității unei femei de a dobândi, a utiliza și a menține resurse economice.

Specific

Hărțuirea în mediul online – conduită persistentă și repetată orientată împotriva unei persoane, cu scopul de a cauza suferință emoțională severă și adesea o frică de vătămare fizică. Apare cu scopul de a încălca demnitatea acelei persoane și poate include solicitări adresate victimei de favoruri sexuale sau orice cerere nedorită, cu scopul de a crea un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator pentru victimă.

Hărțuirea în mediul online față de femei și fete implică unul sau mai multe acțiuni comise față de victimă în baza de gen sau din cauza unui spectru mai larg de factori (rasă, vârstă, dizabilitate, profesie, credințe sau orientare sexuală).

Hărțuirea în mediul online poate fi realizată în mai multe forme:

- Expedierea mesajelor text în mod abuziv;
- Transmiterea cadourilor nedorite;
- Comunicări frecvente, nedorite, precum ar fi apeluri telefonice, mesaje text sau alte modalități de a contacta persoana online, de exemplu prin intermediul rețelelor de socializare;
- Mesaje nesolicitate cu caracter sexual expediate în mediul online;
- Avansuri inadecvate sau ofensatoare pe site-uri web, pe rețele sociale sau chat-uri;
- Amenințări cu violență fizică și/sau sexuală prin email sau mesaje text, etc.

- Este un comportament nedorit, persistent și repetat, care vizează o anumită persoană, care are scopul de a cauza suferință emoțională severă sau frica de vătămare fizică.
- Hărțuirea online e comisă cu scopul de a încălca demnitatea unei persoane și poate include cereri de favoruri sexuale, cereri nedorite umilitoare sau intimidante. De asemenea, poate include mesaje nedorite cu caracter sexual.

Specific

1.3. Consecințele violenței asupra femeilor și fetelor

Violența online este un fenomen ce poate să se întâmple oricărei femei, indiferent de vârstă, rasă, etnie, apartenență culturală, religie sau orientare sexuală. Având legătură cu persoane cunoscute în offline sau doar întâmplându-se femeilor și fetelor în lumea virtuală, violența online are un impact destul de puternic asupra vieții acestora. Fiind alimentată de criterii de gen, stereotipuri și discriminare sau fiind parte a violenței în familie, sau întâmplându-se ca urmare a intențiilor nesănătoase și criminale ale unor persoane, orice formă sau manifestare a violenței online duce la niște consecințe pe termen scurt sau lung ce le marchează existența și viitorul.

În tabelul de mai jos, am notat câteva dintre acestea, ce vor fi, de asemenea, discutate în cadrul sesiunilor practice cu participantele la activități.

IMPACT SOCIAL

Consecințe:

- Izolare de familie, rude, prieteni, cauzată de anumite stări și sentimente trăite pe victimă.
- Tensionarea și înrăutățirea unor relații din offline.
- Renunțarea la studii/alte forme de dezvoltare și creștere profesională.

IMPACT EMOȚIONAL ȘI PSIHOLAGIC

Consecințe:

- Trăirea sentimentelor cu caracter distrugător: frică, deznădejde, vină, rușine, frustrare puternică, anxietate, neajutorare, etc.
- Tulburări de somn, mâncare;
- Abandonarea unor activități aducătoare de satisfacție și confort emoțional;
- Lipsa concentrării asupra unor sarcini ce vizează rutina sau responsabilitățile de serviciu;
- Comiterea unor acțiuni ce pot dăuna grav integrității fizice și a vieții proprii.

IMPACT ECONOMIC

Consecințe:

- Pierderea surselor de venit/locului de muncă;
- Acumularea unor datorii cauzate de bani pe care victima a fost impusă/șantajată/manipulată etc. să-i împrumute.

IMPACT ASUPRA COMPORTAMENTULUI DE UTILIZATOR

Consecințe:

- Persoana victimă ar putea repeta anumite acțiuni în mediul online ce i-au compromis integritatea emoțională și reputația, în cazul lipsei unui suport și intervenții specifice în cazul său.
- Multe persoane victime ale violenței online, în urma unor acțiuni abuzive online a altor persoane, tind să-și șteargă conturile sau informațiile personale pe rețele sociale, schimbe numărul de telefon, etc.

Aceste acțiuni sunt văzute de regulă de către specialiști ca și specific frecvent întâlnit în cazul violenței în mediul online împotriva femeilor și fetelor. Despre care se spune că violența online împotriva femeilor și fetelor tinde să fie tăcută și ascunsă de către acestea.

Zece concluzii de reținut despre violența online împotriva femeilor și fetelor

1. Violența online asupra femeilor și fetelor este un fenomen ce are caracter complex și ia amploare tot mai mult sub diferite forme odată cu evoluția tehnologiilor de comunicare și a Internetului
2. Violența online poate fi continuarea abuzului din offline împotriva unei femei. Și viceversa. Violența online poate începe online și continua și în viața reală a femeii sau a tinerei.
3. Violența online poate veni din partea unei persoane cunoscute în viața reală și cu care femeia/tânăra are sau a avut o relație de cuplu (soț, concubin, iubit) – ca și parte din violența în familie. Violența online poate veni din partea unei persoane necunoscute în viața reală. De asemenea, nu se exclud cazurile când violența online împotriva unei femei sau tinere vine din partea unei persoane într-o oarecare măsură cunoscute în viața reală.
4. Deseori se întâmplă ca violența online împotriva femeilor și fetelor să fie alimentată de stereotipuri și atitudini discriminatorii în bază de gen. Astfel, multe surse la subiectul violenței online și multe instituții la nivel internațional vorbesc despre violența online împotriva femeilor și fetelor ca și parte a violenței în bază de gen.
5. Elementele ce facilitează ca violența online să aibă loc sau ca violența împotriva femeilor și fetelor să se extindă și în spațiul digital sunt: acces rapid în timp și spațiu la victimă, anonimitate, performanța dispozitivelor de a capta, salva, modifica conținuturi cu imagini, setări și parametri ce oferă acces la informații personale despre victimă, rapiditatea multiplicării unei imagini, rapiditatea trimiterii și distribuirii către alți oameni a unei imagini, lipsa unor politici și reguli stricte ale platformelor web pe care au loc abuzurile de a urmări, salva și semna despre abuzuri către persoanele competente.
6. Nu există definiții fixe a formelor violenței online împotriva femeilor și fetelor, precum și o tipologie unică. Există, aspecte comune și specifice anumitor forme de violență online.
7. Violența online împotriva femeilor și fetelor are impact social, economic și emoțional puternic asupra vieților femeilor și fetelor care trec prin astfel de situații.
8. Violența online împotriva femeilor și fetelor poate afecta deseori și dreptul acestora la o utilizare liberă și sigură a Internetului.
9. Violența online împotriva femeilor și fetelor este o formă de violență și poate avea consecințe grave asupra bunăstării psihoemoționale a victimei, asupra sănătății sau stării de bine, având consecințe pe termen lung și uneori mai complexe, datorită efectului de multiplicare și amplificare a Internetului.
10. Violența online necesită o abordare specifică de răspuns, ce ține cont de particularitățile utilizării tehnologiilor informaționale și de comunicare în comiterea abuzului și de noile manifestări ale violenței în Internet, diferite de cele în offline.

Scenariile sesiunilor
practice, grupul de
vârstă 16 – 24 de ani

02

2.1. Scenariu de lucru. Sesiunea 1

Intimitatea online: limita între personal și public. Riscuri.

Despre importanța subiectului

Odată cu apariția Internetului și dezvoltarea diferitor platforme web pe care oamenii își creează identități virtuale, conceptul de intimitate a căpătat o altfel de semnificație. Dacă până la perioada Facebookului și Instagramului, ca să vezi o poză a unei persoane, trebuia să-i faci o vizită și să o rogi respectuos să-ți arate albumul cu fotografii de familie. În epoca Internetului, este suficient să-i scrii numele la rubrica de căutări pe una din cele mai populare rețele sociale ca să vezi mai mult decât o poză.

Astfel, pentru mulți utilizatori, ceea ce era cândva personal și poate chiar intim, fiind păstrat, de regulă, între pereții casei, astăzi, a devenit o rutină – Fotografii pe Instagram cu familia, prietenii, locurile vizitate, casa locuită, petrecerile vizitate, mâncarea servită la cafenea, cafeaua băută în parc, etc. Și mai mult ca atât, mai puțin personale, au devenit anumite trăiri, probleme, nemulțumiri, frustrări sau din contra bucurii trăite. Despre toate, aflăm din conținutul postat, distribuit, etichetat, comentat, etc. La fel și comunicarea online, fiind considerată de unii utilizatori ca fiind superficială (lipsește contactul vizual, aprecierea gesturilor și mimicii atât de importante într-o comunicare față în față), a devenit mai puțin inhibată și, pe alocuri, foarte discretă și personală, pentru alții. Percepția despre intimitate, de asemenea, este foarte diferită. Mulți utilizatori, responsabili și atenți, înțeleg că nu există ceva intim din moment ce ajunge online, alți mulți utilizatori văd și înțeleg online-ul ca un spațiu ce oferă multă intimitate, din moment ce poți fi oricine ai dori să fii în spatele identității virtuale create.

Scenariul de mai jos, vizează direct subiectul intimității în mediul online și modul în care înțelegerea eronată a acesteia favorizează apariția multor riscuri online pentru femei și fete – preluarea informațiilor personale de către persoane rău intenționate, intimidare, hărțuire, urmărire, manipulare, șantaj, amenințări, etc.

Obiectivele sesiunii:

- Participantele identifică potențiale riscuri ale publicării informațiilor și imaginilor în mediul online.
- Participantele descriu situațiile de încălcare a intimității personale în mediul online.
- Participantele evaluează impactul încălcării intimității asupra stării personale de bine în mediul online și offline.
- Participantele stabilesc acțiuni personale pentru a gestiona conținuturi online și a se simți mai sigure în mediul online.

Etapale sesiunii

Etapă	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Discuție moderată în baza poveștii cu tâlc. Gândește – Perechi – Prezintă.	20 min.
Identificarea problemei	Diagrama Venn	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Exercițiu de asociere	30 min.
Căutarea soluțiilor	Exercițiu de elaborare a acțiunilor	20 min.
Exercițiu de evaluare	Metoda culorilor	5 min.
Timp		90 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, imagini simbol, fișe cu cuvinte, fișe cu texte, foi colorate, fișe cu sintagme, seturi cu imagin.

INTRODUCERE

Tehnică de lucru: Discuție ghidată în baza poveștii

- Facilitatorul prezintă povestea cu tâlc. Poate fi folosită o imagine simbol, fără text sau prezentat textul pe un ecran mare.
- Fiecare participantă primește pe fișe câte un cuvânt din poveste și este rugată să formuleze în gând o idee folosind acel cuvânt. Ideea trebuie să se refere la o experiență personală.
- Facilitatorul ghidează discuția în baza poveștii prezentate.

Poveste cu tâlc

Cândva demult tare, pe când Internetul abia își făcea apariția în casele oamenilor, o tânără pe nume Eudochia avea acasă o cutiuță cu câteva lucruri mărunte, dar foarte importante pentru ea – o poză cu sine când avea 3 ani, o brățară ruptă în câteva locuri pe care o purtase mama sa în tinerețe, o poză decupată dintr-o revistă ce reprezenta un bărbat chipeș, o carte despre o istorie de dragoste și o croșetă. Ea iubea mult fiecare dintre aceste lucruri și îi plăcea să le țină în mână ori de câte ori avea ocazia. Nu o putea face atunci când dorea, dat fiind faptul că locuia cu mai multe persoane în aceeași casă. Pentru a citi cartea în liniște, a-și aminti cu lacrimi de copilărie, a croșeta ceva drăguț sau a privi visătoare poza acelui bărbat chipeș avea nevoie de intimitate – un loc în care era singură și putea trăi din plin emoția legăturii magice cu cutiuța sa de amintiri, trăiri, vise și plăceri.

În una din zile, fiind plecată de acasă, Eudochia a uitat cutia pe masă. Revenind, a observat că fusese deschisă de către altcineva, iar lucrurile nu mai erau așa cum ea le aranjase ultima dată. În acel moment, cu multă durere în suflet, a înțeles, că ceea ce cândva era doar pentru ea, a devenit cunoscut pentru mai multă lume. Și parcă încă nu se întâmplase nimic. Ar fi putut lua cutia să o deschidă în continuare oricând își dorea, fără a căuta un refugiu anume, dar nu mai era să fie așa cum a fost. Ceea ce făcea parte cândva din intimitatea sa, devenise un fel de fapt cunoscut de către alți oameni.

Întrebări pentru discuție:

- Cum v-a părut sarcina de încadrare a cuvântului primit într-un context ce vă vizează direct?
- Reprezintă contextul creat ceva foarte intim sau este ceva cunoscut de mai multă lume, rude, prieteni, vecini, etc.?
- În viața de zi cu zi, aveți o „cutie” pe care preferați să o deschideți în intimitate, departe de alți ochi?
- Încercați să v-o imaginați pe Eudochia. Dacă ea ar fi prezentă în această sală, cum credeți că ar defini/explica termenul de „intimitate”?
- Cât de aproape este explicația Eudochiei de ceea ce credeți personal că este „intimitatea”?
- Credeți că pe Internet și în viața reală, intimitatea înseamnă sau se explică diferit? Dacă diferit, care ar fi diferențele?
- Propun să alegeți o foiță colorată din coșul cu materiale de lucru și să scrieți așa cum credeți și cunoașteți o definiție sau o descriere a termenului „intimitate”.

Tehnică de lucru: Gândește – Perechi – Prezintă

Facilitatorul:

- propune participantelor să formeze perechi. Fiecare pereche primește o fișă în care va trebui să aranjeze sintagme și fraze în 2 coloane.
- explică sarcina: Persoanele din același grup discută și hotărăsc împreună unde vor plasa fiecare dintre sintagmele din tabelul propus.
- moderează o discuție după ce participantele finalizează sarcina.
- prezintă informații și explicații pentru generalizarea discuției la etapa Introducerii.

Plasați fiecare sintagmă de mai jos în rubrica ce o reprezintă cel mai bine:

Fotografii făcute cu telefonul, informații despre locul de muncă, tatuajul făcut într-o zonă mai intimă a corpului, istoria despre prima iubire, o recenzie despre o carte recent citită, o stare de supărare pe o persoană apropiată, istorii despre neînțelegerile cu rudele, fotografia comună cu o nouă prietenă, lista cu medicamente pentru un tratament recomandat, imagini cu flori colorate din propria grădină, un mesaj drăguț pe o poză cu o cafea, o părere proprie despre un eveniment mediatizat pe rețele sociale, dialog online cu o persoană cu care aveți o relație.	
Personal (pot arăta sau povesti atât online, cât și offline doar unor persoane foarte apropiate sau chiar nimănui)	Public (pot arăta sau povesti atât online, cât și offline oricui sau la mulți oameni)

Întrebări pentru discuție:

- Au fost situații când părerile voastre cu referire la plasarea sintagmelor în rubricile corespunzătoare nu au coincis? Vă rog să exemplificați.
- Care au fost sintagmele în care din start ați avut aceeași părere? Ați discutat și despre aceste exemple? Dacă da, ce argumente comune ați găsit?
- Cum credeți, de ce în anumite situații, ați avut păreri diferite?
- Sunteți de acord, că atunci când este vorba despre intimitate, mediul online ne poate duce în eroare? De ce?

MESAJE - CHEIE:

- Intimitatea este despre personal. Fiecare om o simte și o înțelege diferit, pornind de la niște valori pe care le are, viziuni, experiență de viață, oamenii care au într-un anumit fel impact.
- Internetul, deseori, poate crea confuzii referitor la intimitate, dat fiind faptul că oferă spațiu fără prezența fizică a oamenilor; este omniprezent; nu are granițe de spațiu și timp; conectează oameni virtuali fără contact vizual, gesturi, mimică.
- Internetul este loc public! Oricât de departe de ochii lumii nu ar părea unele acțiuni în mediul online, un număr nelimitat de oameni poate avea acces la lucruri care par a fi bine ascunse acolo.
- Internetul, favorizând acces rapid, permite oamenilor cu intenții rele să încalce limitele bunului simț și al intimității altor persoane.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda de lucru: Diagrama Venn

Facilitatorul:

- propune participantelor 2 situații paralele, având ca personaj principal aceeași femeie.
- propune participantelor să reprezinte grafic prin 2 cercuri ce se suprapun elementele comune și cele diferite ale situațiilor discutate. În zona de suprapunere, vor fi notate elementele comune.
- explică că fiecare dintre situații presupune o continuare cu posibile evenimente neplăcute pentru personajul principal.
- încurajează participantele să-și imagineze care ar putea fi aceste evenimente neplăcute, explicând că acestea pot fi considerate ca și posibile riscuri în cele 2 situații.
- ghidează o discuție în baza sarcinii propuse.

Ariadna în tren

Ariadna este într-o călătorie cu trenul prin România. Va ajunge la destinație peste 5 ore.

În vagonul în care călătorește este puțină lume. Este foarte calm, calduț, plăcut. Pe suflet însă, simte un disconfort puternic. La un moment dat, lângă ea se așază o tânără drăguță. Pare foarte binevoitoare. Intră în discuție cu Ariadna. În 30 de minute, Ariadna a reușit să-i povestească despre copilăria sa și neliniștea sa de pe suflet. Peste o altă jumătate de oră, pasagera drăguță coboară. Probabil, nu se vor mai revedea vreodată.

Ariadna simte o mare ușurare.

Ariadna în fața ecranului

Ariadna este în fața calculatorului. Se simte cumva supărată la finalul zilei. Hotărăște să-și mai adauge câteva poze pe profilul său de Facebook. Probabil, lumea va aprecia cât de reușite s-au primit. Le face publice pentru toată lumea. Undeva în mapa cu mesaje primite, găsește câteva rânduri de la un băiat necunoscut ei. Pare a avea un profil real și pare foarte cumsecade băiatul. Îi răspunde. Între aceștia se leagă o discuție până după miezul nopții. Băiatul îi apreciază pozele și o întreabă de ce pare atât de tristă în ele. Ariadna îi povestește multe din viața sa. În viața reală, cred că nu ar povesti nimănui. Ariadna se simte în siguranță.

Întrebări pentru discuție:

- Cât de reale vă par cele 2 situații ale Ariadnei? Credeți că se pot să se întâmple oricui?
- Ce au în comun aceste situații? Prin ce diferă?
- Cum credeți, de ce în ambele situații, Ariadna încredințează ceva intim și personal unei persoane străine?
- Care dintre situații vi se par mai riscante pentru Ariadna? De ce?
- Cine este băiatul cumsecade care are acces la trăirile Ariadnei?
- Frazele „Ariadna simte o mare ușurare” și „Ariadna se simte în siguranță”, sunt despre intimitate?
- Cum creează Internetul iluzia intimității și a siguranței?

Informații și explicații pentru generalizarea discuției:

- Există mai multe posibile riscuri atunci când publicăm informații și imagini personale în mediul online. Cu cât mai multă lume are acces la aceste informații, cu atât mai mare este probabilitatea ca să existe o persoană rău intenționată și să folosească aceste informații. De exemplu, pentru a câștiga încrederea, a lega o comunicare, a afla informații mai personale și sensibile.
- Deseori, Internetul poate favoriza efectul „necunoscutului din tren”. Astfel, oamenii sunt mai predispuși să încredințeze lucruri intime persoanelor străine cu care sunt siguri că nu se vor mai revedea niciodată. Sunt fermi convinși că „secretele lor” vor fi în siguranță.
- Spre deosebire, de oamenii din tren, care coboară la stație, cei de pe Internet pot reveni în orice moment la persoana cu care au comunicat despre ceva intim. Aceștia pot cere și alte informații, făcându-i pe oamenii care li s-au destăinuit să se simtă obligați să povestească mai multe, să facă mai multe.
- Persoane rău intenționate în mediul online pot fi atât persoane cunoscute în viața reală, cât și persoane necunoscute.
- Risc în mediul online înseamnă o situație de pe Internet ce poate avea consecințe neplăcute sau chiar grave pentru integritatea emoțională, emoțională sau sexuală a unei persoane.
- Toate acțiunile noastre ca și utilizatori în mediul online ne apropie de spațiul public foarte mult, lăsând foarte puțin loc pentru personal.
- În mediul online, astfel ca și în viața reală, o persoană poate trece prin situații de violență.

ANALIZA CAUZELOR ȘI CONSECINȚELOR

Metoda de lucru: Exercițiu de asociere

Notă: Imaginile vor avea scopul de a ajuta participantele să facă mai ușor asocierea între o emoție și o situație.

Facilitatorul:

- Formează echipe a câte 4-5 persoane. Fiecare echipă va avea la dispoziție un set cu imagini și un alt set cu scurte descrieri ale unor situații din mediul online trăite de femei sau fete;
- Explică că fiecare grup va încerca să identifice ce imagini și căror situații ar putea fi asociate;
- Invită grupurile să prezinte sarcina, cerând argumente pentru asocierile făcute;
- Explică că, la dorință, pot fi adăugate unele detalii sau reflecții personale vizavi de situații;
- Ghidează, prin întrebări, grupurile să identifice dacă situațiile respective au sau nu au impact negativ asupra stării de bine și a vieții femeilor sau fetelor din situațiile vizate.

Situația 1

Victoria, 18 ani. A publicat o poză cu 2 prietene. Intenția sa era să o publice doar pentru un grup foarte restrâns. Din greșeală, a făcut-o publică.

La poză s-au adunat multe comentarii de la persoane necunoscute, în special bărbați de alte naționalități.

Victoria șterge imediat poza. Se simte neplăcut de la faptul că mulți prieteni virtuali ar fi putut să citească comentariile, fără a cunoaște contextul pozei.

Situația 3

Evelina, 19 ani. Face un blog despre modă și machiaj. Are mulți urmăritori. Primește propuneri de la diferite magazine locale pentru a le promova produsele pe pagina sa de Instagram. Toată lumea o cunoaște ca o fată stilată și plină de viață.

Într-o zi, cineva face un story în care ea apare că stă la ușa unui medic ginecolog într-o instituție privată. Persoana în cauză se adresa publicului său, menționând că probabil Evelina curând va deveni mamă. Imediat apar mesaje și comentarii.

Evelina simte de parcă o mulțime de străini au pătruns fără invitație în casa sa.

Situația 2

Diana, 23 ani. S-a certat cu iubitul său. Se simte tristă. Îi scrie prietenei sale despre cele întâmplate. Nu a mai vorbit cu nimeni despre aceasta.

Peste o săptămână, într-o altă discuție cu o verișoară a aflat că toată familia discută despre relația sa și cearta cu iubitul. Chiar și rudele de peste hotare pe care Diana nu le prea agreează.

Diana simte furie și nemulțumire. Este contactată frecvent de diferite rude care îi oferă sfaturi nesolicitate. Iubitul său îi scrie mesaje prin care o învinuiește că a făcut publice detalii prea personale despre relația lor.

Situația 4

Lina, 20 ani. Este motociclistă. A preluat pasiunea pentru motoare de la tatăl său. Participă la toate cursele moto din țară și poartă practic tot timpul îmbrăcăminte specifică acestei pasiuni ale sale. În ziua când a împlinit 20 de ani, o prietenă i-a dedicat o postare de felicitare pe pagina sa de Facebook. A etichetat-o pe o poză de a sa pe motocicletă. Au urmat multe comentarii de felicitare. Printre acestea a fost și unul de genul: „Oho, să-ți dea Domnul și un bărbat care o să te accepte cu așa ocupație ce nu este deloc pentru o femeie.”

Situația 5

Eugenia, 16 ani. Are un cont public de Instagram. Face postări despre viața de adolescentă. Publicul său sunt în mare parte adolescenții.

Într-un moment a hotărât să-și facă contul privat pentru câteva zile. A început a primi mesaje supărătoare și insistente, în care i se cerea să revină la setarea contului public.

Într-un anumit moment, Eugenia a înțeles că era vorba despre aceeași persoană care îi scria aceste mesaje.

Situația 7

Mirela, 17 ani. A făcut cunoștință cu un băiat pe o rețea socială. A ieșit de 2 ori la întâlnire cu el, dar a rămas puțin dezamăgită de felul în care acesta se purta și vorbea. A început treptat să evite alte întâlniri și să comunice tot mai rar cu el în mediul online.

La un moment dat, băiatul a devenit foarte insistent. A început să-i scrie multe mesaje, să-i ceară explicații. A găsit-o și pe alte rețele sociale unde avea conturi, comentându-i toate pozele și expediindu-i mesaje zilnice.

Situația 6

Olga, 20 ani. După o relație mai neplăcută cu un tânăr, a hotărât că nu mai vrea pe nimeni în viața sa. Cel puțin, o perioadă. În schimb, se simte mai în siguranță să discute cu tineri pe platforme de dating. Îi testează cu diferite întrebări. Discută pe diferite teme interesante. Despre sine, le spune puține lucruri. Poate doar informații despre oraș și colegiul în care învață. Presupune, că într-o zi, se va hotărî să iasă cu cineva la întâlnire.

Într-o zi, o colegă o anunță că un bărbat o aștepta în fața blocului. O întrebă dacă cumva e tatăl său.

Situația 8

Violeta, 24 ani. Lucrează într-un oficiu de jumătate de an. Lucrul său presupune, de asemenea, să răspundă la mesaje pe facebook ale potențialilor clienți. Pentru aceasta folosește contul său personal, puțin adaptându-l pentru specificul afacerii în care activează. Într-o seară, din cauza unei probleme tehnice nu a reușit să se delogheze de pe pagina sa. A doua zi, a aflat că un coleg de lucru, conectând computerul pentru a rezolva problema tehnică, a avut acces la pagină și i-a citit mesajele private. Scuză i-a fost că a dorit să cunoască dacă are vreun iubit și ar fi dorit să o curteze.

Întrebări pentru discuție:

- De ce ați asociat în felul acesta imaginile cu situațiile propuse?
- V-a vorbit cumva imaginea despre anumite stări trăite de personaje? Sau despre stilul lor de viață? Ce au ele toate în comun?
- Cum le-a fost încălcată intimitatea sau niște limite pe care le aveau în raport cu propria persoană?
- Ce impact emoțional are situația trăită pentru fiecare din personaje?
- Ce consecințe ar putea urma?
- Cum Internetul devine instrument de a dăuna femeilor și fetelor din istorii?

Sugestii pentru moderarea discuției în timpul prezentării sarcinii de către participante:

Situația 1

Cu intenție sau fără, orice poză în mediul online poate ajunge publică.

Erorile umane și ineficiența setărilor tehnice poate compromite în secunde numărate imaginea cuiva în mediul online, dar și în viața reală.

În acest caz, nu doar Victoria se poate simți neplăcut din cauza comentariilor, dar și celelalte 2 fete din poză.

Există riscul ca și acestea să fie abordate de persoane necunoscute din mediul online.

Situația 3

Internetul este spațiul ce nu are limite. Cu părere de rău, nu există niște reguli fixe de utilizare a Internetului de către oameni. Aceasta și îi încurajează pe mulți oameni să nu le fie frică să încalce limitele bunului simț și cele ale spațiului personal, fie el și online. Evelina riscă să se simtă obligată să dea careva explicații publicului său sau chiar să devină ținta mesajelor și comentariilor neplăcute.

Situația 5

Cuvântul „urmăritor” în mediul online se poate referi și la o situație mai puțin plăcută pentru o persoană. Se întâmplă ca persoane rău intenționate să folosească prezența online a altor persoane pentru a le urmări și cunoaște detalii din viața personală. Scopurile pot fi diferite, inclusiv și cele legate de un abuz online sau offline. Eugenia este hărțuită online. Există riscul ca această situație să se agraveze sau să devină mai neplăcută, având consecințe asupra stării de bine a Eugeniei și a vieții sale de utilizatoare.

Situația 2

Efectul bârfei în mediul online poate avea multe consecințe neplăcute pentru o persoană. Pot fi încălcate toate limitele personale.

Există riscul ca Diana să treacă prin situații de conflict cu diferite persoane atât în viața reală, cât și în mediul online.

Situația 4

Rapoartele internaționale demonstrează că femeile și fetele în mediul online, trec mai frecvent prin situații neplăcute online decât bărbații, având la bază stereotipurile de gen. Violența în bază de gen există și se manifestă și în mediul online.

Mulți dintre noi, utilizatorii, dedicăm postări cu poze la aniversarea persoanelor dragi. Înainte de a face acest lucru, este cazul să ne întrebăm dacă nu încălcăm anumite limite personale ale persoanei din această poză.

Probabil Lina, se va simți ofensată de la un așa comentariu. Sau acel comentariu ar putea genera alte comentarii neplăcute pentru Lina.

Situația 6

Comunicările online, se întâmplă, să nu fie întotdeauna sincere. Mulți utilizatori își creează identități online ce nu corespund realității și pot comunica foarte bine cu alte persoane, câștigându-le încrederea. Se întâmplă datorită faptului că acești oameni știu a manipula și oferi în comunicare ceea ce altcineva cu care comunică ar dori să primească.

În cazul Olgăi, există riscul ca acest bărbat, care a știut să o găsească să îi creeze situații neplăcute atât în mediul online, cât și în viața reală.

Situația 7

Multă lume face cunoștință online. Se îndrăgostește. Se întâmplă și relații de dragoste, urmate de căsătorie. Dar și mai multe situații se întâmplă când imaginea online a unei persoane este complet diferită de cea reală.

Intimidarea și trecerea peste niște limite personale pot deveni riscuri în viața reală pentru femei și fete în cazul în care persoanele cu care acestea acceptă să se vadă în realitate sunt persoane neechilibrate, fără simțul respectului sau abuzive.

Se poate întâmpla ca Mirela să aibă frică chiar și să mai fie online, pentru a nu fi nevoită să facă față fluxului de presiune și comportamente ce-i încalcă orice limite personale.

Situația 8

Orice tip de corespondență a unei persoane este un secret personal și aceasta o afirmă și literatura din domeniul legilor. Accesul fără acord la corespondență, și mesajele pe rețele sociale nu sunt o excepție, este o încălcare. Justificarea acestei încălcări prin niște aluzii neprietenoase, lipsite de respect și cu tentă la o relație mai apropiată, este mai degrabă despre un comportament abuziv. În cazul Violetei ar putea exista multe riscuri din moment ce nu se cunoaște la ce fel de informații și conținuturi a avut acces colegul său.

Informații și explicații pentru generalizarea discuției:

- Imaginile cu care ați lucrat au rolul de a reprezenta emoțiile trăite atunci când unei femei sau fete i se întâmplă lucruri neplăcute pe Internet.
- Atât evenimente din viața offline, cât și cele din viața online ale unei femei sau fete pot genera deopotrivă emoții distructive și afecta calitatea vieții.
- Mulți oameni utilizează Internetul ca instrument pentru a impresiona. Unii o fac fără intenții de a dăuna cuiva, alții o fac cu intenția de a avea acces la intimitatea altor persoane.
- Puterea oamenilor care supun femei sau fete la situații neplăcute sau abuzive în mediul online, fie ele persoane cunoscute de către acestea sau necunoscute, constă în accesul la informații, imagini, comunicare cu aceste femei sau fete.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metodă de lucru: Exercițiul (elaborarea acțiunilor pentru a fi mai în siguranță în mediul online).

Facilitatorul:

- propune participantelor câteva idei generale discutate în timpul activităților;
- propune participantelor să gândească și să noteze pe foi albe câteva acțiuni personale posibil de realizat în cel mai apropiat timp pentru a gestiona conținuturi online, fapt ce le-ar face să se simtă mai în siguranță pe Internet. Acțiunile vor avea ca punct de pornire aceste idei;
- încurajează participantele să lucreze în câteva grupuri pentru a formula acțiuni comune;
- propune participantelor să-și prezinte și argumenteze acțiunile;
- încurajează și ajută participantele să elaboreze câteva acțiuni generale;
- încheie activitatea din cadrul sesiunii explicând că în cadrul următoarelor întâlniri participantele vor face cunoștință mai îndeaproape cu diferite fenomene și forme de violență online, precum și despre cum se pot proteja mai bine de acestea.

INTERNETUL este un loc public și real.

Acțiunea mea:

INTERNETUL acceptă oameni cu intenții atât pozitive, cât și negative.

Acțiunea mea:

INTERNETUL poate crea iluzia unei false intimități.

Acțiunea mea:

INTERNETUL poate fi locul în care se întâmplă violența.

Acțiunea mea:

Recomandare:

Propuneți participantelor exemple de acțiuni. De exemplu: „INTERNETUL este un loc public și real. Acțiunea mea: Studiez atent toate setările de confidențialitate pe care le oferă rețele pe care le folosesc.

Facilitatorul:

- propune participantelor un exercițiu scurt de evaluare.
- roagă participantele să selecteze o culoare din cele 3 propuse și să o lase în coșul de pe masa facilitatorului. Fiecare din cele 3 culori reprezentând o apreciere a sesiunii desfășurate.

Verde – Tema dată mi-a captat atenția. Vreau să vin și la următoarele sesiuni.

Galben – Sunt puțin confuză. Nu sunt sigură că revin și la următoarele sesiuni.

Roșu – Consider că pierd timp. Nu revin la următoarele sesiuni.

2.2. Scenariu de lucru. Sesiunea/atelier 2 Sexting. Iubirea din offline și online.

Despre importanța subiectului...

Recunoaștem cu toții că Internetul și schimbările ce au loc acolo zilnic la nivel de platforme, aplicații, motoare de căutare, etc. au configurat felul în care oamenii relaționează. Sextingul este un subiect sensibil atunci când este vorba despre Internet, emoții și relații. Și chiar dacă este privit cu ochi critici de unele persoane, este criticat și atribuit generațiilor de tineri de către alte persoane, putem afirma că acesta a „existat” într-un fel anume dintotdeauna, fiind modelat de tendințe și contexte. Dintotdeauna au existat picturi și imagini ce reprezintă corpuri nud, scrisori de dragoste fierbinți cu multe detalii intime transmise de la o persoană la altă sau dedicații prin cântece și poezii cu dezvăluiri intime. Sextingul poate fi privit ca și parte a unei relații sau chiar specific pentru etapa de descoperire a propriului corp și a intimității între 2 persoane. Cu toate acestea, Sextingul, spre deosebire de cele menționate mai sus, poate duce la multe riscuri în mediul online și afecta mult viața persoanelor ce sunt implicate. Sextingul există și se întâmplă în rândul persoanelor din diferite generații.

Scenariul propus mai jos are rolul să analizeze amănunțit subiectul sextingului ca și un fenomen ce poate fi riscant, ajutând femeile și fetele să poată identifica posibile riscuri inclusiv și de violență online.

Obiectivele sesiunii

- Participantele identifică sextingul în cadrul unei relații de dragoste/cuplu.
- Participantele analizează emoții în viața reală ce favorizează contexte de manifestare a emoțiilor în mediul online.
- Participantele anticipează riscuri ale expedierii conținuturilor intime în mediul online.
- Participantele propun scenarii de siguranță în cazuri în care relația de dragoste ajunge la o comunicare mai intimă în mediul online.

Etapele sesiunii

Etapa	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Desenul emoțiilor	20 min.
Identificarea problemei	Studiul de caz, partea 1	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Studiul de caz, partea 2	30 min.
Căutarea soluțiilor	Brainstorming	20 min.
Evaluare	Emoție. Gând. Sugestie.	5 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, foi albe, creioane.

INTRODUCERE

Metoda: Desenul emoției

Facilitatorul:

- pune la îndemâna participantelor foi albe și creioane colorate;
- propune participantelor să reprezinte prin desene, forme, culori 2 emoții pe care le-au trăit mai mult sau mai puțin în ultima jumătate de an. Emoțiile trebuie să fie din categorii diferite: o emoție plăcută și alta neplăcută.
- invită participantele să formeze un cerc și să plaseze desenele în 2 locuri marcate din cerc: PLĂCUTE și NEPLĂCUTE.
- moderează o discuție în baza desenelor, încurajând participantele să se exprime.

Întrebări pentru discuție:

- Atunci când ați reprezentat pe foaie aceste emoții, v-ați pomenit că vă gândiți la persoane pe care le cunoașteți? Persoane apropiate? Persoane față de care aveți sau ați avut cândva sentimente?
- Fără a oferi niște exemple concrete sau personale, când s-a întâmplat să simțiți/trăiți bucurie? Admirație? Încredere? Supărare?
- În câte dintre situațiile trăite, ați simțit că faceți anumite acțiuni anume datorită și din cauza emoțiilor pe care le trăiți în acel moment?
- Atunci când există o relație de dragoste și încredere într-o persoană, rămân aceleași emoții și sentimente chiar dacă persoana este la distanță și țineți legătura doar prin intermediul Internetului?
- O comunicare cu caracter intim cu o persoană iubită poate exista și pe Internet? În ce cazuri credeți că se întâmplă acest lucru?
- Ați auzit vreodată despre sexting? Cum înțelegeți termenul?

MESAJE - CHEIE:

- Într-o relație de iubire sau prietenie mai apropiată, diferite emoții pot fi trăite atât în mediul offline, cât și în mediul online. Emoțiile sunt la fel de adevărate, fie ele fiind cu omul față în față sau având persoana iubită undeva la distanță pe Instagram sau Facebook.
- O comunicare mai personală sau intimă presupune discuții pe teme intime, un contact fizic mai apropiat, senzații altfel la nivel de corp și încredere că ceea ce se întâmplă, se întâmplă doar între cei doi care afirmă că se iubesc.
- Odată cu rețelele sociale, aplicațiile pentru comunicare această comunicare intimă a devenit mai reală și mai posibilă chiar și la distanță.
- Sextingul se întâmplă atunci când 2 persoane, aflate într-o relație (îndrăgostire, iubire, cuplu, căsătorie, concubinaj, etc.) folosesc tehnologiile de comunicare și Internetul pentru a face schimb de mesaje cu caracter intim și sexual (mesaje text, imagini foto, video-uri, etc.).

- Nu toate persoanele care se iubesc, fac sexting! Și nu toate persoanele care fac sexting se iubesc! Sextingul, în sine, nu este nici bun și nici rău. Sextingul poate fi riscant și se poate transforma în violență online gravă.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda de lucru: Studiul de caz

Facilitatorul:

- prezintă prima parte a studiului de caz;
- propune participantelor să descrie după părerea personală emoțiile și sentimentele trăite de Ion și Maria;
- invită participantele să formuleze câte 2 argumente în susținerea enunțurilor:
 - a. O comunicare intimă cu caracter sexual POATE să se întâmple în siguranță pe Internet;
 - b. O comunicare intimă cu caracter sexual NU POATE să se întâmple în siguranță pe Internet.

Argumentele vor fi notate pe o foaia albă mare sau direct în prezentare sub formă de coloane paralele.

Studiu de caz „Maria și Ion” partea I

Maria și Ion au o relație de iubire. Se cunosc încă de la gimnaziu. Formează un cuplu de mai bine de un an. Acum au câte 19 ani. Maria este studentă în anul 1 la Chișinău. Ion face serviciul militar de mai puțin de jumătate de an.

Chiar dacă este în serviciu militar, Ion are un telefon mobil și reușește să mențină legătura cu Maria. De obicei, vorbesc la telefon seara sau își scriu mesaje pe rețele sociale până după miezul nopții.

Ion îi mărturisește de fiecare dată Mariei că o iubește foarte mult și dacă ar putea ar veni imediat să o poată săruta și îmbrățișa până dimineața.

Fiecare comunicare a lor se termină cu mesaje fierbinți despre dragoste și petrecerea timpului împreună. Evident că își trimit și poze. Ambii o fac, atât mesaje, cât și poze.

Într-o seară Ion îi scrie Mariei că nu mai rezistă, înnebunește și ar vrea să vadă mai mult de la ea decât un selfie. O roagă să-i expedieze o poză cu ea goală.

Maria știe că îl iubește pe Ion și el o iubește pe ea, dar nu se decide din prima. Îi este cumva neobișnuit gândul de a face cu ea poze fără lenjerie și a le expedia. Pentru început, hotărăște să-și facă poze nud în oglindă și să le privească ea personal ceva timp. Fata se vede nu chiar perfectă pentru așa gen de fotografii, dar totuși se simte tentată să-și exploreze corpul mai mult prin pozele făcute.

Întrebări pentru discuție:

Studiu de caz, partea I

- În ce culori ați desena relația de iubire între Ion și Maria?
- Ce simte fiecare dintre ei?
- Ce loc ocupă într-o relație o comunicare mai fierbinte între 2 persoane?
- Găsiți cel puțin 2 argumente de ce această comunicare intimă poate să aibă loc pe Internet și ea poate fi una sigură.
- Găsiți cel puțin 2 argumente de ce această comunicare intimă pe Internet poate fi foarte nesigură.
- Lăsând la o parte partea de emoție, ce observați că se mai întâmplă cu Maria în timp ce își face diferite poze?
- Cum credeți, Maria a expedit sau nu poze cu sine?

Idei pentru gestionarea discuției:

- Emoțiile de îndrăgostire și iubire, admirație față de o persoană sunt despre hormoni, fluturi în stomac și o un fel de inhibare a instinctului de protecție. De aici vin și expresiile: „Lumea în roz”,

„praf al dragostei”, „ochelari roz”, etc.

- Vorbind despre sexting, e greu să spunem că există un loc special pentru acesta în funcționarea relației. Totul depinde de oamenii care sunt în această relație și valoarea pe care i-o acordă.
- Exemple de argumente PRO: 1 – Două persoane care se iubesc sunt în drept să-și exprime sentimentele așa cum o simt că-și doresc. 2 – Într-o relație de iubire se ține cont de dorințele fiecăruia.
- Exemple de argumente CONTRA: 1 – Pe INTERNET nu există „doar noi 2”. 2 – Mesajele și pozele odată ajungând la o persoană, pot fi folosite de către aceasta în orice moment și cu orice scop, inclusiv și cel de a dăuna.
- Maria își explorează sexualitatea. Fapt ce este unul firesc pentru perioada adolescenței și tinereții.
- Există argumente ale specialiștilor în comunicarea online că tinerii care fac sexting sunt într-un fel într-o explorare a propriei sexualități, încercând să-și facă o imagine de sine.

Analiza cauzelor și consecințelor

Metoda de lucru: Studiu de caz, partea 2

Facilitatorul:

- prezintă partea a doua a studiului de caz;
- prezintă posibile acțiuni neplăcute ca urmare a situației din partea a doua a studiului de caz, oprindu-se pe fiecare dintre acestea și cerând părerea participantelor referitor la gravitatea acestora;
- moderează o discuție despre posibile riscuri de violență online ca urmare a sextingului.

Studiu de caz „Maria și Ion” partea II

Într-un final, Maria îi expediază lui Ion o poză pe care o crede mai reușită și își cere scuze dacă aceasta nu îi satisface așteptările. Ion face câteva comentarii cu caracter sexual referitor la poză. O încurajează să-i mai expedieze și altele.

Maria expediază, iar Ion se laudă a doua zi colegilor de la armată despre faptul că o fată tare sexy și gata de orice îl așteaptă acasă.

Întrebări pentru discuție:

Studiu de caz, partea 2

- Ce s-a întâmplat între Maria și Ion?
- Presupunem că Ion a arătat pozele cu Maria, fără acordul acesteia, colegilor săi de armată doar la telefonul său, este acesta un abuz?
- Dacă pozele Mariei ajung fără acordul său în telefoanele colegilor de armată a lui Ion, este acesta un abuz?
- Dacă pozele Mariei ajung fără acordul său pe rețele sociale, este acesta un abuz?
- Dacă pozele Mariei ajung fără acordul său la orice altă persoană pe care Maria o cunoaște în viața reală, este acesta un abuz?
- Dacă Ion folosește pozele Mariei pentru a cere alte poze de la ea, este acesta un abuz?
- Vă imaginați și alte situații ce s-ar putea întâmpla cu pozele Mariei?
- Pentru fiecare din aceste situații, care ar putea fi urmările?
- Este sănătoasă o relație în care un Ion și o Marie fac sexting și Ion folosește sentimentele și încrederea Mariei pentru a încălca intimitatea la care inițial ambii au fost de acord, a implica alte persoane în această intimitate și a inventa o imagine fetei ca să-și facă una sie?
- Cine o apără pe Maria?
- Chiar dacă situația nu a evoluat acum așa cum o prezintă partea a doua a studiului de caz, cine îi oferă garanție Mariei că ceva asemănător nu s-ar putea întâmpla mai târziu?

Situații ce ar putea urma/riscuri	Posibile consecințe
Ion folosește telefonul, aplicațiile, rețelele sociale pentru a expedia fără acord pozele Mariei colegilor săi de armată.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală; cât și în mediul online; • Hărțuire; • Distribuire în continuare fără acord a pozelor.
Ion sau cineva din colegii săi de armată expediază fără acord pozele Mariei altor persoane pe rețele sociale.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală; cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare.
Ion sau o altă persoană postează fără acord pe rețele sociale sau site-uri web poze cu Maria.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală; cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare.
Ion sau o altă persoană expediază fără acord pozele Mariei persoanelor care o cunosc pe Maria în viața reală.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală; cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare; • Marginalizare.
Ion sau o altă persoană folosește pozele cu Maria pentru a cere alte poze cu caracter sexual de la Maria sau orice altceva și-ar dori persoana rău intenționată.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală; cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare; • Amenințare.

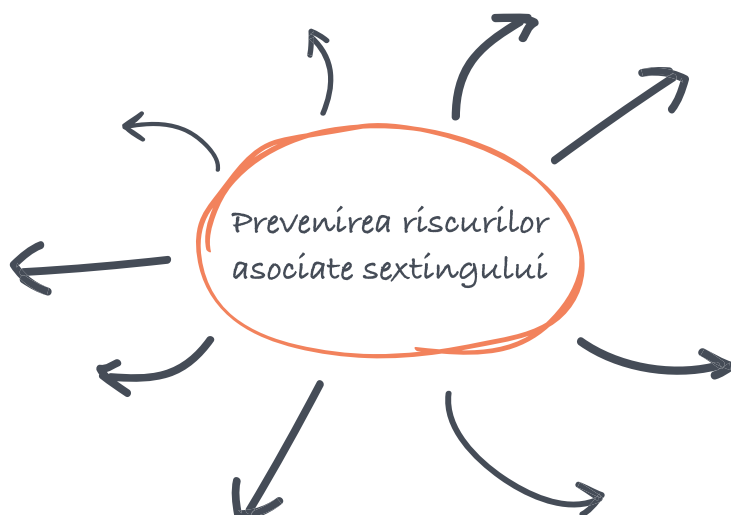
- Orice relație în care unul dintre parteneri face acțiuni ce pot afecta starea de bine a celuilalt partener sau fără consimțământul acestuia este o relație nesănătoasă, abuzivă și periculoasă.
- Multe femei și fete, cărora li se întâmplă astfel de situații în mediul online, cred că nu pot fi ajutate și protejate din cauza că în mediul online este complicat să oprești un proces de distribuire sau un val de mesaje. Este cu adevărat dificil controlul unui conținut în mediul online. De asemenea, este adevărat că abuzurile în mediul online sunt o gravă încălcare a drepturilor unei persoane și astfel de încălcări pot fi identificate, documentate, oprite și pedepsite de persoane responsabile. Astfel, femeile și fetele pot fi ajutate. Urmează să vedem în următoarele sesiuni unde se pot adresa acestea și ce pot face.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda folosită: Brainstorming

Facilitatorul:

- grupează participantele în grupuri a câte 4-5 persoane și le distribuie foi albe mari;
- propune participantelor să facă un brainstorming de grup referitor la soluții pentru prevenirea riscurilor asociate sextingului;
- încurajează participantele să se plimbe printre alte grupuri și să observe dacă soluțiile altor participante sunt asemănătoare sau diferă;
- moderează o discuție în baza căreia face o generalizare a discuției.

Întrebări pentru discuție:

- Ce înseamnă a preveni un risc asociat unui comportament în mediul online?
- Dacă sextingul nu este un abuz în sine, dar poate genera situații de violență în mediul online și offline, ar putea exista soluții pentru a nu deveni victimă a unui comportament abuziv?
- Este ușor sau complicat să eviți o situație de sexting atunci când sentimentele sunt puternice?
- Dacă totuși faci sexting, ce faci să te protejezi de violență online?
- Fiecare dintre soluțiile propuse vă par ușor sau complicat de implementat? De ce?

Informații și explicații pentru moderarea și generalizarea discuției:

- A preveni ca în mediul online să se întâmple ceva neplăcut sau chiar grav este despre a analiza foarte atent orice acțiune și a face o alegere cu cele mai mici posibile riscuri. Altfel spus, a avea un comportament sigur online. Însă, reieșind din specificul unor situații, nu este întotdeauna simplu așa cum pare de a manifesta un comportament sigur.

De exemplu:

- a. La mijloc sunt sentimente și emoții. Există un puternic sentiment de încredere că omul de partea cealaltă a ecranului este o persoană sinceră și cu gânduri bune. Oricine practic se comportă mai liber și degajat atunci când are în preajmă persoane în care are încredere.
- b. Lipsesc cunoștințe și informații referitor la anumite fenomene, situații și consecințe. Așa se întâmplă că mulți oameni nu cunosc că expedierea de conținuturi cu caracter sexual folosind tehnologiile și Internetul are numele de sexting și că dacă cineva preia aceste conținuturi și le publică undeva fără acord aceasta deja este o formă gravă de violență și poate implica și măsuri legale pentru a fi pedepsită.
- c. Există presiune și manipulare din partea altei persoane pentru a avea un anumit comportament.
- d. Se întâmplă o situație neprevăzută – pierderea telefonului sau apăsarea involuntară a unui buton greșit.

- O persoană care face sexting nu poate fi învinuită sau criticată negativ pentru acest lucru. Sextingul este despre intimitate și relație care pentru unii oameni se poate derula și într-un altfel de mod. Mijlocul problemei sunt intențiile oamenilor. Ce se întâmplă cu aceste conținuturi intime dacă la un moment relația se rupe? Totuși, sextingul este corect să nu fie încurajat din cauza riscurile ce pot urma, iar relația să se bazeze pe respect și responsabilitate pentru persoana iubită și imaginea acesteia atât în viața reală, cât și în mediul online.
- Sugestii pentru a încerca prevenirea riscurilor de violență asociate sextingului:
Autoanaliza emoțiilor prin întrebări:

Ce simt eu acum înainte de a trimite poza mea foarte personală? Simt confort și siguranță? Dacă nu, merită să o trimit? Este dorința cuiva mai importantă decât ceea ce simt eu?

Ce simt eu după ce am trimis această poză? Trăiesc o frică și o neliniște deranjantă în corp și minte? Merită să continui?

Eu fac acest lucru pentru că singur/ă doresc sau poate mă simt cumva influențată, constrânsă, obligată de către altcineva?

Dacă răspunsurile la aceste întrebări vă spun că nu vă simțiți ok cu ceea ce vi se propune sau vă implicați, nu o faceți sau refuzați să o mai faceți în continuare.

- Discuții cu persoana cu care sunteți în relație despre existența sau lipsa necesității de a expedia poze sau videoclipuri cu caracter intim, despre relație și valorile pe care puneți ambii accent în această relație.
- Discuții cu persoana cu care sunteți în relație despre posibile riscuri pentru ambii în cazul expedierii conținuturilor cu caracter sexual.
- Stabilirea unei înțelegeri referitor la soarta pozelor după expediere.
- Stabilirea unor limite personale referitor la acțiuni și comportamente într-o relație.

Evaluare

Facilitatorul:

- propune participantelor un exercițiu final scurt.
- roagă participantele să expună o idee importantă cu care pleacă de la sesiune, o emoție pe care o trăiesc în urma discuțiilor petrecute și să propună o sugestie pentru a face mai interesante și eficiente următoarele întâlniri.

Poate fi folosită următoarea formulare: Azi, am învățat că ...; Acum, simt ...; Pentru data viitoare, propun

Recomandare:

Nu este exclus ca unele participante să se simtă mai puțin confortabil să se implice activ în acest exercițiu . Oferiți participantelor posibilitatea de a alege între a se exprima și a nota anonim pe foile răspunsurile.

2.3. Scenariul de lucru. Sesiunea 3

Hărțuirea online și formele sale.

Hărțuirea sexuală online.

Despre importanța subiectului...

Atât timp cât există oameni rău intenționați și Internet, diferite forme de hărțuire în mediul online sunt un pericol, în special pentru femei și fete, care sunt mai frecvent supuse violenței online în comparație cu bărbații.

Este importantă recunoașterea de la bun început a oricărei forme de hărțuire în mediul online. Astfel, femeile și fetele învață să întreprindă pași pentru propria protecție.

Scenariul propus are scopul să ajute participantele să recunoască hărțuirea online, în special cea sexuală și cea ce pornește de la stereotipuri în bază de gen. Să o analizeze ca și o situație în care le sunt încălcate drepturile.

Obiectivele sesiunii

- Participantele recunosc fenomenul hărțuirii online cu caracter sexual.
- Participantele identifică și combat stereotipuri legate de comportamentele online ale femeilor și fetelor.
- Participantele analizează strategii pentru prevenirea situațiilor de hărțuire în mediul online.
- Participantele analizează acțiuni de gestionare a unei situații de hărțuire în mediul online.

Etapa	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Transferul situației.	
Identificarea problemei	Studii de caz în puzzle.	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Parada cu mesaje ANTI-stereotip	25 min.
Căutarea soluțiilor	Dezbaterea	20 min.
Evaluar	Evaluarea în 3 idei.	25 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, fișe cu situații, studii de caz în puzzle, foi albe, creioane, carioci, fișe de evaluare.

INTRODUCERE

Transferul situației

Facilitatorul:

- împarte participantelor fișe cu situații scurte pe care acestea vor trebui să le analizeze în mod independent;
- propune participantelor să încerce transferul situațiilor din fișă în situații din mediul online.
- moderează o discuție, adresând întrebări participantelor.
- explică caracteristici ale fenomenului de hărțuire online.

Fișe cu situații

” Eugenia

Eugenia a hotărât să-și vopsească părul albastru și să-și facă un tatuaj.

O săptămână mai târziu, și-a dat seama că mai mulți colegi din departamentul în care lucrează au început să o evite. Chiar au început să o ia în râs și să-i propună să se autoizoleze. A primit chiar și o poreclă – „drogata”.

Eugenia suferă mult. Se gândește să se concedieze.

” Ruxandra

Ruxandra iubește mult rochiile și fustele scurte. Le are multe în garderobă. La liceu nu prea le poartă. Le-ar purta mai des la plimbare cu prietenele, dar a observat că atunci când o face se întâlnește cu același grup de băieți care îi adresează cuvinte indecente, o șuieră, îi fac propuneri indecente și îi cer numărul de telefon. A aflat că e un grup de băieți din vecinătate care petrec timpul în parcul în care se plimbă fetele.

Ruxandra simte îngrijorare.

” Eleonora

Eleonora a observat că atunci când iese de la cursuri este urmărită de aceeași persoană. Ba mai mult chiar. I s-a spus că un bărbat necunoscut chiar a intrat în bloc și a întrebat de administrator detalii despre ea și familia sa.

Eleonora simte frică.

” Cătălina

Cătălina locuiește departe de colegiul în care își face studiile. Zilnic circulă cu transportul public. Într-o zi, era așteptată la poarta colegiului de către un unchi al său care trebuia să o ducă acasă. Mai mulți colegi au văzut cum ea urcă în mașina unchiului fără a cunoaște cine era acesta pentru ea.

A doua zi, cineva din colegii mai mari s-a apropiat de ea întrebând-o cât costă o plimbare cu ea cu mașina. Fata a aflat mai târziu că au început a circula zvonuri că ea ar oferi contra cost servicii cu caracter sexual.

Cătălina simte furie.

” Magdalena

Magdalena întâmpină dificultăți în realizarea unui proiect important la universitate. Simte că va avea nevoie de mai mult timp și implicare pentru a reuși. Se destăinuie unui coleg de curs. Acesta îi propune să o ajute în schimbul unei nopți petrecute împreună. Magdalena refuză. Băiatul o tachinează și o sperie cu primirea unei note slabe ce îi va influența bursa.

Magdalena simte frustrare.

” Elvira

Elvira a venit din Ucraina. Este în căutare de lucru. Se duce la diferite interviuri pentru a-și găsi un job care i-ar conveni. De la o vreme, zilnic, a început a primi apeluri telefonice în care i se propun locuri de muncă foarte dubioase. Multe dintre apeluri păreau a fi de la una și aceeași persoană. Apelurile au devenit atât de deranjante că Elvira a hotărât să-și schimbe numărul de telefon.

Elvira se simte obosită.

” **Ana**

Ana a avut cu Vasile o relație de 3 săptămâni. A întrerupt-o când a simțit că ceva o deranjează în felul lui de a vorbi cu ea. Chiar dacă oficial nu mai sunt împreună Vasile continuă să se intereseze de la prieteni și cunoștințe despre viața Anei, să o găsească în locurile în care ea apare și să-i propună de fiecare dată să continue relația. Ana refuză de fiecare dată. Băiatul devine din ce în ce mai insistent. Ana simte că situația o depășește.

Întrebări pentru discuție:

- Sunt fiecare din aceste situații comportamente abuzive împotriva femeilor sau fetelor?
- Pot trece aceste comportamente din offline în online și vice-versa? Cum s-ar întâmpla aceasta în fiecare dintre situații?
- Este adevărat că hărțuirea online este cauzată de un anumit comportament online al persoanei care devine victimă? Argumentați.
- Sunt stereotipurile și prejudecățile cele care alimentează comportamentele violente față de femei și fete în mediul online?
- Care dintre situațiile prezentate sunt hărțuire cu tentă sexuală?
- Cum credeți ce simte o femeie sau fată care trăiește hărțuire online? Dar hărțuire sexuală?

Informații și explicații pentru moderarea discuției:

Fiecare din situațiile respective reprezintă o formă de hărțuire a unei femei sau fete. Din specificul situației ne dăm seama că această formă de hărțuire are loc în mediul offline, din partea persoanelor cunoscute sau necunoscute.

Existența tehnologiilor și mediului online face persoanele care hărțuiesc sau au scopul de a hărțui să ajungă mult mai ușor la persoana pe care o țintesc ca victimă.

Dacă am transfera situațiile prezentate în situații din mediul online, acestea s-ar arăta cam în felul următor:

” **Eugenia**

Eugenia a hotărât să-și vopsească părul albastru și să-și facă un tatuaj.

O săptămână mai târziu, și-a dat seama că mai mulți colegi din departamentul în care lucrează au început să o evite. Chiar au început să o ia în râs. Pe facebook a început a primi mesaje de la persoane anonime care îi propuneau să se autoizoleze. Primea comentarii la pozele sale în care era numită – „drogata”. Știa că sunt de la cei care lucrează cu ea la aceeași fabrică.

Eugenia suferă mult. Se gândește să se concedieze, dar nu e sigură că această concediere o va salva de cuvinte urâte.

” **Ruxandra**

Ruxandra iubește mult rochiile și fustele scurte. Le are multe în garderobă. La liceu nu prea le poartă. Le poartă mai des la plimbare cu prietenele. Își face poze drăguțe. Le postează uneori pe Instagram. Îi plac aceste poze și ar posta mai frecvent, dar de la o vreme a început să primească mesaje și comentarii cu tentă sexuală de la câțiva băieți care trăiesc în vecinătate. Aceștia îi cer numărul de telefon.

Ruxandra simte îngrijorare.

” **Eleonora**

Eleonora a observat că primește de la un cont necunoscut aprecieri la orice ar face pe Facebook. Într-o seară, i s-a spus că un bărbat necunoscut a intrat în bloc și a întrebat de administrator detalii despre ea și familia sa.

Eleonora simte frică.

” Cătălina

Cătălina locuiește departe de colegiul în care își face studiile. Zilnic circulă cu transportul public. Într-o zi, era așteptată la poarta colegiului de către un unchi al său care trebuia să o ducă acasă. Mai mulți colegi au văzut cum ea urcă în mașina unchiului fără a cunoaște cine era acesta pentru ea.

A doua zi, cineva din colegii mai mari s-a apropiat de ea întrebând-o cât costă o plimbare cu ea cu mașina. Fata a aflat mai târziu că au început a circula zvonuri pe Internet că ea ar oferi contra cost servicii cu caracter sexual.

Cătălina simte furie.

” Magdalena

Magdalena întâmpină dificultăți în realizarea unui proiect important la universitate. Simte că va avea nevoie de mai mult timp și implicare pentru a reuși. Face parte dintr-o comunitate online în care comunică cu studenți din mai multe țări pe teme ce vizează studiile. Într-o zi a întrebat colegii din comunitate dacă este cineva care ar putea să o ajute. Începe a primi mesaje insistente în privat cu propuneri de a fi ajutată în schimbul expedierii unei poze în care are sânii goi.

Magdalena simte frustrare.

” Elvira

Elvira a venit din Ucraina. Este în căutare de lucru. Se duce la diferite interviuri pentru a-și găsi un job care i-ar conveni. De la o vreme, zilnic, a început a primi apeluri telefonice în care i se propun locuri de muncă foarte dubioase. Primește și mesaje la telefon și whatsapp. Multe dintre acestea fiind de la una și aceeași persoană. Totul a devenit atât de deranjant încât Elvira a hotărât să-și schimbe numărul de telefon.

Elvira se simte obosită.

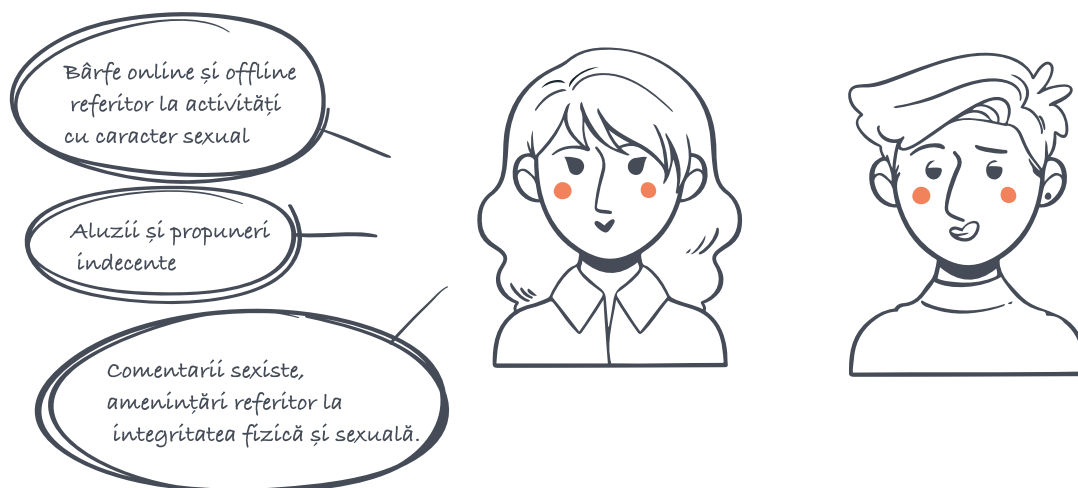
” Ana

Ana a avut cu Vasile o relație de 3 săptămâni. A întrerupt-o când a simțit că ceva o deranjează în felul lui de a vorbi cu ea. Chiar dacă oficial nu mai sunt împreună Vasile continuă să se intereseze de la prieteni și cunoștințe despre viața Anei, să o găsească în locurile în care ea apare, să-i scrie mesaje pe rețele sociale și să-i propună de fiecare dată să continue relația. Ana refuză de fiecare dată. Băiatul devine din ce în ce mai insistent.

Ana simte că situația o depășește.

MESAJE – CHEIE:

- Hărțuirea în mediul online este o formă de violență. Ea se întâmplă atunci când o persoană sau un grup de persoane utilizează tehnologiile de comunicare și Internetul într-un mod intenționat și repetitiv pentru: a lua în derâdere, a dăuna imaginii și reputației, a tachina, a constrânge sub presiune emoțională la anumite acțiuni o altă persoană sau grup de persoane.
- Hărțuirea online ca și cea offline are mai mult sau mai puțin un scenariu clasic: Intenționat – Repetitiv – Scopul de a provoca suferință. Însă din cauza evoluției tehnologiilor și posibilităților pe Internet, aceasta se poate produce sub noi și noi forme.
- Studii și rapoarte în domeniul violenței online împotriva femeilor și fetelor cu vârsta cuprinsă între 18 – 24 de ani arată că acestea sunt cu 27 % mai mult în situație de risc de hărțuire sau orice alt tip de violență online în comparație cu bărbații. Hărțuirea cu tentă sexuală în mediul online se întâmplă, de asemenea, mai frecvent femeilor și fetelor decât bărbaților.

Persoana care provoacă hărțuirea sau abuzatorul, poate fi persoană cunoscută de către victimă, cât și persoană pe care victima nu o cunoaște în realitate.

De obicei, comportamentul abuziv al persoanei rău-intenționate este alimentat de:

1. Anonimatul pe Internet ce creează un efect de dezinhibiție online;
2. Accesul instantaneu la victimă;
3. Posibilitatea de a implica cât mai mulți martori, majoritatea cărora fie că nu se implică pentru a opri abuzul sau fie că încurajează comportamentul abuziv apreciindu-l sau/și alăturându-i-se.

Reține!

Este greșit să spunem că situația de hărțuire este cauzată de un anumit comportament online al femeii sau fetei. Responsabilitatea și vina situației de hărțuire o poartă agresorii.

Hărțuirea femeilor și fetelor în mediul online se simte!

- Suferință
- Îngrijorare
- Frustrare
- Furie
- Deznădejde
- Oboseală
- Nedreptate
- Umilință

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda folosită: Studii de caz în puzzle

Facilitatorul:

- pregătește piese de puzzle cu text ce reprezintă bucăți din 4 studii de caz;
- încurajează participantele să ia în mână piese de puzzle și să le aranjeze în texte coerente. Acestea vor fi decupate din timp de către facilitator. – Exemplu în Anexă;
- invită participantele să se grupeze în 4 grupuri în corespondere cu cele 4 studii de caz formate din piese de puzzle;
- propune participantelor să citească studiile de caz, să discute în grupuri și să decidă ce consecințe ar putea avea această situație asupra femeii sau fetei din caz. De asemenea, vor decide dacă aceste consecințe sunt minore sau grave;
- va distribui în grupuri fișe pe care vor fi notate consecințele;
- moderează discuția, face explicații.

” Studiu de caz „Mihaela”

Mihaela este o femeie frumoasă și inteligentă. A absolvit facultatea și s-a angajat la o companie imobiliară. Este unica femeie într-un colectiv de bărbați tineri. Mihaela nu se simte chiar plăcut între colegii săi care obișnuiesc să facă glume asupra faptului că are tocurile prea înalte, părul prea lung, buzele și sprâncenele tatuate, etc. După părerea lor, femeile prea frumoase nu pot vinde apartamente și că mai potrivit ar fi să fie o vloggeriță.

Mihaela chiar are un cont de Instagram și face zilnic în stories prezentări de apartamente. Politica companiei chiar încurajează această activitate online.

După ceva timp de la angajare, Mihaela a început a primi mesaje de la câțiva colegi care iau în răs modalitatea sa de a promova imobilele și îi propun să lase lor treaba aceasta, iar ea să se ocupe de partea de documentație la birou.

Mihaela refuză și continuă să facă ceea ce a făcut și până atunci.

” Studiu de caz „Violeta”

Violeta a făcut cunoștință cu Jasson din Spania pe o rețea socială. Au comunicat ceva vreme. Jasson îi promitea că într-o zi o va invita la el în țară și o va ajuta să-și găsească un job bine plătit. Violeta a început a crede că s-ar putea întâmpla o viitoare relație între ei. Visa de mică să locuiască într-o altă țară decât Moldova.

Până la urmă s-a adevărit că Jasson din Spania era de fapt Mustafa din Turcia. Nu era nici pe departe drept cine se dădea și comunica paralel cu mai multe fete din Moldova.

Violeta a refuzat să mai comunice cu această persoană, blocându-l pe rețeaua socială pe care au făcut cunoștință.

Mustafa a continuat să-i scrie Violetei. De data aceasta de pe un alt cont, dându-se drept o persoană foarte autoritară dintr-un oraș din Turcia. Acesta o amenința pe Violeta cu probleme foarte mari în cazul în care nu va relua comunicarea cu Mustafa.

Violeta și-a dat repede seama că era vorba despre aceeași persoană.

” Studiu de caz „Alexandra”

Alexandra a finisat de curând liceul și s-a căsătorit cu Vadim. Urmau să devină părinți foarte curând. Păreau să aibă o relație foarte frumoasă, dar lucrurile s-au schimbat îndată după căsătorie.

Alexandra a hotărât să se separe de Vadim. Acesta a fost de acord, dar a amenințat-o că va regreta mult pasul făcut și nimeni de acum înainte nu va avea nevoie de ea.

Alexandra s-a mutat înapoi în casa părinților în altă localitate. Vadim era prezent zilnic în viața femeii prin mesaje pe rețele sociale, apeluri telefonice de la numere anonime și comentarii denigratoare la pozele de Facebook.

Alexandra îi cere socoteală lui Vadim pentru acțiunile făcute, dar aceasta nu pare să-l oprească în a-i face zilele neplăcute.

” Studiu de caz „Mirela”

Mirela își face studiile la facultate. Este pasionată de modă și stil. Iubește să se îmbrace frumos. Își face poze. Le postează. Pe conturile sale de Facebook și Instagram sunt foarte multe poze, toate publice.

Vinde, cumpără haine online.

Mirela face și cursuri de design vestimentar. Planifică peste ceva timp să înceapă un blog în care va oferi sfaturi fetelor și femeilor despre cum să se îmbrace stilat și cu bani puțini. Recent a fost invitată să fie model la o companie ce vinde lenjerie pentru femei. A acceptat. A avut câteva ședințe foto. A postat poze de la această ședință.

De la o prietenă a aflat că există un cont fals creat cu datele și informațiile sale. De pe acel cont, cineva scria din numele său mesaje către bărbați, propunându-le întâlniri cu caracter intim.

Mirela a raportat cazul la administratorii rețele. Peste ceva timp, contul încă exista.

Fișa Consecințe

Consecințe minore

Consecințe grave

Întrebări pentru discuție:

- Care sunt elementele care vorbesc despre existența hărțuirii online?
- Ce impact asupra calității vieții femeilor din studiile de caz pot avea consecințele minore?
- Ce impact pot avea consecințele mai grave?
- Pot unele consecințe minore să devină în timp majore?
- Faptul că victima este o femeie determină cumva felul în care are loc hărțuirea? Argumentați.

Idei și explicații pentru moderarea și generalizarea discuției:

- Consecințele minore în studiile de caz prezentate pot fi considerate următoarele: schimbarea comportamentului online, disconfort emoțional pentru o perioadă scurtă de timp;
- Consecințe grave în studiile de caz prezentate pot fi considerate: preluarea și folosirea fără acord a informațiilor personale și a fotografiilor de către alte persoane în mediul online; afectarea emoțională a victimei cauzată de blamare, amenințare, șantaj, manipulare; denigrarea reputației în mediul online; părăsirea sub presiune a locului de muncă; afectarea relațiilor cu alți oameni atât în mediul offline, cât și în mediul online; urmărirea de către persoane rău intenționate;
- Unele consecințe ce par inițial minore pot trece ușor în categoria consecințelor grave ce afectează neplăcut viețile femeilor și fetelor implicate. Orice tip de consecință are impact negativ;
- Hărțuirea online, cu siguranță li se întâmplă și bărbaților. Situațiile discutate totuși ne vorbesc că este o mai mare probabilitate și este și demonstrat de studii acest lucru se întâmplă mai frecvent femeilor.

Analiza cauzelor și consecințelor

Metoda folosită: Parada cu mesaje Anti-stereotip.

Facilitatorul:

- prezintă câteva stereotipuri de gen referitor la acțiuni în mediul online;
- propune participantelor să aleagă unul din stereotipuri și să formuleze un mesaj personal ce are scop să-l combată. De asemenea, participantele se pot exprima prin imagini sau simboluri ilustrate pe foi mari de hârtie.

Recomandare:

Facilitatorul va ajuta activ participantele să formuleze mesaje sau le va oferi câteva exemple pentru a le ghida în realizarea sarcinii.

- propune participantelor să aleagă un fundal muzical și să desfășoare o paradă cu mesaje Anti-stereotip.
- mulțumește participantelor pentru curajul manifestat.

Exemple de stereotipuri:

Cele care postează poze publice cu fusta prea scurtă sau buzele roșii așteaptă comentarii de la bărbați.

Dacă a răspuns la mesaje urâte de la fostul său prieten, înseamnă că vrea continuarea relației.

Conturile false apar cel mai frecvent anume la fetele care postează poze cu sine în fiecare zi.

Bărbații musulmani scriu și abordează fete europene care după conținutul din profil le par ușuraticе.

Potențiali clienți a unei companii nu iau în serios promovarea online făcută de fete care se îmbracă și se aranjează ca niște modele.

MESAJE – CHEIE:

- Exemple de mesaje Anti-stereotip:
 - Fac poze în fustă scurtă și cu buzele roșii nu pentru că aștept comentarii și aprecieri de la bărbați.
 - Când spun „Nu!”, înseamnă că e „Nu!” inclusiv și pe Internet.
 - Poze selfie zilnice fac și bărbații!
 - Conținutul din profil nu este o invitație la dialog!
 - Aspectul exterior nu este un semn al lipsei de profesionalism atât în mediul offline, cât și în cel virtual.
- Hărțuirea femeilor și fetelor în mediul online nu-și are cauza în comportamentul acestora pe Internet. Hărțuirea vine din intenția foarte clară a persoanelor abuzive de a face rău acestor femei sau fete.
- Persoanele rău-intenționate „nasc” intenționat stereotipuri despre comportamentul femeilor și fetelor în mediul online, cu scopul de a-și „argumenta” cumva comportamentul. Pot fi considerate abuzive și rău-intenționate și acele persoane care nu doar hărțuiesc activ, dar și urmăresc pasiv, dar aprobator, ceea ce se întâmplă unor femei în mediul online.
- Hărțuirea sexuală în mediul online este la fel de gravă ca și în viața reală. Ea poate fi alimentată de stereotipurile din capurile persoanelor abuzive. Acestea folosesc vulnerabilitatea femeilor și fetelor care nu cunosc cum să se apere și cui să se adreseze după ajutor.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda de lucru: Dezbaterea soluțiilor

Facilitatorul:

- grupează participantele. Fiecărui grup oferă un obiect pregătit din timp ce va reprezenta problema pusă în discuție – Hărțuirea online împotriva femeilor și fetelor. De exemplu: Grupul 1 primește o radieră – mesajele urâte din online nu pot fi șterse cu radiera. Grupul 2 primește desenul unui emoji trist – hărțuirea online aduce suferință. Grupul 3 primește un stick de memorie – Internetul nu are limite pentru capacitate de memorie, tot ce ajunge online poate rămâne pentru mult timp acolo, etc.
- propune participantelor să discute și să dezbată în grupul format, într-un mod respectuos și prietenos soluții ce le vin în minte pentru a soluționa sau a face față situațiilor de hărțuire online ce se pot întâmpla femeilor și fetelor;
- moderează o discuție despre soluții și roagă participantele să pună într-un coș comun obiectele primite. Astfel, prin acest gest simbolic arată că sunt contra și pot opri hărțuirea online împotriva femeilor și fetelor.
- face concluzii la final de sesiune.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- După părerea voastră, în cazul în care o femeie sau fată ajunge să fie hărțuită în mediul online de către persoane necunoscute sau de către persoane cunoscute, inclusiv cele cu care are sau au avut o relație, are putere să se apere și să oprească anumite comportamente agresive și abuzive? Argumentați.

- Care dintre soluțiile formulate vă par mai potrivite pentru a fi puse în acțiune imediat ce o femeie sau o fată își dă seama că este hărțuită în mediul online?
- De cine sau de ce depinde soluționarea situațiilor de hărțuire în mediul online împotriva femeilor și fetelor?

MESAJE - CHEIE:

- Sugestii pentru a face față și a depăși o situație de hărțuire:
 - Dacă observi că o persoană sau mai multe persoane devin insistente și deranjante în mediul online, folosește opțiunile tehnice pentru a șterge, bloca, raporta la administratorii rețelei.
 - Spune persoanelor agresive din mediul online sau dacă le cunoști în realitate că nu permiți comportamente abuzive la adresa ta.
 - Fă capturi de ecran și salvează mesajele, comentariile, pozele ce îți denigrează imaginea sau sunt amenințări și șantaj la adresa ta. Cu siguranță, vei avea nevoie de dovezi în cazul în care te adresezi la poliție.
 - Când ești hărțuită atât offline, cât și online de către aceeași persoană, raportează persoanelor responsabile neapărat și comportamentele online ale persoanei. Acestea sunt la fel de grave, pot fi ilegale și pot avea consecințe pe termen lung.
 - Vorbește cu o persoană de încredere, cu un psiholog, cu un asistent social despre situația prin care treci, indiferent este offline sau online.
 - Sună la Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008 pentru a discuta sau/și a cere ajutor de la specialiști.
- Soluțiile tehnice sunt cele ce pot fi întreprinse imediat ce o situație de hărțuire este sesizată.
- Cu părere de rău, soluțiile tehnice, nu pot opri întotdeauna intențiile negative ale unei persoane în mediul online. În cazul în care persoana din mediul online sau/și offline face acțiuni care compromit reputația, umilesc, induc frică și îngrijorare este necesar de a apela la persoane competente. Este un drept al fiecărei femei și fete de a se simți și fi în siguranță atât în mediul offline, cât și în cel online.

Evaluare

Facilitatorul împarte participantelor câte o fișă de evaluare, explicând că evaluarea va consta din 3 idei. Participantele vor scrie câte o idee/un gând referitor la tema care s-a discutat, studiile de caz cu care au lucrat și structura întregii sesiuni.

Recomandare:

Folosiți întrebări pentru a ajuta participantele să formuleze ideile.
De exemplu: Cum v-a părut tema discutată? Ce credeți despre studiile de caz discutate? Ați simțit că sesiunea a avut o structură? Cum v-a părut aceasta?

2.4. Scenariu de lucru. Sesiunea 4

Ce este răzbunarea porno și despre distribuirea fără acord a pozelor cu caracter sexual.

Despre importanța subiectului

Multe femei și fete care trec prin violență din partea partenerului de cuplu sau încheie o relație cu o persoană abuzivă nu cunosc că distribuirea fără acord a unor conținuturi cu caracter sexual ce le reprezintă este o formă gravă de violență online. De cele mai multe ori, aceste acțiuni sunt văzute ca și parte a violenței prin care trec la general. Este important ca și aceste acțiuni ale persoanelor abuzive să fie documentate și raportate către persoanele competente.

Scenariul de mai jos are rolul să ajute participantele la sesiune să înțeleagă complexitatea fenomenului de răzbunarea porno ca și acțiune de distribuire fără acord a conținuturilor și să întreprindă acțiuni sigure de protecție.

Obiectivele sesiunii:

- Participantele recunosc particularitățile „răzbunării porno” ca și formă de violență online împotriva femeilor și fetelor.
- Participantele identifică pași pentru a se proteja și a cere ajutor în cazuri de violență sexuală în mediul online.

Etapile sesiunii

Etapă	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Secretul personal	20 min.
Identificarea problemei	Studiu de caz inversat, partea 1	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Studiu de caz inversat, partea 2	30 min.
Căutarea soluțiilor	Exercițiul: Așa Da. Așa Nu.	20 min.
Evaluare	Coșul cu gânduri	5 min.
Timp		90 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, hârtie, pixuri.

INTRODUCERE

Metoda de lucru: Secretul personal

Facilitatorul:

- propune participantelor să scrie pe o bucată de hârtie unul sau câteva cuvinte ce se referă la ceva foarte intim și personal, poate chiar un mic secret despre care cunoaște puțină lume sau nu cunoaște nimeni;
- roagă participantele să împăturească foia și să reflecteze puțin asupra situației ce se referă la cuvântul sau cuvintele scrise;
- face o asociere între secretele de pe foițe și imaginile personale făcute publice fără acord;
- moderează o discuție scurtă la un subiect discutat anterior, cel al intimității și încălcării acesteia în mediul online;
- propune participantelor să rupă foițele.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce se întâmplă ca în unele situații să mărturisim anumite lucruri doar anumitor persoane? De ce anume acestor persoane?
- Dacă această persoană, fără a ne cere acordul, face așa ca și alte persoane să cunoască aceste lucruri, cum ne simțim?
- Cum credeți, distribuirea fără acord a pozelor cu caracter sexual este formă de violență sexuală? Argumentați.

MESAJE - CHEIE:

- Orice persoană are în bagajul experienței „mici secrete”. Acestea nu sunt o dovadă că această persoană este într-un fel sau altul, bună sau rea. Orice persoană a avut discuții cu alte persoane despre care nu ar dori să afle persoane terțe. Și orice persoană își dorește să fie consultată și întrebată dacă este de acord ca mai multă lume să cunoască despre ceva ce-i este foarte personal și intim.
- În mediul online, ca și în viața reală, între oameni se întâmplă discuții foarte intime. În cazul anumitor relații se întâmplă și schimb de mesaje și fotografii mai intime. Există o necesitate a unei intimități.
- Ne amintim că intimitatea poate fi psihologică, emoțională, fizică, relațională, spirituală și atunci când există o relație de iubire și poze cu caracter sexual ce au fost făcute în această relație, cel puțin o persoană în relație crede cu adevărat că această intimitate se întâmplă.
- Expunerea fără acordul vostru a micilor secrete de pe bilețele ar fi o gravă încălcare a intimității voastre ce v-ar face vulnerabile și ar avea puternic impact asupra calității vieții voastre. Asemănător ar fi și situațiile în care poze sau mesaje foarte personale, cu caracter sexual, ar fi distribuite de alte persoane în mediul online.
- Distribuirea fără acord a conținutului cu caracter sexual este violență sexuală în mediul online și cu părere de rău se întâmplă frecvent femeilor și fetelor. Este o încălcare și o compromitere a intimității fizice.
- Este despre corp și încrederea acordată cuiva pentru descoperirea acestuia altfel decât pentru alte persoane.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda de lucru: Studiu de caz inversat, partea 1

Facilitatorul:

- explică participantelor că urmează să discute o problemă în baza unei istorii pe care o vor descoperi împreună într-o ordine cronologică inversă;
- prezintă un fragment din finalul istoriei și roagă participantele să identifice și să formuleze problema cu care s-a confruntat eroina istoriei;
- propune participantelor să determine gravitatea problemei alegând una din 3 culori: verde – puțin gravă, nu este cazul să se indispuină; galben – gravă, trebuie să ceară sfatul cuiva; roșu, foarte gravă, trebuie să ceară ajutor;
- adresează întrebări și moderează o discuție.

Studiu de caz inversat, partea 1

Doar el a avertizat-o că se va răzbuna atunci când se certaseră... Tot ce i-a rămas e disperare, rușine și vină. Gabi simte că viața sa e un dezastru și nimic nu mai poate fi salvat. Pentru ea nimic nu mai are sens. Părinții au sunat-o și i-au zis că mai bine va fi dacă nu prea va apărea prin sat. Tot satul vorbește despre ea și despre fotografiile sale în ipostaze sexuale. La colegiu a fost avertizată să facă cumva și să dispară de pe Internet pozele care sunt foarte indecente. Coordonatoarea grupului de voluntari din care face parte a anunțat-o că din motive foarte clare nu mai poate să lucreze în centre cu copiii. Violeta și-a dat repede seama că era vorba despre aceeași persoană.

Întrebări pentru discuție:

- Putem identifica problema în acest final de istorie, fără a cunoaște cum a evoluat și de unde a pornit povestea Gabrielei?
- Cum o vedeți pe Gabi în acest fragment din istoria sa?
- De ce considerați că problema identificată este de culoare verde/galbenă/roșie?
- Ce rol are cuvântul „răzbunare” din istorie pentru a înțelege ce s-a întâmplat cu adevărat?
- Cine a auzit și cunoaște despre „răzbunarea porno”?

Sugestii și idei pentru moderarea discuției:

- Atunci când o femeie trăiește disperare, rușine și frică legată de Internet, există o problemă la mijloc. Această problemă e cu atât mai gravă, cu cât această femeie nu vede o soluție ce ar exista.
- O relație ce ajunge la o fază a răzbunării, este o relație în care există violență în sensul propriu al cuvântului.
- Răzbunarea din partea unuia dintre parteneri prin acțiuni ce compromit reputația celuilalt prin a face publice poze cu caracter intim sau sexual este numită „răzbunarea porno”.
- Răzbunarea porno se referă la distribuirea fără acord a conținuturilor cu caracter sexual și reprezintă o formă gravă de violență online ce se întâmplă mai frecvent femeilor și fetelor decât bărbaților.
- „Vina” e un sentiment distrugător pe care îl trăiesc victimele acestei forme de violență, în realitate, ele nefiind vinovate de cele întâmplate.
- Răzbunarea porno este folosită ca și metodă de a face victima să sufere și să trăiască un fel de regret pentru că nu a acceptat într-un anumit moment o relație sau o condiție impusă de persoana abuzatoare.

ANALIZA CAUZELOR ȘI CONSECINTELOR

Metoda de lucru: Studiu de caz inversat, partea 2

Facilitatorul:

- prezintă partea a doua a studiului de caz inversat;
- propune participantelor să identifice momentele de nesiguranță și risc pentru Gabi;
- propune participantelor să restabilească ordinea cronologică a evenimentelor și să încerce să redea povestea Gabrielei cu cuvintele proprii. Se permite să fie schimbat și numele eroinei;
- moderează o discuție.

Studiu de caz inversat, partea 2

„Ca o relație să fie vie mereu este nevoie de creativitate și lucruri mai diferite”. Așa îi spunea el Gabrielei atunci când locuiau împreună la apartament. Așa credea și Gabriela, cu toate că simțea un fel de disconfort și dubii referitor la ce ar însemna creativitate și lucruri mai diferite. Așa ziceau și unele fete cu experiență mai mare în relație. Așa ziceau și unii influenceri pe care îi urmărea pe Instagram. Astfel, atunci când făceau dragoste, el o mai fotografia din când în când și zicea că e foarte frumos și deosebit acest lucru. Gabi îi ceru de câteva ori să șteargă pozele. El nu zicea nimic. Gabi nu a insistat și nu a verificat. Credea că nu le păstrează. Nu își dorea să creadă că nu ar avea încredere. Erau momente când nici nu observa că o fotografiază. Îi arăta mai târziu și îi spunea că ar fi putut nici să nu-i arate, să păstreze pozele doar pentru el, dar o face pentru ca ea să nu uite că este pentru totdeauna cu el. O iubește și o respectă.

Întrebări pentru discuție:

- Cum o vedeți pe Gabi în timpul relației sale?
- Ce momente din istorie vorbesc despre existența riscurilor pentru Gabi?
- Pentru fiecare din cele 3 aliniate, puteți identifica câte o acțiune a Gabrielei ce ar fi prevenit ca poze cu caracter sexual ce o reprezintă să ajungă să fie publicate sau distribuite fără acordul său?
- Dacă toate pozele ar fi fost făcute cu acordul Gabrielei, iar cealaltă persoană ar fi anunțat-o pe

Gabriela că le șterge de fiecare dată, ar fi existat mai multă siguranță pentru fată?

- Dacă ați repovesti istoria Gabrielei în ordinea în care au avut loc evenimentele, care dintre momente ați dori să le schimbați?
- Cum vedeți intimitatea în relația Gabrielei?
- De ce simte Gabriela vină? Este ea corectă față de sine?
- Cum vedeți persoana cu care Gabriela a fost într-o relație?

MESAJE - CHEIE:

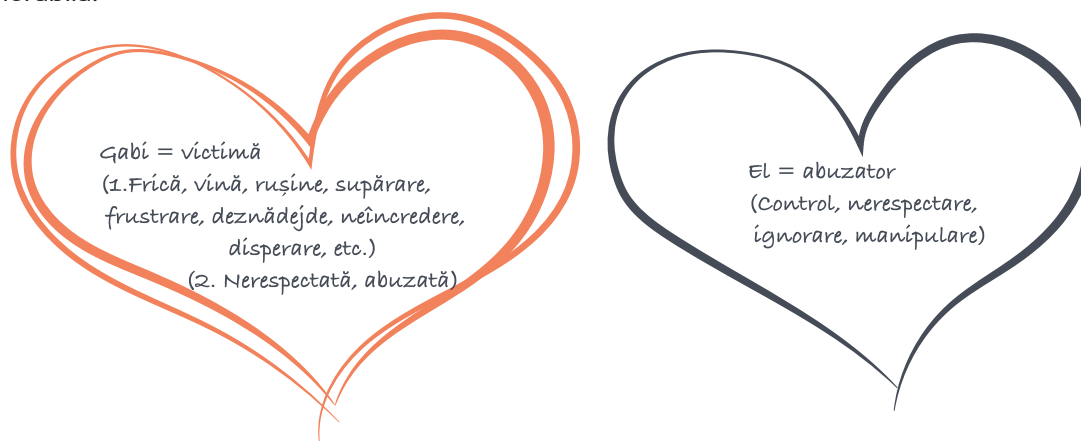
- Disconfortul, dubiile, neîncrederea fac parte din noi și dacă într-o relație acestea sunt identificate și simțite, este un semn că ceva nu merge bine. A cere respectul acestora și discuția despre lucruri cu care cineva nu se simte bine într-o intimitate este un drept, dar nu o dovadă de slăbiciune.
- Câteva acțiuni sunt binevenite în cazul în care intimitatea presupune și un secret cu poze și videoclipuri foarte intime:

A discuta despre ce simt și cred referitor la a face conținuturi cu caracter intim în raport cu ceea ce am auzit despre aceasta și ceea ce parcă face presiune pe mine.

A cere respectarea unui acord referitor la ceea ce se va întâmpla cu aceste conținuturi.

A cere cât mai curând ajutor în cazul în care nu au fost respectate anumite limite și nu mi s-a cerut acordul.

- Fie că este vorba despre o relație în care apar semne de întrebare referitor la respectul intimității și integrității emoționale, fizice și sexuale ale unei persoane. Fie că este vorba despre o relație în care nu sunt simțite anumite dubii, există riscul ca în cazul ruperii relației sau ale unei alte circumstanțe, persoana rău – intenționată în relație să folosească acele poze și videoclipuri ce fac parte din intimitatea celor doi să comită un act de violență online împotriva celeilalte.
- Vina este un sentiment indus de către persoana abuzatoare cu scopul de a face victima vulnerabilă.

- În cazul răzbunării porno, consecințele pot dura în timp și duce la revictimizări repetate cu cât mai multe clickuri sunt aplicate pentru a expedia pozele sau/și videoclipurile către alte persoane sau a le face publice pe conturi de rețele sociale sau site-uri web, inclusiv site-uri cu conținuturi pornografice. Acestea toate pe lângă situații ce vizează denigrarea imaginii și reputației femeii sau fetei și în viața reală.
- Postarea, expedierea și distribuirea fără acord a conținuturilor cu caracter sexual ale unei femei sau fete sunt grave încălcări ale drepturilor acestora și sunt considerate ca și acte ce implică intervenția oamenilor legii.

Notă: Orice conținut video sau foto ce reprezintă un copil (persoane până la 18 ani) în ipostaze sexual explicit reprezintă un material de abuz sexual și este ilegal.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda folosită: Exercițiul „Așa Da. Așa Nu.”

Facilitatorul:

- prezintă câteva posibile soluții pentru femei și fete cu scopul de a face față unei situații de răzbunare porno. Participantele sunt invitate să aleagă una dintre variantele de răspuns „Așa Da. Așa Nu”;
- implică participantele în discuții referitor la acțiuni de protecție a femeilor și fetelor împotriva violenței în mediul online, precum și despre rolul specialiștilor și structurilor abilitate pentru a opri și pedepsi comportamentele abuzive;
- moderează o discuție și face concluziile finale.

Așa Da. Așa Nu.

1. Gabi poate să-l roage frumos să șteargă pozele din telefon și de pe rețelele sociale pe care le-a publicat. Ar putea să-i promită, de exemplu, revenirea în relație.
2. Gabi poate să-i ia cumva telefonul și să șteargă singură toate pozele cu pricina.
3. Gabi ar putea să-și continue activitățile, ignorând toate privirile răutăcioase. În același timp poate raporta la administratorii rețelelor unde au fost publicate și distribuite aceste conținuturi ca fiind publicate fără acord.
4. Gabi poate cere ajutor de la o prietenă apropiată sau o altă persoană în care are încredere.
5. Gabi poate să se adreseze după ajutor, de exemplu, unui specialist ce prestează servicii de consiliere, dar de asemenea să raporteze la persoanele competente acțiunile fostului său iubit.
6. Gabi poate să plece într-o altă localitate sau chiar țară. După o perioadă de timp, lucrurile ar putea să revină la normal.
7. Gabi ar putea să încerce să explice persoanelor care o cunosc despre ce s-a întâmplat cu adevărat.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce în unele situații ați spus „Da”, în alte situații ați spus „Nu”?
- Cum credeți, de ce unele femei și fete nu cer ajutor în cazuri de distribuire fără acord a pozelor cu caracter sexual ce le reprezintă?
- Care este rolul unei persoane de încredere într-o situație de violență sexuală în mediul online?
- De ce este important ca o femeie sau fată care trece prin violență sexuală online să se adreseze cât mai curând după ajutor?

Idei și sugestii pentru moderarea și generalizarea discuției:

- Chiar fiind șterse în telefon, conținuturi ce odată au fost distribuite online, pot continua să rămână acolo, fiind redistribuite sau repostate. Ștergerea acestora de pe rețelele pe care au fost publicate, nu garantează că nu au fost salvate pe alte dispozitive și nu vor fi folosite mai târziu în alte scopuri.
- O persoană abuzatoare, de regulă, nu devine mai bună chiar dacă într-un anumit moment i se face pe plac.
- Raportarea administratorilor rețelelor conținuturile ce au fost publicate fără acord este o acțiune bună și utilă, dar aceasta nu garantează soluții imediate. De asemenea, o femeie care suferă în cazul unei răzbunări porno poate avea nevoie de mult timp și de ajutor pentru a depăși această situație. A-i propune să ignore și să nu se indispuie ar fi echivalentul cu a-i nega starea emoțională.
- Raportarea materialelor cu caracter sexual explicit, distribuite fără acordul persoanei, pe platforme specializate precum ar fi <https://stopncii.org/> în cazul adulților sau pe platforma www.siguronline.md în cazul copiilor.

- Specialiștii ce oferă consiliere și ghidare femeilor și fetelor, inclusiv și în cazuri de violență sexuală online, știu cum să gestioneze starea emoțională a victimei și ce acțiuni de soluționare a problemei să analizeze împreună.
- Femeile sau fetele care necesită ajutor în cazuri de violență sexuală online se pot adresa anonim și confidențial la serviciul **Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008**. Femeile sau fetele care necesită ajutor în cazuri de violență sexuală online pot raporta comportamentul abuziv online chiar și poliției.

Evaluare

Facilitatorul roagă participantele să scrie anonim pe o foaie un gând sau o idee cu care pleacă de la sesiune.

Foile vor fi pliate și lăsate într-un coș pregătit din timp.

2.5. Scenariu de lucru. Sesiunea 5 Sextortion sau șantajul sexual online.

Despre importanța subiectului

Șantajul sexual online este formă gravă de violență sexuală online. Multe cazuri ale femeilor și fetelor victime rămân nerezolvate din cauza fricii și rușinii acestora de a se adresa persoanelor competente. Astfel, abuzatorii rămân neidentificați și nepedepsiți, continuând abuzul și chiar abuzând alte femei și fete.

Un studiu realizat în 10 țări în rândul a 16,693 participanți a constatat că 14,5% persoane au fost victime ale șantajului sexual. Un alt sondaj realizat în rândul a 1631 victime ale șantajului sexual online a scos în evidență faptul că în majoritatea cazurilor s-au întâmplat în relațiile în care partenerii se cunoșteau față-în-față, și aceste acțiuni au fost comise de către foști parteneri romantici sau parteneri sexuali ai victimei. În 47% dintre cazuri, victimele au menționat că ar fi fost amenințate zilnic. Amenințările deseori implicau și solicitări pentru imagini cu caracter sexual explicit.

Scenariul sesiunii are rolul să încurajeze participantele să se apere în astfel de situații, chiar să le prevină și, la necesitate, să ajute și ghideze alte femei și fete care suferă în astfel de situații.

Obiectivele sesiunii:

- Participantele analizează specificul Internetului ca mediu în care se dezvoltă o relație.
- Participantele identifică elemente de șantaj și manipulare în cazul unei relații în mediul online.
- Participantele recunosc șantajul sexual ca și formă de violență online împotriva femeilor și fetelor.
- Participantele analizează acțiuni constructive în cazuri de șantaj sexual online.

Etapă	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Exercițiu de discuție „Floarea incompletă”	20 min.
Identificarea problemei	Istoria de la persoana I	30 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Exercițiul „După ecran”	20 min.
Căutarea soluțiilor	Discuții „Soluții în trepte”	20 min.
Evaluare	Test	5 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, foi cu imaginea florii, teste de evaluare.

INTRODUCERE

Exercițiu de discuție „Floarea incompletă”

Facilitatorul:

- propune participantelor să se grupeze a câte 4 – 5 persoane;
- împarte în grupuri câte o imagine pe care este reprezentată o floare ce are câte un cuvânt scris pe fiecare petală, în afară de una; (Exemplu - Anexă)
- încurajează participantele să identifice un cuvânt ce s-ar potrivi cel mai bine cu celelalte cuvinte și ar putea fi utilizat atunci când este vorba despre o relație de iubire. Cuvântul va fi scris pe petala liberă;
- inițiază o discuție despre relațiile de iubire în mediul offline și mediul online;
- încurajează participantele să se exprime asupra faptului că relațiile de iubire pot sau nu pot exista doar în mediul online.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Considerați că fiecare dintre cuvintele de pe petale sunt potrivite pentru a vorbi despre o relație de iubire: intimitate, încredere, siguranță, respect?
- De ce ați considerat că anume cuvântul pe care l-ați scris se potrivește cel mai bine cu celelalte?
- Cât de potrivit pentru sarcina primită considerați cuvântul cunoaștere?
- Ce înseamnă după părerea voastră să cunoști un om în viața reală și să cunoști un om în mediul online?

Idei și sugestii pentru moderarea discuției:

- În viața reală formăm diferite relații de prietenie, colegialitate, iubire în dependență de cât de apropiată ne este persoana și nu în ultimul rând în dependență de cât de bine o cunoaștem. În mediul online, lucrurile se întâmplă diferit. Oamenii devin „prieteni” la o simplă apăsare a unui buton. Se alătură comunităților folosind butoane de căutare. Se îndrăgostesc și trăiesc emoții puternice comentând fotografii și scriind mesaje.
- În condițiile în care intimitatea, încrederea, siguranța și respectul pot fi ușor compromise în mediul online, așa cum s-a discutat în sesiunile anterioare, cunoașterea unei persoane doar în mediul online este destul de complicată și de multe ori departe de adevărata sa față.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda folosită: Discuție ghidată în baza textului de la persoana I

Facilitatorul:

- explică participantelor că împreună vor urmări istoria unei femei care povestește despre ce i s-a întâmplat și prin ce a trecut în mediul online;
- propune participantelor să aibă împreună câte o discuție scurtă după fiecare fragment povestit;
- prezintă primul fragment din istorie;
- moderează o discuție.

Fragment 1 - Viața

Sunt Mădălina. Am 23 ani și prietenii mă numesc Mady. Fac un master în pedagogie. Lucrez într-o grădiniță privată. Până la grădiniță, lucram ziua într-un centru comercial, iar noaptea aveam ture ca și operator într-un call centru. Întotdeauna am avut mulți prieteni chiar dacă nu aveam mereu mult timp să mă întâlnesc cu fiecare dintre ei. Internetul a făcut mereu parte din rutina mea. Fiind o persoană sociabilă și deschisă, mi-am creat conturi pe Instagram, Facebook, iar Tik Tokul îl foloseam ca și instrument pentru a crea conținut interesant și haios pentru prietenii și urmăritorii mei virtuali.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Cum ați putea descrie viața Mădălinei?
- Cum ați putea descrie activitățile Mădălinei în mediul online?

Fragment 2 - Primăvara

Era seara. Eram acasă și mă pregăteam de o activitate cu copiii. Am simțit vibrația telefonului în buzunar de la o notificare, dar nu i-am acordat mare atenție și mi-am continuat lucrul.

Peste vreo jumătate de oră, o altă notificare de mesaj m-a făcut să scot telefonul din buzunar. Era un mesaj de la un băiat pe care nu îl cunoșteam. Era în messenger. Am acceptat mesajul fiindcă eram curioasă.

„Salut!

Am făcut un comentariu la o poză de a ta. Scuze dacă ți-a părut o exagerare.”

Eram cu adevărat curioasă despre ce fel de comentariu era vorba. Am deschis toate notificările. Am mers la poza cu pricina. Nu mi-a părut nimic ieșit din comun. – „Cu primăvara în ochi, ai făcut Facebookul mai frumos.”

Am revenit la mesajul primit fără măcar să deschid profilul persoanei de la care am primit acel comentariu și mesaj.

Am început să ne scriem și nici nu am observat că au trecut vreo câteva ore de mesaje destul de drăguțe. M-a surprins prin faptul că scria corect. Era tacticos. Mi-a povestit câte ceva despre sine și despre faptul că este foarte nou pe Facebook. Astfel, profilul lui de Facebook nu spunea tare multe lucruri despre el. Nu m-am concentrat pe acest detaliu. Mie îmi plăcea cum mă simțeam atunci când comunicam și nu prea conta să știu despre ce face prin viață și cum arată în diferite poze.

Așa am comunicat vreo săptămână, până am înțeles că așteptam cu nerăbdare să am ceva timp liber să-i scriu sau să-i răspund la un mesaj.

La un moment dat, m-am prins la gândul că deși era o toamnă rece și ploioasă eu simțeam o primăvară caldă în suflet.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Ce observați că se întâmplă cu Mădălina?
- Cum credeți, ce conta pentru Mădălina într-o comunicare cu un băiat?
- Cum comunica băiatul din online cu Mădălina?
- Există semne că ceva nu este în regulă?
- Putem presupune că Mădălina își dorea o așa comunicare și acea persoană din online așa i-o oferea?

Fragment 3 - Dopamina

Zilele treceau și eu credeam că aflu tot mai multe despre un băiat care mă cucerea cu adevărat prin felul lui de a comunica cu mine. Avea 30 de ani. Lucra de acasă pentru o companie mare din străinătate, dar periodic avea deplasări. La momentul în care făcusem cunoștință era în București. Urma să stea mai mult timp pe acolo. Îmi promisese că îndată ce revine, ne vom întâlni pentru a petrece mult, mult timp împreună. Îmi părea absolut perfect. Întotdeauna am crezut că Internetul nu e cel mai bun loc pentru a face cunoștință cu o persoană serioasă și interesantă. Dar îmi schimbasesm părerea și, chiar dacă m-am considerat mereu cu picioarele pe pământ, uneori chiar îmi imaginam cum ne întâlnim și formăm un cuplu.

La fiecare comunicare simțeam cum crește nivelul hormonului fericirii în mine.

Avea și un nume atât de frumos – Dan. În unica sa poză avea ochii albaștri și un zâmbet atât de cald. L-am rugat să-mi mai trimită una sau să ne vedem cu camera, dar a refuzat. A zis că e atât de pasionat de mine și de comunicarea cu mine că ar dori să păstreze puțin mister până la ziua întâlnirii. M-a asigurat că era poză reală și că nu mă voi speria atunci când ne vom întâlni.

Eu îl credeam. Eram deja prea îndrăgostită să cer alte dovezi decât ceea ce spune.

- Cum a cucerit-o Dan pe Mădălina?
- Există ceva suspect în felul cum decurgea relația lor în mediul online?
- Ce vă pune în gardă în această fază de evoluție a relației?
- După părerea voastră, Dan știa cum și ce își dorește Mădălina să vadă în el?

Fragment 4 - Vina

După câteva săptămâni de comunicare online cu Dan, puteam să afirm că avem o relație în sensul deplin al cuvântului. Cunoșteam multe lucruri despre viața unui altuia. Am împărtășit secrete despre relațiile anterioare și familiile noastre. Am discutat despre fricile noastre și punctele slabe. De fiecare dată am simțit că mă înțelege și îmi oferea exact ceea ce așteptam. Într-o zi, fiind mai ocupată cu activitățile mele și neavând acces la Internet din motive tehnice, nu i-am răspuns la mesaje. Când am avut posibilitate să verific, erau în jur de 50 de la Dan. Câteva dintre ele m-au făcut să mă simt atât de vinovată că l-am ignorat o zi întreagă.

„Deja nu mai știu ce să cred. De ce nu-mi răspunzi???? Simt că devin nebun. Tu mă faci nebun. Înțelegi sau nu?” sau „Îmi pare că ai uitat că eu sacrific multe din activitățile mele ca să fiu aici online și să îți pot scrie.”, sau „Probabil am fost prea bun cu tine și te-ai folosit de asta.”

L-am răspuns imediat. Văzuse mesajul, dar nu a reacționat. Nu a scris nimic până dimineața. Se supăraseră. Eu nu am dormit în noaptea ceea. Mă gândeam la cât de mult îl făcusem să sufere.

- În ce moment observați că începe manipularea?
- Cum o face Dan? Ce instrument folosește?
- Este inducerea vinei prin manipulare o formă de violență?

Fragment 5 - Corpul

A doua zi a revenit cu mesaj. A scris că mă iartă pentru că pentru el contează prea mult relația noastră. L-am promis că nu o să mai fac așa. Credeam că așa trebuie să fac pentru o relație în care există iubire, ambii trebuie să facă eforturi. În acea zi a scris că mă iubește. L-am crezut.

Seara, am vorbit despre semnificația primului „Te iubesc”. Mi-a propus să celebrăm într-un mod deosebit ce va face relația noastră și mai apropiată. L-am spus că sunt gata de orice fără să știu ce îmi va propune. A spus că noaptea trecută mi-a vizat corpul. Corpul gol și atât de frumos. Mi-a scris că va fi cel mai fericit om din lume dacă îmi voi face o poză în pielea goală și îi voi trimite-o. Mi-a și explicat cum să mi-o fac ca să iasă bine. În fața oglinzii mari, cu picioarele îndepărtate.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce credeți că Dan cere o poză imediat după incidentul cu supărarea?
- Ce semne de alarmă apar pentru Mădălina?

Fragment 6 - Filmul

Ziua următoare, am vorbit abia spre seară. Mi-a scris că toată ziua a privit poza mea. Acum deja își dorea ceva mai mult.

„Hai că îți trimit un link să ne conectăm cu camera. Vreau să te dezbraci, iar eu să mă uit la tine.”

Am refuzat din start, dar mi-a scris mesaje ce m-au speriat.

„Nu o mai fă pe mironosița. Ai uitat ce poză mi-ai trimis aseară. Hai să o facem și cu camera. Tu doar nu vrei ca poza ta de aseară să o vadă și alți ochi?”

Am fost șocată de cele citite. Aveam impresia că este cu totul un alt Dan.

Am accesat linkul. A pornit camera. El nu a făcut-o. I-am auzit doar respirația stranie. Îmi scria în mesaje ce trebuia să fac.

A închis singur după ceva timp. A revenit cu un mesaj în care îmi scria că mă iubește.

Dar pentru mine nu mai conta. Am înțeles că nu cunoșteam defel un om din partea cealaltă a monitorului.

Dimineața următoare mi-a trimis un mesaj și un video atașat.

„la vezi ce film am eu cu tine.”

Întrebări pentru moderarea discuției:

- După etapa manipulării, ce observați că se întâmplă?
- Fiind șantajată și amenințată, ce înțelege Mădălina?

Fragment 7 - Întunericul

Simțeam că mă doare totul, în special sufletul. Îmi era greață și simțeam de parcă am fost violată în cel mai teribil mod.

Zilele următoare nu ne-am scris. M-am decis să pun capăt acestei comunicări. Atunci când el a revenit, i-am spus-o chiar. Dar nu am făcut decât să-l ațâț mai tare.

„Eu cred că un video fierbinte cu tine va ajunge la sora și la mama ta. Dar poate și la consăteni de-ai tăi. Dar poate și la grădinița la care lucrezi. Hai că vor vedea că nu ești decât o c....”

Și alt mesaj:

„Hai că totuși eu sunt bun și te iubesc. Diseară te aștept cu camera. Vreau deja să faci ceva mai mult. Dacă refuzi, devin rău și trimit să te vadă toți.”

M-am speriat tare. Am simțit de parcă viața mea s-a oprit. Deodată totul s-a prăbușit în întuneric.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Ce simte o victimă a șantajului sexual în mediul online?
- Ce înseamnă „întunericul” în istoria Mădălinei?

Idei pentru moderarea discuției în timpul lucrului cu istoria de la persoana I:

- Abuzatorii din online, de obicei, sunt cu un pas înaintea victimei. Aceștia cunosc cum să analizeze mai aproape de realitate informația despre potențiala victimă reieșind din ceea ce găsesc online despre ea, din felul cum răspunde la mesaje, cum reacționează. Aceștia își fac concluzii despre preferințele și dorințele victimei fără a le întreba direct despre aceasta. Astfel, victima crede cu desăvârșire că persoana de partea cealaltă a monitorului o cunoaște și înțelege cum nimeni altul.
- Abuzatorii spun despre sine atât cât ei doresc ca victima să cunoască. Abuzatorii se prefac a fi exact persoanele pe care victimele le doresc în această comunicare.
- Șantajul sexual online este formă gravă de violență online. Se întâmplă atunci când foto sau/și video cu caracter sexual sunt folosite de către o persoană abuzatoare de a amenința, șantaja victima în scopuri financiare sau alte interese cu caracter sexual.
- Persoana abuzatoare, de regulă, folosește tehnici prin care câștigă încrederea victimei, apoi obține de la ea conținuturi ce le va folosi pentru a o șantaja. Istoria Mădălinei descrie procesul în detalii.

Mădălina are o viață obișnuită – PRIMĂVARA
Mădălina se îndrăgostește – DOPAMINA
Mădălina este manipulată – VINA
Mădălina este impusă – CORPUL
Mădălina este șantajată – FILMUL
Mădălina este amenințată – ÎNTUNERICUL

ANALIZA CAUZELOR ȘI CONSECINȚELOR

Metoda folosită: Exercițiul „După ecran”

Facilitatorul:

- prezintă 2 imagini diferite cu bărbați;
- propune participantelor, în grupuri, să descrie/presupună viața, activitățile online și offline, caracterul acestor bărbați, reieșind din imaginile prezentate;
- ascunde imaginile celor 2 bărbați și propune participantelor să-și imagineze că aceștia 2 sunt după ecran și nu pot fi văzuți;
- prezintă o descriere a celor 2 personaje în imagine;
- adresează întrebări și moderează o discuție despre scopurile persoanelor abuzatoare care șantajează femei/fete în mediul online și consecințe asupra vieților acestora.

image 1

image 2

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce anume astfel v-ați imaginat viața, ocupațiile, activitățile online și caracterul celor 2 bărbați din imagini?
- Felul cum se prezintă persoana online, influențează părerea și atitudinea celor ce îl urmăresc sau vizitează pe rețele sociale?
- După ecran, credeți că o persoană este exact așa cum se prezintă în online?
- De obicei, o persoană, indiferent de ocupație, gen, vârstă, va posta sau vorbi despre sine în online în termeni ce-i fac vizibile trăsăturile sau situațiile din viață mai puțin plăcute?

Descriere personaje din imagine

Atât în imaginea 1, cât și în imaginea 2, este vorba despre una și aceeași persoană. Bărbat, 35 ani. Lucrează peste hotare într-o companie de construcții. Căsătorit. Doi copii. Pasionat de muzică și dansuri. Mai mult extrovert. Folosește tehnologiile doar la necesitate. Când este plecat la muncă în afara țării, comunică cu familia folosind aplicația Viber.

Idei pentru moderarea și generalizarea discuției:

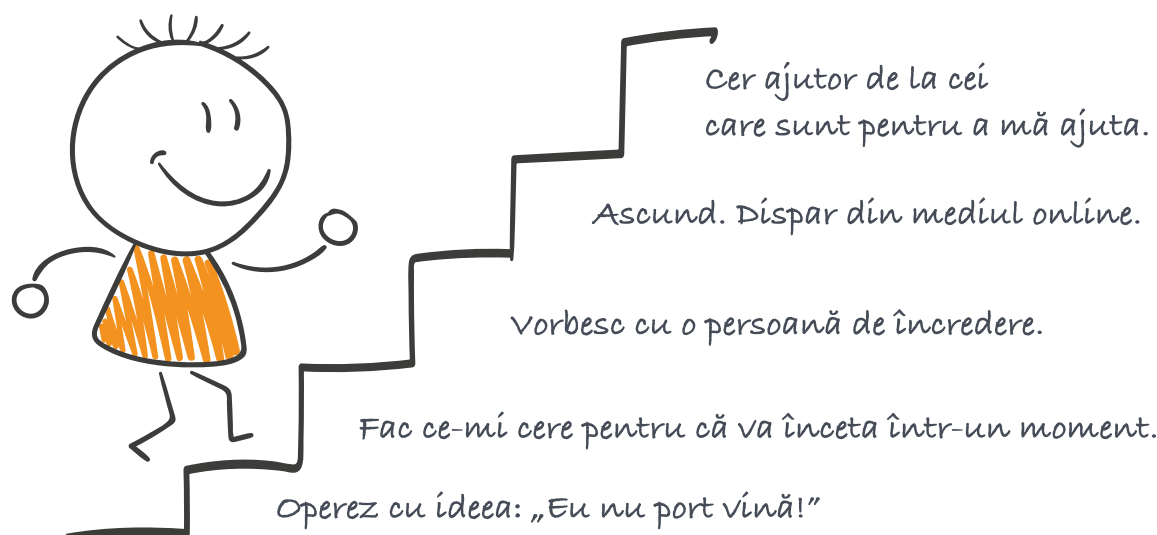
- În cazul agresorilor care cunosc bine psihologia comportamentului online al victimelor și potențialelor victime, este complicat să vorbim despre un portret standard al acestora.
- Agresorii anticipează acțiunile și reacțiile victimei. Identifică momentele cele mai potrivite pentru a le cere să facă acțiuni cu caracter sexual – să producă conținut cu caracter sexual și apoi să-l expedieze, să facă gesturi, mișcări cu caracter sexual în fața camerei atât timp cât abuzatorul este pe partea cealaltă a ecranului.
- Agresorii, în cazul în care au fost întâlniți online, nu-și dezvăluie adevărata identitate și folosesc informații și date false pentru a-și crea o imagine online.
- În cazul șantajului sexual este afectată imaginea de sine a victimei. Îi sunt încălcate orice granițe și limite personale. Se comite un abuz la integritatea sa emoțională, fizică și sexuală.
- Victima nu are vină în ceea ce i s-a întâmplat. Se face vinovată de această violență doar persoana abuzatoare care cu bună știință, intenționat și cu scopul de a umili, înjosi, speria, obliga.
- Abuzatorii recurg la șantaj sexual pentru a cere și obliga victima la următoarele acțiuni (una sau mai multe):
 - Să producă mai mult conținut sexual explicit;
 - Să se implice în activități sexuale online (pentru una sau mai multe persoane);
 - Să le dea bani sau alte resurse materiale.
- Stările pe care le trăiește o persoană șantajată sexual în mediul online au caracter distructiv și sunt consecințe ce pot dura în timp: vină, frustrare, frică, disperare, îngrijorare, izolare, neputință, etc.
- Situația poate scăpa mai mult de sub control dacă imaginile ajung publice.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda folosită: Discuții „Soluții în trepte”

Facilitatorul:

- prezintă o imagine a soluțiilor în trepte în cazul unei situații de șantaj sexual în mediul online;
- propune participantelor să discute care treaptă din scară ar fi sigură și care ar fi mai puțin sigură;
- moderează o discuție finală.

MESAJE - CHEIE:

- Victima nu poartă vină pentru ceea ce i se întâmplă sau i s-a întâmplat. Sentimentul de vină îi este indus de abuzator și chiar și de oamenii din jur cu multe prejudecăți și stereotipuri.
- Abuzatorii nu încetează chiar dacă o promit.
- Discuția cu o persoană de încredere poate ajuta gestionarea mai eficientă a emoțiilor trăite și analiza mai multor soluții sau pași siguri de întreprins.
- Dispariția din online a victimei nu anulează problema. Ea va continua să fie victimă a violenței online și fără o prezență pe rețele, atât timp cât există un abuzator și conținuturi ce i-au compromis sau îi compromis reputația.
- Există specialiști ce pot ghida și/sau interveni în cazuri de șantaj online al femeilor și fetelor. Serviciul Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 08008 8008 Poliția.

EVALUARE

- Facilitatorul propune participantelor un test scurt de evaluare a sesiunii în care au fost implicate.

Test

Încercuți varianta de răspuns ce vă pare mai potrivită.

1. Considerați că șantajul sexual online are impact negativ pe termen lung asupra calității vieții femeilor și fetelor care trec prin aceasta?
 - A. Da.
 - B. Nu.
 - C. Nu știu. Personal nu am auzit despre așa cazuri.
2. Cine considerați că se face vinovat în cazul șantajului sexual online?
 - A. Persoana care se declară victimă. Doar nimeni nu a tras-o de mână să trimită poza sau videoul.
 - B. Persoana abuzatoare și doar ea.
 - C. Ambii.
3. O femeie poate gestiona și opri singură violența online prin care trece?
 - A. Da. Cu cât mai puține persoane cunosc, cu atât situația se rezolvă mai simplu.
 - B. Depinde de caz.
 - C. Mai mult nu. O victimă a violenței online are nevoie de ajutorul specialiștilor. Pentru aceasta și există specialiști.
4. Considerați utilă sesiunea despre șantaj sexual online?
 - A. Da.
 - B. Nu.
 - C. Încă nu am înțeles.

Sugerați o îmbunătățire a sesiunii pentru un alt grup de femei sau fete.

[illegible]

Scenariile sesiunilor
practice, grupul de
vârstă 25+ ani

03

3.1. Scenariu de lucru adaptat.

Sesiunea 1

Intimitatea online. Între personal și public. Știați că?

Notă: A se analiza rubrica „Despre importanța subiectului”, capitolul II, Scenariu de lucru. Sesiunea 1. Intimitatea online - limita între personal și public. Riscuri.

Etapa	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Discuție moderată în baza poveștii cu tâlc. Gândește – Perechi – Prezintă.	20 min.
Identificarea problemei	Diagrama Venn	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Exercițiu de asociere	30 min.
Căutarea soluțiilor	Exercițiul de elaborare a acțiunilor	20 min.
Exercițiu de evaluare	Metoda culorilor	5 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, fișe cu cuvinte, fișe cu sintagme, seturi cu imagini și texte.

INTRODUCERE

Metodă de lucru: Discuție ghidată în baza poveștii

Facilitatorul:

- prezintă povestea cu tâlc. Poate fi folosită o imagine simbol, fără text sau prezentat textul pe un ecran mare. Fiecare participantă primește pe fișe câte un cuvânt din poveste și este rugată să formuleze în gând, o idee folosind acel cuvânt. Ideea trebuie să se refere la o experiență personală.
- ghidează discuția în baza poveștii prezentate.

Poveste cu tâlc

Cândva demult tare, pe când Internetul abia își făcea apariția în casele oamenilor, o femeie pe nume Eudochia avea acasă o ladă cu câteva lucruri foarte importante pentru ea și pe care nu iubea să le arate nimănui – o fotografie din studenție până la o intervenție chirurgicală pe care a suportat-o, o brățară ruptă în câteva locuri pe care i-o făcuse cadou primul său soț, o fotografie decupată dintr-o revistă în care era o femeie într-o rochie la care visa, o carte despre o istorie de dragoste și o croșetă. Ea iubea mult fiecare dintre aceste lucrușoare și îi plăcea să le țină în mână ori de câte ori avea ocazia. Nu o putea face atunci când dorea, dat fiind faptul că locuia cu mai multe persoane în aceeași casă. Pentru a citi cartea în liniște, a-și aminti cu lacrimi de prima căsătorie, a croșeta ceva drăguț sau a privi visătoare fotografia cu acea rochie scurtă și roșie avea nevoie de intimitate – un loc în care era singură și își putea trăi din plin emoția legăturii magice cu cutiuța sa de amintiri, trăiri, vise și plăceri.

În una din zile, fiind plecată de acasă, Eudochia a uitat lada deschisă. Revenind, a observat că lucrurile nu mai erau așa cum ea le aranjase ultima dată. În acel moment, cu multă durere în suflet, a înțeles, că ceea ce cândva era doar pentru ea, a devenit cunoscut de mai multă lume. Și parcă încă nu se întâmplase nimic. Ar fi putut lua lada să o deschidă oricând își dorea, fără a căuta un refugiu anume, dar nu mai era să fie așa cum a fost. Ceea ce făcea parte cândva din intimitatea sa, devenise un fel de fapt cunoscut de către alți oameni.

Întrebări pentru discuție:

- Cum v-a părut sarcina de încadrare a cuvântului primit într-un context ce vă vizează direct?
- Reprezintă contextul creat ceva foarte intim sau este ceva cunoscut de mai multă lume, rude, prieteni, vecini, etc.?
- În viața de zi cu zi, aveți o „ladă” pe care preferați să o deschideți în intimitate, departe de alți ochi?
- Încercați să v-o imaginați pe Eudochia. Dacă ea ar fi prezentă în această sală, cum credeți că ar defini/explica termenul de „intimitate”?
- Cât de aproape este explicația Eudochiei de ceea ce credeți personal că este „intimitatea”?
- Credeți că pe Internet și în viața reală, intimitatea înseamnă sau se explică diferit? Dacă diferit, care ar fi diferențele?
- Propun să alegeți o foiță colorată din coșul cu materiale de lucru și să scrieți așa cum credeți și cunoașteți o definiție sau o descriere a termenului „intimitate”. Puteți să vă expuneți fără a scrie dacă doriți.

Tehnică de lucru: Gândește – Perechi - Prezintă

Facilitatorul:

- propune participantelor să formeze perechi. Fiecare pereche primește o fișă în care va trebui să aranjeze sintagme și fraze în 2 coloane.
- explică sarcina: Persoanele din același grup discută și hotărăsc împreună unde vor plasa fiecare dintre sintagmele din tabelul propus.
- moderează o discuție după ce participantele finalizează sarcina.
- prezintă informații și explicații pentru generalizarea discuției la etapa Introducerii.

PERSONAL (pot arăta sau povesti atât online, cât și offline doar unor persoane foarte apropiate sau chiar nimănui) sau **PUBLIC** (pot arăta sau povesti atât online, cât și offline oricui sau la mulți oameni).

Fotografii făcute cu telefonul, informații despre locul de muncă, tatuajul făcut într-o zonă mai intimă a corpului, istoria despre prima iubire, o recenzie despre o carte recent citită, o stare de supărare pe o persoană apropiată, istorii despre neînțelegerile cu rudele, fotografia comună cu o prietenă, lista cu medicamente pentru un tratament recomandat, imagini cu flori colorate din propria grădină, un mesaj drăguț pe o poză cu o cafea, o părere proprie despre un eveniment mediatizat pe rețele sociale, dialog online cu o persoană cu care aveți o relație.

Întrebări pentru discuție:

- La ce sintagme propuse părerile voastre au fost diferite și în ce situații au coincis? Vă rog să exemplificați.
- Cum credeți, de ce în anumite situații, ați avut păreri diferite?
- Sunteți de acord, că atunci când este vorba despre intimitate, mediul online ne poate duce în eroare? De ce?
- Credeți că intimitatea este văzută diferit de bărbați și femei, diferite generații?

MESAJE - CHEIE:

- Intimitatea este despre personal. Fiecare om o simte și o înțelege diferit, pornind de la niște valori pe care le are, viziuni, experiență de viață, oamenii care au într-un anumit fel impact.
- Internetul, deseori, poate crea confuzii referitor la intimitate, dat fiind faptul că oferă spațiu fără prezența fizică a oamenilor; este omniprezent; nu are granițe de spațiu și timp; conectează oameni virtuali fără contact vizual, gesturi, mimică.
- Internetul este loc public! Oricât de departe de ochii lumii nu ar părea unele acțiuni în mediul online, un număr nelimitat de oameni poate avea acces la lucruri care par a fi bine ascunse acolo.
- Internetul, favorizând acces rapid, permite oamenilor cu intenții rele să încalce limitele bunului simț și al intimității altor persoane.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda de lucru: Diagrama Venn

Facilitatorul:

- propune participantelor 2 situații paralele, având ca personaj principal aceeași femeie.
- propune participantelor să reprezinte grafic prin 2 cercuri ce se suprapun elementele comune și cele diferite ale situațiilor discutate. În zona de suprapunere, vor fi notate elementele comune.
- explică că fiecare dintre situații presupune o continuare cu posibile evenimente neplăcute pentru personajul principal.
- încurajează participantele să-și imagineze care ar putea fi aceste evenimente neplăcute, explicând că acestea pot fi considerate ca și posibile riscuri în cele 2 situații.
- ghidează o discuție în baza sarcinii propuse.

Ariadna în tren

Ariadna este într-o călătorie cu trenul prin România. Va ajunge la destinație peste 5 ore.

În vagonul în care călătorește este puțină lume. Este foarte calm, cald, plăcut. Pe suflet însă, simte un disconfort puternic. La un moment dat, lângă ea se așază o femeie cu copil. Pare foarte binevoitoare. Intră în discuție cu Ariadna. În 30 de minute, Ariadna a reușit să-i povestească despre soț, copii și serviciu. Peste o altă jumătate de oră, femeia cu copil coboară. Probabil, Ariadna nu o va mai revedea vreodată.

Femeia simte o mare ușurare.

Ariadna în fața ecranului

Ariadna este online de la telefon. Se simte cumva supărată la finalul zilei. Hotărăște să mai adauge câteva poze cu fiica sa pe profilul său de Facebook. Probabil, lumea va aprecia cât de reușite s-au primit. Pozele sunt publice pentru toată lumea. În mapa cu mesaje primite, găsește câteva rânduri de la un bărbat necunoscut ei. Pare a avea un profil real cu toate că numele este cu siguranță într-o altă limbă. Îi răspunde cu un „Mulțumesc”. Bărbatul îi apreciază mai multe poze și o întreabă câți ani are fiica sa. Ariadna îi răspunde. Începe o discuție cu mai multe întrebări și răspunsuri. În viața reală, cred că Ariadna nu ar povesti așa detalii despre familie.

Femeia se simte în siguranță.

Întrebări pentru discuție:

- Cât de reale vă par cele 2 situații ale Ariadnei? Credeți că se pot să se întâmple oricui?
- Ce au în comun aceste situații? Prin ce diferă?
- Cum credeți, de ce în ambele situații, Ariadna încredințează ceva intim și personal unei persoane străine?
- Care dintre situații vi se par mai riscante pentru Ariadna? De ce?
- Frazele „Femeia simte o mare ușurare” și „Femeia se simte în siguranță”, sunt despre intimitate?
- Cine poate fi bărbatul care în comunicarea online află detalii personale din viața Ariadnei?
- Cum creează Internetul iluzia intimității și siguranței?

Idei și informații pentru moderarea discuției:

- Există mai multe posibile riscuri atunci publicăm informații și imagini personale în mediul online. Cu cât mai multă lume are acces la aceste informații, cu atât mai mare este probabilitatea ca să existe o persoană rău intenționată și să folosească aceste informații. De exemplu, pentru a câștiga încrederea, a lega o comunicare, a afla informații mai personale și sensibile.
- Deseori, Internetul poate favoriza efectul „necunoscutului din tren”. Astfel, oamenii sunt mai predispuși să încredințeze lucruri intime persoanelor străine cu care sunt siguri că nu se vor mai revedea niciodată. Sunt fermi convinși că „secretele lor” vor fi în siguranță.
- Spre deosebire, de oamenii din tren, care coboară la stație, cei de pe Internet pot reveni în orice moment la persoana cu care au comunicat despre ceva intim. Aceștia pot cere și alte informații, făcându-i pe oamenii care li s-au destăinuit să se simtă obligați să povestească mai multe, să

facă mai multe.

- Persoane rău intenționate în mediul online pot fi atât persoane cunoscute în viața reală, cât și persoane necunoscute.
- Risc în mediul online înseamnă o situație de pe Internet ce poate avea consecințe neplăcute sau chiar grave pentru integritatea emoțională, fizică și sexuală a unei persoane.
- Toate acțiunile noastre ca și utilizatori în mediul online, creatori de conținut, ne apropie de public foarte mult, lăsând foarte puțin loc pentru personal.
- În mediul online, astfel ca și în viața reală, o persoană poate trece prin situații de violență.

ANALIZA CAUZELOR ȘI CONSECINTELOR

Metoda de lucru: Exercițiu de asociere

Notă: Imaginile vor avea scopul de a ajuta participantele să facă mai ușor asocierea între o emoție și o situație.

Facilitatorul:

- formează echipe a câte 4-5 persoane. Fiecare echipă va avea la dispoziție un set cu imagini și un alt set cu scurte descrieri ale unor situații din mediul online trăite de femei sau fete;
- explică că fiecare grup va încerca să identifice ce imagini și căror situații ar putea fi asociate;
- invită grupurile să prezinte sarcina, cerând argumente pentru asocierile făcute;
- explică că, la dorință, pot fi adăugate unele detalii sau reflecții personale vizavi de situații;
- ghidează, prin întrebări, grupurile să identifice dacă situațiile respective au sau nu au impact negativ asupra stării de bine și a vieții femeilor sau fetelor din situațiile vizate.

Situația 1

Victoria, 30 de ani. A publicat o poză cu 2 cumetre. Intenția sa era să o publice doar pentru ea și cumetrele sale. Din greșeală, a făcut-o publică.

La poză s-au adunat multe comentarii de la persoane necunoscute, în special bărbați de alte naționalități.

Victoria șterge imediat poza. Se simte neplăcut de la faptul că mulți prieteni virtuali ar fi putut să citească comentariile, fără a cunoaște contextul pozei.

Situația 2

Diana, 25 de ani. S-a certat cu concubinul său. Se simte tristă. Îi scrie prietenei sale despre cele întâmplate. Nu a mai vorbit cu nimeni despre aceasta.

Peste o săptămână, într-o altă discuție cu o verișoară a aflat că toate rudele discută despre această ceartă. Chiar și cele de peste hotare.

Diana simte furie și nemulțumire. Este contactată frecvent de diferite rude care îi oferă sfaturi nesolicitate. Concubinul său, plecat de acasă, îi scrie mesaje prin care o învinuiește că a făcut publice detalii prea personale despre relația lor.

Situația 3

Evelina, 45 de ani. Are o pagină de Facebook în care promovează mâncarea sănătoasă. Are mulți urmăritori. Primește propuneri de la diferite magazine locale pentru a le promova produsele pe pagina sa. Multă lume o cunoaște ca o adevărată zână a mâncării sănătoase.

Într-o zi, cineva o etichetează pe Facebook. Deschide poza. Se vede pe sine stând la coadă la o cafenea de fast food. Au apărut și primele comentarii și reacții foarte negative.

Evelina simte de parcă o mulțime de străini au pătruns fără invitație în casa sa.

Situația 4

Lina, 30 de ani. Este șoferiță într-o companie de taxi. A preluat pasiunea pentru condus de la tatăl său. Chiar participă la toate cursele auto din țară. Preferă să se îmbrace în pantaloni sport mai comozi și să poarte părul scurt. În ziua când a împlinit 30 de ani, o prietenă i-a dedicat o postare de felicitare pe pagina sa de Facebook. A etichetat-o pe o poză în care era la volanul mașinii de taxi. Au urmat multe comentarii de felicitare. Printre acestea a fost și unul de genul: „Oho, să-ți dea Domnul și un bărbat care o să te accepte cu așa ocupație ce nu este deloc pentru o femeie.”

Situația 5

Eugenia, 40 de ani. Are un cont Instagram. Face uneori postări din activitățile sale de serviciu. Publicul său sunt în mare parte colegii, persoane din localitate, rude, specialiști cu care a făcut cunoștință la diferite evenimente. Contul său este public. Într-un moment dat a hotărât să-și facă contul privat pentru câteva zile. A început a primi mesaje supărătoare și insistente, în care i se cerea să revină la setarea contului public.

Într-un anumit moment, Eugenia a înțeles că era vorba despre una și aceeași persoană care îi scria aceste mesaje.

Situația 7

Mirela, 37 de ani. A făcut cunoștință cu un bărbat pe o rețea socială. S-au văzut în realitate. A făcut niște cumpărături de haine de la el. Online, bărbatul părea foarte drăguț. În realitate, nu avea un comportament deloc politicos. Astfel, Mirela a început treptat să evite alte întâlniri și să comunice tot mai rar cu el în mediul online.

Mirela a hotărât să nu mai cumpere nimic de la bărbatul vânzător de haine. În câteva zile, acesta a revenit cu mesaje foarte agresive ce au continuat timp de vreo 2 săptămâni.

Situația 6

Olga, 31 de ani. După o relație mai neplăcută cu un tânăr, a hotărât că nu mai vrea pe nimeni în viața sa. Cel puțin, o perioadă. În schimb, se simte mai în siguranță să discute cu tineri pe platforme de dating. Îi testează cu diferite întrebări. Discută pe diferite teme interesante. Despre sine, le spune puține lucruri. Poate doar informații despre oraș și instituția în care activează. Presupune, că într-o zi, se va hotărî să iasă cu cineva la întâlnire.

Într-o zi, o colegă de serviciu a anunțat-o că un bărbat o aștepta în fața blocului.

Situația 8

Violeta, 45 de ani. Lucrează la o fabrică de textile din localitate. Într-o zi, și-a uitat telefonul pe masa de lucru a depozitului în care lucra. A doua zi, a aflat că un coleg de lucru i-a găsit telefonul și i-a citit mesajele pe Facebook.

Cerându-i socoteală, acesta i-a mărturisit Violetei că o place și că, divorțată fiind, s-a gândit că ar putea forma un cuplu. Mesajele le-a citit pentru a se asigura că femeia nu are vreun iubit sau concubin.

Întrebări pentru discuție:

- De ce ați asociat în felul acesta imaginile cu situațiile propuse?
- V-a vorbit cumva imaginea despre anumite stări trăite de personaje? Sau despre stilul lor de viață? Ce au ele toate în comun?
- Cum le-a fost încălcată intimitatea și limitele pe care le stabiliseră pentru alții în raport cu propria persoană?
- Ce impact emoțional are situația trăită pentru fiecare dintre personaje?
- Ce consecințe ar putea urma?
- Cum Internetul a devenit instrument pentru a dăuna acestor femei?

Sugestii pentru moderarea discuției în timpul prezentării sarcinii de către participante:

Situația 1

Cu intenție sau fără, orice poză în mediul online poate ajunge publică.

Erorile umane și ineficiența setărilor tehnice poate compromite în secunde numărate imaginea cuiva în mediul online, dar și în viața reală.

În acest caz, nu doar Victoria se poate simți neplăcut din cauza comentariilor, dar și celelalte 2 femei din poză.

Există riscul ca și ele personal să fie abordate de persoane necunoscute din mediul online.

Situația 2

Efectul bârfei în mediul online poate avea multe consecințe neplăcute pentru o persoană. Pot fi încălcate toate limitele personale.

Există riscul ca Diana să treacă prin situații de conflict cu diferite persoane atât în viața reală, cât și în mediul online.

Situația 3

Internetul este spațiul ce nu are limite. Cu părere de rău, nu există niște reguli fixe de utilizare a Internetului de către oameni. Aceasta și îi încurajează pe mulți oameni să nu le fie frică să încalce limitele bunului simț și cele ale personalului.

Evelina riscă să se simtă obligată să dea careva explicații publicului său sau chiar să devină ținta mesajelor și comentariilor neplăcute.

Situația 4

Rapoarte internaționale demonstrează că femeile și fetele în mediul online, trec mai frecvent prin situații neplăcute online decât bărbații, având la bază stereotipurile de gen. Violența în bază de gen există și se manifestă și în mediul online.

Mulți dintre noi, utilizatorii, dedicăm postări cu poze la aniversarea persoanelor dragi. Înainte de a face lucru, este cazul să ne întrebăm dacă acest lucru nu încalcă anumite limite personale ale persoanei din această poză.

Probabil Lina, se va simți ofensată de la un așa comentariu. Sau acel comentariu ar putea genera alte comentarii neplăcute pentru Lina.

Situația 5

Cuvântul „urmăritor” în mediul online se poate referi și la o situație mai puțin plăcută pentru o persoană. Se întâmplă ca persoane rău intenționate să folosească prezența online a altor persoane pentru a le urmări și cunoaște detalii din viața personală. Scopurile pot fi diferite, inclusiv și cele legate de un abuz online sau offline. Eugenia este hărțuită online. Există riscul ca această situație să se agraveze sau să devină mai neplăcută, având consecințe asupra stării de bine a Eugeniei și a vieții sale de utilizatoare.

Situația 6

Comunicările online, se întâmplă, să nu fie întotdeauna sincere. Mulți utilizatori își creează identități online ce nu corespund realității și pot comunica foarte bine cu alte persoane, câștigându-le încrederea. Se întâmplă datorită faptului că acești oameni știu a manipula și oferi în comunicare ceea ce altcineva cu care comunică ar dori să primească.

În cazul Olgăi, există riscul ca acest bărbat, care a știut să o găsească să îi creeze situații neplăcute atât în mediul online, cât și în viața reală.

Situația 8

Orice tip de corespondență a unei persoane este un secret personal și aceasta o afirmă și literatura din domeniul legilor. Accesul fără acord la corespondență și mesajele pe rețele sociale nu sunt o excepție. Este o încălcare. Justificarea acestei încălcări prin niște aluzii neprietenoase, lipsite de respect și cu tentă la o relație mai apropiată, este mai degrabă despre un comportament abuziv. În cazul Violetei ar putea exista multe riscuri din moment ce nu se cunoaște la ce fel de informații și conținuturi a avut acces colegul său.

Situația 7

Multă lume face cunoștință online. Se împrietenește, îndrăgostește, colaborează. Se întâmplă și relații de dragoste, urmate de căsătorie. Dar și mai multe situații se întâmplă când imaginea online a unei persoane este complet diferită de cea reală.

Intimidarea și trecerea peste niște limite personale pot deveni riscuri în viața reală pentru femei și fete în cazul în care persoanele cu care acestea acceptă să se vadă în realitate sunt persoane neechilibrate, fără simțul respectului sau abuzive.

Se poate întâmpla ca Mirela să aibă frică chiar și să mai fie online, pentru a nu fi nevoită să facă față fluxului de presiune și comportamente ce-i încalcă orice limite personale.

Informații și explicații pentru moderarea discuției:

- Imaginile simbol cu care ați lucrat au rolul de a reprezenta emoțiile trăite atunci când unei femei i se întâmplă lucruri neplăcute pe Internet.
- Atât evenimente din viața offline, cât și cele din viața online a unei femei sau fete pot genera deopotrivă emoții distructive și afecta calitatea vieții.
- Mulți oameni utilizează Internetul ca instrument pentru a impresiona. Unii o fac fără intenții de a dăuna cuiva, alții o fac cu intenția de a avea acces la intimitatea altor persoane.
- Puterea oamenilor care supun femei sau fete la situații neplăcute sau abuzive în mediul online, fie ele persoane cunoscute de către acestea sau necunoscute, constă în accesul la informații, imagini, comunicare cu aceste femei sau fete.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metodă de lucru: Exercițiul (elaborarea acțiunilor pentru a fi mai în siguranță în mediul online).

Facilitatorul:

- oferă participantelor câteva idei generale discutate în timpul activităților;
- propune participantelor să gândească și să noteze pe foi albe câteva acțiuni personale posibil de realizat în cel mai apropiat timp pentru a gestiona conținuturi online, fapt ce le-ar face să se simtă mai în siguranță pe Internet. Acțiunile vor avea ca punct de pornire aceste idei.
- încurajează participantele să lucreze în câteva grupuri pentru a formula acțiuni comune;

- propune participantelor să-și prezinte și argumenteze acțiunile;
- încurajează și ajută participantele să elaboreze câteva acțiuni generale;
- încheie activitatea din cadrul sesiunii explicând că în cadrul următoarelor întâlniri participantele vor face cunoștință mai îndeaproape cu diferite fenomene și forme de violență online, precum și despre cum se pot proteja mai bine de acestea.

INTERNETUL este un loc public și real.

Acțiunea mea:

INTERNETUL acceptă oameni cu intenții atât pozitive, cât și negative.

Acțiunea mea:

INTERNETUL poate crea iluzia unei false intimități.

Acțiunea mea:

INTERNETUL poate fi locul în care se întâmplă violența.

Acțiunea mea:

Recomandare:

Propuneți participantelor exemple de acțiuni. De exemplu:
„INTERNETUL este un loc public și real. Acțiunea mea: Studiez atent toate setările de confidențialitate pe care le oferă rețele pe care le folosesc.

- Facilitatorul propune participantelor un exercițiu scurt de evaluare.
- Facilitatorul roagă participantele să selecteze o culoare din cele 3 propuse și să o lase în coșul de pe masa sa. Fiecare din cele 3 culori reprezentând o apreciere a sesiunii desfășurate.

Verde – Tema dată mi-a captat atenția. Vreau să vin și la următoarele sesiuni.

Galben – Sunt puțin confuză. Nu sunt sigură că revin și la următoarele sesiuni.

Roșu – Consider că pierd timp. Nu revin la următoarele sesiuni.

3.2. Scenariu de lucru. Sesiunea 2 **Există sexting și între adulți? Riscuri și pericole**

Notă: A se analiza rubricile „Despre importanța subiectului” II, Scenariu de lucru. Sesiunea 2. Sexting. Iubirea din offline și online.

Obiectivele sesiunii

- Participantele recunosc situații de sexting în cadrul unei relații de cuplu.
- Participantele analizează emoții trăite în cadrul unei relații în care se face sexting.
- Participantele anticipează riscuri ale expedierii conținuturilor intime în mediul online.
- Participantele propun scenarii de siguranță în cazuri în care în relația de cuplu există și sexting.

Etapa	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Desenul emoțiilor	20 min.
Identificarea problemei	Studiul de caz, partea 1	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Studiu de caz, partea 2	30 min.
Căutarea soluțiilor	Brainstorming	20 min.
Evaluare	Emoție. Gând. Sugestie.	5 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt.

INTRODUCERE

Metoda: Desenul emoțiilor

Facilitatorul:

- pune la îndemâna participantelor foi albe și creioane colorate.
- propune participantelor să reprezinte prin desene, forme, culori 2 emoții pe care le-au trăit mai mult sau mai puțin în ultima jumătate de an. Emoțiile trebuie să fie din categorii diferite: o emoție pozitivă și alta negativă.
- invită participantele să formeze un cerc și să plaseze desenele împreună în 2 locuri marcate din cerc: POZITIVE și NEGATIVE.
- moderează o discuție în baza desenelor, încurajând participantele să se exprime.

Întrebări pentru discuție:

- Atunci când ați reprezentat pe foaie aceste emoții, v-ați pomenit că vă gândiți la persoane pe care le cunoașteți? Persoane apropiate? Persoane cu care aveți o relație de cuplu?
- Fără a oferi niște exemple foarte concrete sau personale, când s-a întâmplat să simțiți/trăiți bucurie? Admirație? Încredere? Supărare?
- În câte dintre situațiile trăite, ați simțit că faceți anumite acțiuni într-un anumit fel anume sub influența emoțiilor pe care le trăiți în acel moment?
- Atunci când există o relație de dragoste și încredere într-o persoană, rămân aceleași emoții și sentimente chiar dacă persoana este la distanță și țineți legătura doar prin intermediul Internetului?
- O comunicare cu caracter intim cu iubitul, soțul, concubinul poate exista și pe Internet? În ce cazuri credeți se întâmplă cel mai frecvent acest lucru?
- Ați auzit vreodată despre sexting? Cum înțelegeți termenul?

MESAJE - CHEIE:

- Într-o relație mai apropiată, emoțiile pot fi trăite atât în mediul offline, cât și în mediul online. Emoțiile sunt la fel de adevărate și sunt parte din om, fie ele fiind cu omul față în față sau undeva la distanță pe Instagram sau Facebook.
- O comunicare mai personală sau intimă presupune discuții pe teme intime, un contact fizic mai apropiat, senzații altfel la nivel de corp și încredere că ceea ce se întâmplă, se întâmplă doar între cei doi care afirmă că se iubesc.
- Odată cu rețelele sociale, aplicațiile pentru comunicare această comunicare intimă a devenit mai reală și mai posibilă chiar și la distanță.
- Sextingul se întâmplă atunci când 2 persoane, aflate într-o relație (îndrăgostire, iubire, cuplu, căsătorie, concubinaj, etc.) folosesc tehnologiile de comunicare și Internetul pentru a face schimb de mesaje cu caracter intim și sexual (mesaje text, imagini foto, video-uri, etc.).
- Despre sexting ca și fenomen se vorbește mai mult în contextul comportamentelor de risc ale adolescenților. Există și date care vorbesc despre faptul că sextingul devine din ce în ce mai

prezent în relațiile dintre adolescenți și tineri. Cu toate acestea, persoanele adulte, în special cele ce folosesc activ Internetul și doresc să exploreze altfel relația de cuplu, fac sexting.

- Chiar dacă utilizatorii de orice vârstă pot fi implicați în a-și transmite conținuturi cu caracter intim, în rândul generațiilor mai înaintate există prejudecata că aceasta practică este despre indecență și lipsă de educație.
- Sextingul, în sine, nu este nici bun și nici rău. Totuși, Sextingul poate fi riscant și se poate transforma în violență online gravă atunci când persoana din cuplu este sau devine abuzivă în relație.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda de lucru: Studiul de caz

Facilitatorul:

- prezintă prima parte a studiului de caz;
- propune participantelor să descrie după părerea personală emoțiile și sentimentele trăite de Ion și Maria;
- invită participantele să formuleze câte 2 argumente în susținerea enunțurilor:
 - a. O comunicare intimă cu caracter sexual POATE să se întâmple în siguranță pe Internet;
 - b. O comunicare intimă cu caracter sexual NU POATE să se întâmple în siguranță pe Internet.

Argumentele vor fi notate pe o foaia albă mare sau direct în prezentare sub formă de coloane paralele.

” Studiu de caz „Maria și Ion” partea I

Maria și Ion au o relație de cuplu de mai bine de 10 ani. Se cunosc încă din studenție. La început, relația lor a fost una de concubinaj. Mai târziu, s-au căsătorit.

Locuiesc în oraș. Maria este casnică. Ion are un job bun la o instituție de stat.

Activitățile de serviciu ale lui Ion îl obligă uneori să plece în deplasări peste hotare pentru perioade de 1 sau 2 săptămâni. În aceste perioade, Ion cu Maria discută la telefon prin mesaje sau apeluri video.

În una din astfel de deplasări, Maria i-a trimis lui Ion un mesaj mai personal, din acelea care ar face-o să roșească dacă cineva străin ar citi. Ca și răspuns, Ion i-a trimis mai multe inimioare. Seara bărbatul o roagă pe Maria să-i trimită și o poză fără sutien. Îi zice că i-a plăcut mesajul și o poză mai deosebită l-ar face foarte fericit.

Maria știe că îl iubește pe Ion și el o iubește pe ea, dar nu se decide din prima. Îi este cumva neobișnuit gândul de a face cu ea poze fără sutien. Începe a simți un fel de fluturași în burtă. Se gândește că, pe de o parte, pare a fi prea tineresc acest gest, dar pe de altă parte intimitatea relației lor de cuplu permite ca să încerce și altceva

Întrebări pentru discuție:

Studiu de caz, partea I

- Cum ați descrie relația între Ion și Maria?
- Ce simte fiecare dintre ei?
- Ce loc ocupă în relația lor o comunicare mai fierbinte ?
- Găsiți cel puțin 2 argumente că această comunicare intimă poate să se întâmple în siguranță pe Internet.
- Găsiți cel puțin 2 argumente că această comunicare nu poate să se întâmple în siguranță pe Internet.
- Cum credeți, Maria a expedit sau nu poze cu sine?

Idei pentru gestionarea discuției:

- De obicei persoanele într-un cuplu, după o anumită perioadă a relației, ajung să se simtă confortabil una cu cealaltă. Astfel, inițierea unei altfel de comunicări cu caracter mai intim și sexual, este văzută de către cuplu ca și parte din relație sau o etapă mai nouă sau diferită în relație.

- Exemple de argumente PRO: 1 – Două persoane care se iubesc sunt în drept să-și exprime sentimentele așa cum o simt că-și doresc. 2 – Într-o relație de iubire se ține cont de dorințele fiecăruia.
- Exemple de argumente CONTRA: 1 – Pe INTERNET nu există „doar noi 2”. 2 – Mesajele și pozele odată ajungând la o persoană, pot fi folosite de către aceasta în orice moment și cu orice scop, inclusiv și cel de a dăuna.
- Maria trăiește emoții puternice firești. Inițierea unei comunicări mai altfel este despre relația cu Ion și intimitatea la care au ajuns în relația lor de cuplu. Propunerea lui Ion de a continua și mai altfel comunicarea este de asemenea despre intimitate. Existența sau lipsa riscului pentru Maria va depinde de respectul și responsabilitatea față de integritatea emoțională și sexuală a femeii manifestate de Ion.

Analiza cauzelor și consecințelor

Metoda de lucru: Studiu de caz, partea 2

Facilitatorul:

- prezintă partea a doua a studiului de caz.
- prezintă posibile acțiuni neplăcute ca urmare a situației din partea a doua a studiului de caz, oprindu-se pe fiecare dintre acestea și discutând cu participantele referitor la gravitatea acestora;
- moderează o discuție despre posibile riscuri de violență online ca urmare a sextingului.

” Studiu de caz „Maria și Ion” partea II

Într-un final, Maria îi expediază lui Ion poza cerută. Ion face câteva comentarii cu caracter sexual referitor la poză. O încurajează să-i mai expedieze și altele.

Maria expediază. Ion se laudă a doua zi vecinului, amic și coleg de serviciu, aflați împreună în deplasare, că are cu Maria comunicări mai ceva ca în filmele pentru adulți.

Întrebări pentru discuție:

Studiu de caz, partea 2

- Ce s-a întâmplat între Maria și Ion?
- Presupunem că Ion nu a arătat ci doar a povestit amicului despre existența unei poze, a făcut acest gest cumva ca intimitatea celor 2 soți să fie compromisă?
- Ar fi dat acordul vreodată Maria ca poza să fie văzută de către o persoană terță?
- Cum s-ar simți Maria dacă ar cunoaște că vecinul care este amic și coleg cu soțul său cunoaște secrete prea intime din comunicarea cu soțul său?
- Cum s-ar simți Maria dacă ar afla că poza sa, destinată soțului, a ajuns să fie văzută și de alte persoane?
- Chiar dacă situația nu a evoluat așa cum o prezintă partea a doua a studiului de caz, cine îi oferă garanție Mariei că ceva asemănător sau mai neplăcut nu s-ar putea întâmpla mai târziu?

Informații și explicații pentru moderarea discuției:

Faptul că Ion vorbește colegului despre comunicarea intimă cu Maria, este deja o compromitere a încrederii și respectului față de femeie. Acesta deschide larg ușile persoanelor străine în intimitatea lor. De asemenea, bărbatul folosește aceste imagini în interesul său propriu. Un interes pe care putem să-l numim nesănătos - Ion se laudă a doua zi vecinului, amic și coleg de serviciu, aflați împreună în deplasare, că are cu Maria comunicări mai ceva ca în filmele pentru adulți.

- Urmări posibile ale sextingului ce ar putea duce la violență în mediul online:

Situații ce ar putea urma/riscuri	Posibile consecințe
Ion folosește telefonul, aplicațiile, rețelele sociale pentru a expedia intenționat fără acord pozele Mariei către alte persoane. De exemplu, colegului său.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală, cât și în mediul online; • Hărțuire; • Distribuire în continuare fără acord a pozelor.
Ion, din greșeală, expediază poza unei alte persoane.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală, cât și în mediul online; • Hărțuire; • Distribuire fără acord a pozelor.
Ion sau o altă persoană care a primit poza (din greșeală sau intenționat) postează fără acord pe rețele sociale sau site-uri web poze cu Maria.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală, cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare.
Ion sau o altă persoană expediază fără acord pozele Mariei persoanelor care o cunosc pe Maria în viața reală. De exemplu, în cazul unui conflict apărut între soți.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală, cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare; • Marginalizare.
Ion folosește pozele cu Maria pentru a cere ceva în schimb.	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală, cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare; • Amenințare.
Orice altă persoană, care a primit intenționat sau din greșeală poze cu Maria, folosește pozele pentru a o determina să îndeplinească anumite acțiuni (alte poze sau videoclipuri cu caracter sexual, etc.)	• Denigrarea imaginii Mariei atât în viața reală, cât și în mediul online; • Hărțuire; • Șantaj; • Manipulare; • Amenințare.

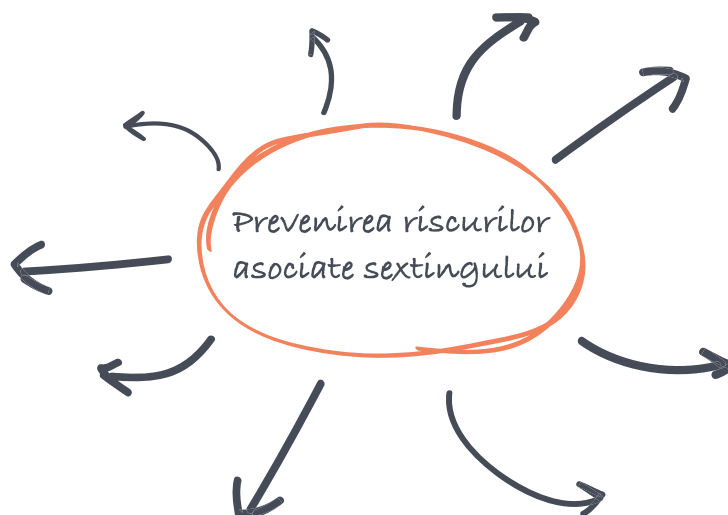
Orice relație în care unul dintre parteneri face acțiuni ce pot afecta starea de bine a celuilalt partener sau fără consimțământul acestuia este o relație nesănătoasă, abuzivă și periculoasă. Multe femei și fete, cărora li se întâmplă astfel de situații în mediul online, cred că nu pot fi ajutate și protejate din cauza că în mediul online greu să oprești un proces. Faptul că pe Internet este greu să oprești o distribuire sau un val de mesaje este adevărat. Dar, de asemenea, este adevărat că abuzurile în mediul online sunt o gravă încălcare a drepturilor unei persoane și astfel de încălcări pot fi identificate, documentate, oprite și pedepsite de persoane responsabile. Astfel, femeile și fetele pot fi ajutate. Urmează să vedem în următoarele sesiuni unde se pot adresa acestea și ce pot face.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda folosită: Brainstorming

Facilitatorul:

- grupează participantele în grupuri a câte 4-5 persoane și le distribuie foi de flipchart;
- propune participantelor să facă un brainstorming de grup referitor la soluții pentru prevenirea riscurilor asociate sextingului;
- încurajează participantele să observe dacă soluțiile altor participante sunt asemănătoare sau diferă;
- moderează o discuție în baza căreia face o generalizare.

Întrebări pentru discuție:

- Ce înseamnă să previi un risc în mediul online?
- Dacă sextingul nu este un abuz în sine, dar poate duce la situații de abuz în mediul online și offline, ce acțiuni sunt necesare pentru a preveni aceste situații?
- Este ușor sau complicat să eviți o situație de sexting acolo unde relația este cu multe emoții?
- Dacă totuși faci sexting, ce faci să te protejezi de violență online?
- Fiecare dintre soluțiile propuse vă par ușor sau complicat de implementat? De ce?

Informații și explicații pentru moderarea și generalizarea discuției:

- A preveni un risc ca în mediul online să se întâmple ceva neplăcut sau chiar grav este despre a analiza foarte atent orice acțiune în mediul online; a o analiza și a face o alegere cu cele mai mici posibile riscuri. Altfel spus, a avea un comportament sigur online. Însă, reieșind din specificul unor situații, nu este întotdeauna simplu așa cum pare de a manifesta acel comportament sigur.

De exemplu:

- a. La mijloc este o emoție și un sentiment de încredere. Există certitudinea că fiind într-o relație de mult timp, împărțind rele și bune, omul de partea cealaltă a ecranului nu ar putea face nimic rău-intenționat cu o poză făcută doar pentru 2 persoane.
- b. Lipsesc cunoștințe și informații referitor la anumite fenomene, situații și consecințe. Astfel, mulți oameni nu cunosc că expedierea de conținuturi cu caracter sexual folosind tehnologiile și Internetul are numele de sexting și că dacă cineva preia aceste conținuturi și le publică undeva aceasta deja este o formă gravă de violență și poate implica și măsuri legale pentru a fi pedepsită.
- c. Există presiune și manipulare din partea altei persoane pentru a avea un anumit comportament. De exemplu, partenerul poate fi foarte convingător că practica sextingului va aduce un suflu „viu” relației.
- d. Se întâmplă o situație neprevăzută – pierderea telefonului sau apăsarea involuntară a unui buton greșit.

- O persoană care face sexting nu poate fi învinuită sau criticată negativ pentru acest lucru. Sextingul este despre intimitate și relație care pentru unii oameni se poate derula și într-un astfel de mod. Mijlocul problemei sunt intențiile oamenilor. Ce se întâmplă cu aceste conținuturi intime dacă la un moment relația se rupe? Totuși, sextingul este corect să nu fie încurajat din cauza riscurile ce pot urma, iar relația să se bazeze pe respect și responsabilitate pentru persoana iubită și imaginea acesteia atât în viața reală, cât și în mediul online.
- Sugestii pentru a încerca prevenirea riscurilor de violență asociate sextingului:

Autoanaliza emoțiilor prin întrebări:

Ce simt eu atunci când mă gândesc la mesaje sau poze pentru partener ce ar putea să-l facă să se comporte mai altfel, mai pasionat cu mine?

Ce simt eu când fac această poză?

Ce simt eu când trimit această poză?

Eu fac acest lucru pentru că singură doresc sau poate mă simt cumva influențată, constrânsă, obligată de către altcineva?

Dacă răspunsurile la aceste întrebări vă spun că nu vă simțiți ok cu ceea ce vi se propune sau vă implicați, nu o faceți sau refuzați să o mai faceți în continuare.

- Discuții cu persoana cu care sunteți în relație despre existența sau lipsa necesității de a expedia poze sau video-uri cu caracter intim, despre relație și valorile pe care puneți ambii accent în această relație.
- Discuții cu persoana cu care sunteți în relație despre posibile riscuri în cazul expedierii conținuturilor cu caracter sexual.
- Stabilirea unei înțelegeri referitor la soarta pozelor după expediere.
- Stabilirea unor limite personale referitor la acțiuni și comportamente într-o relație.

Evaluare

Facilitatorul:

- propune participantelor un exercițiu final scurt.
- roagă participantele să expună o idee importantă cu care pleacă de la sesiune, o emoție pe care o trăiesc în urma discuțiilor petrecute și să propună o sugestie pentru a face mai interesante și eficiente următoarele întâlniri.

Poate fi folosită următoarea formulare: Azi, am învățat că ...; Acum, simt ...; Pentru data viitoare, propun...

3.3. Scenariu de lucru adaptat.

Sesiunea 3

Hărțuirea online – particularități. Hărțuirea sexuală online.

Notă: A se analiza rubricile „Despre importanța subiectului” capitolul II, Scenariu de lucru. Sesiunea 3. Hărțuirea online și formele sale. Hărțuirea sexuală online.

Obiectivele sesiunii

- Participantele recunosc fenomenul hărțuirii online cu caracter sexual.
- Participantele identifică și combat stereotipuri legate de comportamentele online ale femeilor.
- Participantele discută acțiuni pentru prevenirea situațiilor de hărțuire în mediul online.
- Participantele analizează acțiuni pentru a depăși mai ușor o situație de hărțuire în mediul online.

Etapele sesiunii

Etapă	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Discuții despre posibile situații neplăcute în mediul online	20 min.
Identificarea problemei	Studii de caz în puzzle.	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Turul galeriei	25 min.
Căutarea soluțiilor	Dezbaterea soluțiilor.	25 min.
Evaluare	Evaluarea în 3 idei	5 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt fișe cu situații, studii de caz în puzzle, foi, creioane, carioci, obiecte simbolice, fișe de evaluare.

INTRODUCERE

Discuții despre posibile situații neplăcute în mediul online

Facilitatoarea:

- Împarte participantelor fișe cu situații scurte pe care acestea vor trebui să la analizeze în mod independent;
- propune participantelor să-și imagineze că situații asemănătoare se întâmplă și în mediul online. Sunt întrebate cum cred că ar avea loc;
- moderează o discuție, adresând întrebări participantelor;
- explică caracteristici ale fenomenului de hărțuire online.

Eugenia

Eugenia a hotărât să îmbrace o rochie a fiicei sale. A început să o îmbrace la lucru.

Mai mulți colegi din departamentul în care lucrează au început să facă glume pe seama faptului că a îmbrăcat o rochie prea scurtă și cu paiete. Glumele s-au transformat în aluzii indecente chiar și după ce nu a mai îmbrăcat această rochie. Multe femei au încetat să mai vorbească cu ea. Cineva a întrebat-o dacă cunoaște ce se aude despre ea.

Eugenia suferă mult. Se gândește să se concedieze.

Eleonora

Eleonora a observat că atunci când iese din tura de seară este urmărită de aceeași persoană. Ba mai mult chiar. I s-a spus că un bărbat necunoscut chiar a intrat în blocul în care locuia și a întrebat portarul detalii despre familia sa.

Cătălina

Cătălina locuiește departe de instituția în care activează. Zilnic circulă cu transportul public. Într-o zi, era așteptată la poartă de către o rudă a sa care trebuia să o ducă acasă. Mai mulți colegi au văzut cum ea urcă în mașina rudei fără a cunoaște cine era aceasta pentru ea.

A doua zi, cineva din colegi s-au apropiat de ea întrebând-o cât costă o plimbare cu ea cu mașina. Femeia a aflat mai târziu că au început a circula zvonuri că ea ar oferi contra cost servicii cu caracter sexual.

Cătălina simte furie.

” **Lucia**

Lucia întâmpină dificultăți în realizarea unei sarcini la locul de muncă. Simte că va avea nevoie de mai mult timp și implicare pentru a reuși. Se destăinuie unui coleg din biroul vecin. Acesta îi propune să o ajute în schimbul unei nopți petrecute împreună. Lucia refuză. Bărbatul o tachinează și o sperie cu concedierea în cazul în care va „șopti” șefului despre „incompetența sa”.

Lucia simte frustrare.

” **Elvira**

Elvira a venit din Ucraina. Este în căutare de lucru. Se duce la diferite interviuri pentru a-și găsi un job care i-ar conveni. De la o vreme, zilnic, a început a primi apeluri telefonice în care i se propun locuri de muncă foarte dubioase. Multe dintre apeluri păreau a fi de la una și aceeași persoană. Apelurile au devenit atât de deranjante că Elvira a hotărât să-și schimbe numărul de telefon.

Elvira se simte obosită.

” **Ana**

Ana a avut cu Vasile o relație de 3 săptămâni. A întrerupt-o când a simțit că ceva o deranjează în felul lui de a vorbi cu ea. Chiar dacă oficial nu mai sunt împreună Vasile continuă să se intereseze de la prieteni și cunoștințe despre viața Anei, să o găsească în locurile în care ea apare și să-i propună de fiecare dată să continue relație. Ana refuză de fiecare dată. Bărbatul devine din ce în ce mai insistent.

Ana simte că situația o depășește.

Întrebări pentru discuție:

- Sunt fiecare din aceste situații comportamente abuzive împotriva femeilor?
- Pot trece aceste comportamente din offline în online și vice-versa? Cum s-ar întâmpla aceasta în fiecare dintre situații?
- Considerați adevărată afirmația că hărțuirea online este cauzată de un anumit comportament online al persoanei care devine victimă? Argumentați.
- Sunt stereotipurile și prejudecățile cele care alimentează comportamentele violente față de femei și fete în mediul online?
- Care dintre situațiile prezentate sunt hărțuire cu tentă sexuală?
- Ce simte o femeie care este hărțuită offline sau online?

Informații și explicații pentru moderarea discuției:

Fiecare din situațiile respective reprezintă o formă de hărțuire a unei femei. Din specificul situației ne dăm seama că această formă de hărțuire are loc în mediul offline, din partea persoanelor cunoscute sau necunoscute.

Existența tehnologiilor și mediului online face persoanele care hărțuiesc sau au scopul de a hărțui să ajungă mult mai ușor la persoana pe care o ținesc ca victimă.

Dacă am raporta situațiile prezentate la specificul mediului online, acestea ar arăta în felul următor:

” **Eugenia**

Eugenia a hotărât să îmbrace o rochie a fiicei sale. A început să o îmbrace la lucru.

Mai mulți colegi din departamentul în care lucrează au început să facă glume pe seama faptului că a îmbrăcat o rochie prea scurtă și cu paiete. Glumele s-au transformat în aluzii indecente chiar și după ce nu a mai îmbrăcat această rochie. Multe femei au încetat să mai vorbească cu ea. Cineva a întrebat-o dacă cunoaște ce se aude despre ea. Eugenia a aflat că există un cont de Facebook cu pozele sale, inclusiv poze făcute fără acordul său în rochia fiicei sale.

Eugenia suferă mult. Se gândește să se concedieze.

” Eleonora

Eleonora a observat că primește de la un cont necunoscut aprecieri la orice ar face pe Facebook. Într-o seară, i s-a spus că un bărbat necunoscut a intrat în bloc și a întrebat de administrator detalii despre ea și familia sa.

Eleonora simte frică.

” Cătălina

Cătălina locuiește departe de instituția în care activează. Zilnic circulă cu transportul public. Într-o zi, era așteptată la poartă de către o rudă a sa care trebuia să o ducă acasă. Mai mulți colegi au văzut cum ea urcă în mașina rudei fără a cunoaște cine era aceasta pentru ea.

A doua zi, cineva din colegi s-a apropiat de ea întrebând-o cât costă o plimbare cu ea cu mașina. Femeia a aflat mai târziu că au început a circula zvonuri pe Internet că ea ar oferi contra cost servicii cu caracter sexual.

Cătălina simte furie.

” Lucia

Lucia întâmpină dificultăți în realizarea unei sarcini la locul de muncă. Simte că va avea nevoie de mai mult timp și implicare pentru a reuși. Se destăinuie unui coleg din biroul vecin. Acesta îi începe a scrie mesaje, propunându-i să o ajute în schimbul unei nopți petrecute împreună. Lucia refuză. Bărbatul o tachinează și o sperie cu concedierea în cazul în care va „șopti” șefului despre „incompetența sa”.

Lucia simte frustrare.

” Elvira

Elvira a venit din Ucraina. Este în căutare de lucru. Se duce la diferite interviuri pentru a-și găsi un job care i-ar conveni. De la o vreme, zilnic, a început a primi apeluri telefonice în care i se propun locuri de muncă foarte dubioase. Primește și mesaje Viber. Multe dintre acestea fiind de la una și aceeași persoană. Totul a devenit atât de deranjant încât Elvira a hotărât să-și schimbe numărul de telefon.

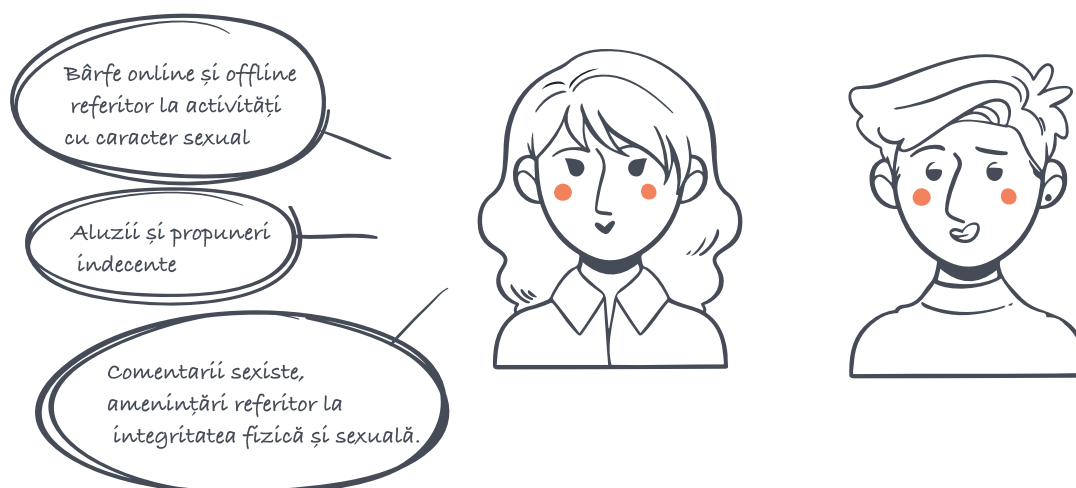
Elvira se simte obosită.

” Ana

Ana a avut cu Vasile o relație de 3 săptămâni. A întrerupt-o când a simțit că ceva o deranjează în felul lui de a vorbi cu ea. Chiar dacă oficial nu mai sunt împreună Vasile continuă să se intereseze de la prieteni și cunoștințe despre viața Anei, să o găsească în locurile în care ea apare, să-i scrie mesaje pe rețele sociale și să-i propună de fiecare dată să continue relație. Ana refuză de fiecare dată. Bărbatul devine din ce în ce mai insistent.

Ana simte că situația o depășește.

- Hărțuirea în mediul online este o formă de violență. Ea se întâmplă atunci când o persoană sau un grup de persoane utilizează tehnologiile de comunicare și Internetul într-un mod intenționat și repetitiv pentru: a lua în derâdere, a dăuna imaginii și reputației, a tachina, a constrânge sub presiune emoțională la anumite acțiuni o altă persoană sau grup de persoane.
- Hărțuirea online ca și cea offline are mai mult sau mai puțin un scenariu clasic: Intenționat – Repetitiv – Scopul de a provoca suferință. Însă din cauza evoluției tehnologiilor și posibilităților pe Internet, aceasta se poate produce sub noi și noi forme.
- Studii și rapoarte în domeniul violenței online împotriva femeilor și fetelor arată că hărțuirea cu tentă sexuală în mediul online se întâmplă, de asemenea, mai frecvent femeilor și fetelor decât bărbaților.

Persoana care provoacă hărțuirea sau abuzatorul, poate fi persoană cunoscută de către victimă, cât și persoană pe care victima nu o cunoaște în realitate.

De obicei, comportamentul abuziv al persoanei rău-intenționate este alimentat de:

1. Anonimatul pe Internet ce creează un efect de dezinhibiție online;
2. Accesul instantaneu la victimă;
3. Posibilitatea de a implica cât mai mulți martori, majoritatea cărora fie că nu se implică pentru a opri abuzul sau fie că încurajează comportamentul abuziv apreciindu-l sau/și alăturându-i-se.

Reține!

Este greșit să spunem că situația de hărțuire este cauzată de un anumit comportament online al femeii. Responsabilitatea și vina situației de hărțuire o poartă agresorii.

Hărțuirea femeilor și fetelor în mediul online se simte!

- Suferință
- Îngrijorare
- Frustrare
- Furie
- Deznădejde
- Oboseală
- Nedreptate
- Umilință

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda folosită: Studii de caz în puzzle

Facilitatorul:

- pregătește piese de puzzle cu text ce reprezintă bucăți din 4 studii de caz.
- încurajează participantele să ia în mână piese de puzzle și să le aranjeze în texte coerente. Acestea vor fi decupate din timp de către facilitator. – Exemplu în Anexă.
- invită participantele să se grupeze în 4 grupuri în corespundere cu cele 4 studii de caz formate din piese de puzzle;
- propune participantelor să citească studiile de caz, să discute în grupuri și să decidă ce consecințe ar putea avea această situație asupra femeii sau fetei din caz. De asemenea, vor decide dacă aceste consecințe sunt minore sau grave.
- va distribui în grupuri fișe pe care vor fi notate consecințele;
- moderează discuția, face explicații.

” Studiu de caz „Mihaela”

Mihaela este o femeie frumoasă și inteligentă. De la absolvirea facultății lucrează la una din punctele de trecere în țara vecină. Este unica femeie într-un colectiv de bărbați de diferite vârste. Mihaela nu se simte confortabil între colegii săi care obișnuiesc să facă glume asupra faptului că are tocurile prea înalte, părul prea lung, buzele și sprâncenele tatuate, etc. După părerea lor, femeile prea frumoase nu pot lucra la așa servicii importante și responsabile. Îi zic că mai bine ar face un blogg așa cum o fac multe femei mai tinere.

Mihaela chiar are un cont de Instagram și publică zilnic mici secvențe din viața sa de familie.

După ceva timp de la angajare, Mihaela a început a primi mesaje de la câțiva colegi care îi zic că bloggul i se primește mai bine decât responsabilitățile de serviciu.

” Studiu de caz „Violeta”

Violeta a făcut cunoștință cu Ion din România pe o rețea socială. Au comunicat ceva vreme. Ion îi promitea că într-o zi o va invita la el în Cluj și o va ajuta să-și rezolve niște probleme financiare. Violeta a început a crede că s-ar putea întâmpla o viitoare relație între ei. Visa de mică să locuiască într-o altă țară decât Moldova, departe de probleme și rudele care mereu o cicăleau.

Până la urmă s-a adevărit că Ion din România era de fapt Gheorghe dintr-un penitenciar. Nu era nici pe departe drept cine se dădea și comunica paralel cu mai multe femei. Le promitea marea și sarea.

Violeta a refuzat să mai comunice cu această persoană, blocându-l pe rețeaua socială pe care au făcut cunoștință.

Gheorghe a continuat să-i scrie Violetei. De data aceasta de pe un alt cont, dându-se drept o persoană cu tare multe cunoștințe „de care trebuie”. Acesta o amenința pe Violeta cu probleme foarte mari în cazul în care nu va relua comunicarea cu Ion.

Violeta și-a dat repede seama că era vorba despre aceeași persoană.

” Studiu de caz „Alexandra”

Alexandra a revenit recent de peste hotare. Acolo îl cunoscuse pe Vadim. Au lucrat împreună. Urmasă să se căsătorească curând. Păreau să aibă o relație normală, dar lucrurile s-au schimbat îndată după căsătorie.

Alexandra a hotărât să se separe de Vadim. Acesta a fost de acord, dar a amenințat-o că va regreta mult pasul făcut și nimeni de acum înainte nu va avea nevoie de ea.

Alexandra s-a mutat înapoi în casa părinților în altă localitate. Vadim era prezent zilnic în viața femeii prin mesaje pe rețele sociale, apeluri telefonice de la numere anonime și comentarii denigratoare la pozele de Facebook.

Alexandra îi cere socoteală lui Vadim pentru acțiunile făcute, dar aceasta nu pare să-l oprească în a-i face zilele neplăcute.

” Studiu de caz „Mirela”

Mirela face studii de croitorie în cadrul unui proiect din localitate. Este pasionată de modă și stil. Lubește să se îmbrace frumos. Își face poze. Le postează. Pe conturile sale de Facebook și Instagram sunt foarte multe poze, toate publice.

Vinde, cumpără haine online, în special lenjerie de corp pentru femei.

Clientele, deseori, îi cer mai multe detalii înainte de a le expedia o comandă prin poștă. Într-o zi, una dintre cliente a afirmat că vrea un set de lenjerie cadou pentru sora sa. A rugat-o pe Mirela să se îmbrace în setul ales și să-și facă o poză. Apoi, urma să i-o expedieze. Mirela nu a avut niciun dubiu referitor la intențiile clientei sale noi. A făcut și expediat poza.

De la o prietenă a aflat că există un cont fals creat cu datele și informațiile sale. De pe acel cont, cineva scria din numele său mesaje către bărbați, propunându-le întâlniri cu caracter intim.

Mirela a raportat cazul la administratorii rețele. Peste ceva timp, contul încă exista.

Fișa Consecințe

Consecințe minore

Consecințe grave

Întrebări pentru discuție:

- Care sunt elementele care vorbesc despre existența hărțuirii online?
- Ce impact asupra calității vieții femeilor din studiile de caz pot avea consecințele minore?
- Ce impact pot avea consecințele mai grave?
- Pot unele consecințe minore să devină în timp majore?
- Faptul că victima este o femeie determină cumva felul în care are loc hărțuirea? Argumentați.

Idei și explicații pentru moderarea și generalizarea discuției:

- Consecințele minore în studiile de caz prezentate pot fi considerate următoarele: schimbarea comportamentului online, disconfort emoțional pentru o perioadă scurtă de timp.
- Consecințe grave în studiile de caz prezentate pot fi considerate: preluarea și folosirea fără acord a informațiilor personale și a fotografiilor de către alte persoane în mediul online; afectarea emoțională a victimei cauzată de blamare, amenințare, șantaj, manipulare; denigrarea reputației în mediul online; părăsirea sub presiune a locului de muncă; afectarea relațiilor cu alți oameni atât în mediul offline, cât și în mediul online; urmărirea de către persoane rău intenționate.
- Unele consecințe ce par inițial minore pot trece foarte rapid în categoria consecințelor grave ce afectează foarte grav viețile femeilor. Orice tip de consecință are impact negativ.
- Hărțuirea online, cu siguranță, li se întâmplă și bărbaților. Totuși, femeile sunt mai frecvent supuse hărțuirii. Femeile sunt mai afectate de hărțuirea sexuală atât offline, cât și online, comparativ cu bărbații.

Analiza cauzelor și consecințelor

Metoda folosită: Turul galeriei

Facilitatorul:

- explică că, deseori, se întâmplă ca femeile să fie hărțuite online, apoi încă și judecate de alte persoane, din cauza stereotipurilor, ce au ajuns să fie atribuite chiar și comportamentelor de utilizatoare ale acestora;
- prezintă câteva stereotipuri de gen referitor la acțiuni în mediul online;
- propune participantelor să aleagă unul din stereotipuri și să formuleze un mesaj personal ce are scop să combată stereotipul referitor la comportamentele femeilor și fetelor în mediul online.

Recomandare:

Facilitatorul va ajuta activ participantele să formuleze mesaje sau le va oferi câteva exemple pentru a le ghida în realizarea sarcinii.

Facilitatorul:

- încurajează participantele să scrie mesajul gândit pe o foaie mare de hârtie și să fixeze foaia cu mesajul pe un perete pregătit din timp;
- invită participantele să facă un tur al galeriei cu mesajele de pe perete;
- încurajează participantele să discute între ele referitor la mesajele de pe perete;
- le mulțumește participantelor pentru curaj.

Exemple de stereotipuri:

Femeile care postează poze publice cu fusta prea scurtă sau buzele roșii așteaptă comentarii de la bărbați.

Dacă răspunde la mesaje, fie ele și mai urâte, de la un fost, înseamnă că vrea continuarea relației.

Conturile false apar cel mai frecvent anume la femeile care postează poze provocatoare cu sine.

Bărbații scriu și abordează online doar femei care după conținutul din profil le par mai ușurate.

Femeile care postează conținut cu sine după anumite proceduri de frumusețe nu fac față unui loc de muncă serios.

Idei și explicații pentru moderarea și generalizarea discuției:

- Exemple de mesaje:
 - Fac poze în fustă scurtă și cu buzele roșii nu pentru că aștept comentarii și aprecieri de la bărbați.
 - Când spun „Nu!”, înseamnă că e „Nu!” inclusiv și pe Internet.
 - Poze selfie zilnice fac și bărbații!
 - Conținutul din profil nu este o invitație la dialog!
 - Aspectul exterior nu este un semn al lipsei de profesionalism atât în mediul offline, cât și în cel virtual.
- Hărțuirea femeilor și fetelor în mediul online nu-și are cauza în comportamentul acestora pe Internet. Hărțuirea vine din intenția foarte clară a persoanelor abuzive de a face rău acestor femei sau fete.
- Persoanele rău-intenționate „nasc” intenționat stereotipuri despre comportamentul femeilor și fetelor în mediul online, cu scopul de a-și „argumenta” cumva comportamentul. Pot fi considerate abuzive și rău-intenționate și acele persoane care nu doar hărțuiesc activ, dar și urmăresc pasiv, dar aprobator, ceea ce se întâmplă unor femei în mediul online.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda de lucru: Dezbateră soluțiilor

Facilitatorul:

- grupează participantele. Fiecărui grup oferă un obiect pregătit din timp ce va reprezenta problema pusă în discuție – Hărțuirea online împotriva femeilor și fetelor. De exemplu: Grupul 1 primește o radieră – mesajele urâte din online nu pot fi șterse cu radiera. Grupul 2 primește desenul unui emoji trist – hărțuirea online aduce suferință. Grupul 3 primește un stick de memorie – Internetul nu are limite pentru capacitate de memorie, tot ce ajunge online poate rămâne pentru mult timp acolo, etc.
- propune participantelor să discute și să dezbată în grupul format, într-un mod respectuos și prietenos soluții ce le vin în minte pentru a soluționa sau a face față situațiilor de hărțuire online ce se pot întâmpla femeilor și fetelor;
- moderează o discuție despre soluții și roagă participantele să pună într-un coș comun obiectele primite. Astfel, prin acest gest simbolic arată că sunt contra și pot opri hărțuirea online împotriva femeilor și fetelor.
- face concluzii la final de sesiune.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- După părerea voastră, în cazul în care o femeie ajunge să fie hărțuită în mediul online de către persoane necunoscute sau de către persoane cunoscute, inclusiv cele cu care are sau au avut o relație, are putere să se apere și să oprească anumite comportamente agresive și abuzive? Argumentați.
- Care dintre soluțiile formulate vă par mai potrivite pentru a fi puse în acțiune imediat ce o femeie își dă seama că este hărțuită în mediul online?
- De cine sau de ce depinde soluționarea situațiilor de hărțuire în mediul online împotriva femeilor?

MESAJE - CHEIE:

- Sugestii pentru a face față și a depăși o situație de hărțuire:
 - Dacă observi că o persoană sau mai multe persoane devin insistente și deranjante în mediul online, folosește opțiunile tehnice pentru a șterge, bloca, raporta la administratorii rețelei.
 - Spune persoanelor agresive din mediul online sau dacă le cunoști în realitate că nu permiți comportamente abuzive la adresa ta.
 - Fă capturi de ecran și salvează mesajele, comentariile, pozele ce îți denigrează imaginea sau sunt amenințări și șantaj la adresa ta. Cu siguranță, vei avea nevoie de dovezi în cazul în care te adresezi la poliție.
 - Când ești hărțuită atât offline, cât și online de către aceeași persoană, raportează persoanelor responsabile neapărat și comportamentele online ale persoanei. Acestea sunt la fel de grave, pot fi ilegale și pot avea consecințe pe termen lung.
 - Vorbește cu o persoană de încredere, cu un psiholog, cu un asistent social despre situația prin care treci, indiferent este offline sau online.
 - Sună la Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008 pentru a discuta sau/și a cere ajutor de la specialiști.
- Soluțiile tehnice sunt cele ce pot fi întreprinse imediat ce o situație de hărțuire este sesizată.
- Cu părere de rău, soluțiile tehnice, nu pot opri întotdeauna intențiile negative ale unei persoane în mediul online. În cazul în care persoana din mediul online sau/și offline face acțiuni care compromit reputația, umilesc, induc frică și îngrijorare este necesar de a apela la persoane competente. Este un drept al fiecărei femei de a se simți și fi în siguranță atât în mediul offline, cât și în cel online.

Evaluare

Facilitatorul împarte participantelor câte o fișă de evaluare, explicând că evaluarea va consta din 3 idei. Participantele vor scrie câte o idee/un gând referitor la tema care s-a discutat, studiile de caz cu care au lucrat și structura întregii sesiuni.

Recomandare:

Folosiți întrebări pentru a ajuta participantele să formuleze ideile.
De exemplu: Cum v-a părut tema discutată? Ce credeți despre studiile de caz discutate? Ați simțit că sesiunea a avut o structură?
Cum v-a părut aceasta?

Tema	
Conținut	
Structură	

3.4. Scenariu de lucru adaptat.

Sesiunea 4

Răzbunarea porno.

Notă: A se analiza rubrica „Despre importanța subiectului”, capitolul II, Scenariu de lucru. Sesiunea 4. Ce este răzbunarea porno și despre distribuirea fără acord a pozelor cu caracter sexual.

Obiectivele sesiunii:

- Participantele recunosc particularitățile „răzbunării porno” ca și formă de violență online împotriva femeilor și fetelor.
- Participantele identifică pași pentru a se proteja și a cere ajutor în cazuri de violență sexuală în mediul online.

Etapele sesiunii

Etapa	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Secretul personal	20 min.
Identificarea problemei	Studiu de caz inversat, partea 1	20 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Studiu de caz inversat, partea 2	30 min.
Căutarea soluțiilor	Exercițiul: Așa Da. Așa Nu.	20 min.
Evaluare	Coșul cu gânduri	5 min.
Timp		90 min.

RESURSE:

Prezentare ppt.

INTRODUCERE

Metoda de lucru: Secretul personal

Facilitatorul:

- propune participantelor să se gândească la ceva ce reprezintă un mic „secret” personal;
- face o asociere între secretele la care s-au gândit participantele și imaginile personale făcute publice fără acord;
- moderează o discuție scurtă la un subiect discutat anterior, cel al intimității și încălcării acesteia în mediul online.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce se întâmplă ca în unele situații să mărturisim anumite lucruri doar anumitor persoane? De ce anume acestor persoane?
- Dacă această persoană, fără a ne cere acordul, face așa ca și alte persoane să cunoască aceste lucruri, cum ne simțim?
- Cum credeți, distribuirea fără acord a pozelor cu caracter sexual este formă de violență sexuală? Argumentați.

Idei și explicații pentru moderarea discuției:

- Orice persoană are în bagajul experienței „mici secrete”. Acestea nu sunt o dovadă că această persoană este într-un fel sau altul, bună sau rea. Orice persoană a avut discuții cu alte persoane despre care nu ar dori să afle persoane terțe. Și orice persoană își dorește să fie consultată și

întrebată dacă este de acord ca mai multă lume să cunoască despre ceva ce-i este foarte personal și intim.

- În mediul online, ca și în viața reală, între oameni se întâmplă discuții foarte intime. În cazul anumitor relații se întâmplă și schimb de mesaje și fotografii mai intime. Există o necesitate a unei intimități.
- Ne amintit că intimitatea poate fi psihologică, emoțională, fizică, relațională, spirituală și atunci când există o relație de cuplu și în această relație își fac loc și poze cu caracter sexual, cel puțin o persoană crede cu adevărat că această intimitate are loc.
- Expunerea fără acordul vostru a micilor secrete la care v-ați gândit ar fi o gravă încălcare a intimității voastre ce v-ar face vulnerabile și ar avea puternic impact asupra calității vieții voastre. Asemănător ar fi și în cazul situațiilor în care poze sau mesaje foarte personale, cu caracter sexual, ar fi distribuite de alte persoane în mediul online.
- Distribuirea fără acord a conținutului cu caracter sexual este violență sexuală în mediul online și cu părere de rău se întâmplă femeilor. Este o încălcare și o compromitere a intimității fizice.
- Este despre corp și încrederea acordată cuiva pentru descoperirea acestuia altfel decât pentru alte persoane.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda de lucru: Studiu de caz inversat, partea 1

Facilitatorul:

- explică participantelor că urmează să discute o problemă în baza unei istorii pe care o vor descoperi împreună într-o ordine cronologică inversă;
- prezintă un fragment din finalul istoriei și roagă participantele să identifice și să formuleze problema cu care s-a confruntat eroina istoriei;
- propune participantelor să determine gravitatea problemei alegând una din 3 culori: verde – puțin gravă, nu este cazul să se indispuină; galben – gravă, trebuie să ceară sfatul cuiva; roșu, foarte gravă, trebuie să ceară ajutor;
- adresează întrebări și moderează o discuție.

Studiu de caz inversat, partea 1

La una dintre ultimele certuri, a avertizat-o că o va păți rău dacă se joacă cu focul... Se va răzbuna. Acum, Carolina simte o mare rușine față de copii și rude. Nu mai știe dacă poate fi rezolvată cumva situația. Probabil că nu. Orașelul e mic. O cunoaște multă lume. Crede că acum o cunosc toți. Cred că mulți au văzut acea poză în grupul orașului. A fost ștearsă abia peste vreo jumătate de oră de către administratori. Carolina chiar se miră cum de a ajuns să fie acceptată ca și postare anonimă. Fie că a fost intenționat. Fie că nimeni nu monitorizează cine și ce postează. Dar nu mai are importanță cum. Era anume acea poză cu ea și numărul său de telefon.

Directoarea instituției în care lucrează i-a făcut aluzie la o cerere de concediere.

Întrebări pentru discuție:

- Putem identifica problema în acest final de istorie, fără a cunoaște cum a evoluat și de unde a pornit povestea Carolinei?
- Cum o vedeți pe Carolina în acest fragment din istoria sa?
- De ce considerați că problema identificată este de culoare verde/galbenă/roșie?
- Ce rol are cuvântul „răzbunare” din istorie pentru a înțelege ce s-a întâmplat cu adevărat?
- Cine a auzit și cunoaște despre „răzbunarea porno”?

MESAJE - CHEIE:

- O relație ce ajunge la o fază a răzbunării, este o relație în care există violență în sensul propriu al cuvântului.
- Răzbunarea din partea unuia dintre parteneri prin acțiuni ce compromit reputația celuilalt prin a face publice poze cu caracter intim sau sexual este numită „răzbunarea porno”.
- Răzbunarea porno se referă la distribuirea fără acord a conținuturilor cu caracter sexual și reprezintă o formă gravă de violență online ce se întâmplă mai frecvent femeilor și fetelor decât

bărbaților.

- „Vina” e un sentiment distrugător pe care îl trăiesc victimele acestei forme de violență, în realitate, ele nefiind vinovate de cele întâmplate.
- Răzbunarea porno este folosită ca și metodă de a face victima să sufere și să trăiască un fel de regret pentru că nu a acceptat într-un anumit moment o relație sau o condiție impusă de persoana abuzatoare.

ANALIZA CAUZELOR ȘI CONSECINȚELOR

Metoda de lucru: Studiu de caz inversat, partea 2

Scop: Participantele identifică riscuri într-o relație de cuplu în care conținuturile foto și video fac parte din intimitatea celor două persoane.

Facilitatorul:

- prezintă partea a doua a studiului de caz inversat;
- propune participantelor să identifice momentele de nesiguranță și risc pentru Carolina;
- propune participantelor să restabilească ordinea cronologică a evenimentelor și să încerce să redea povestea Carolinei cu cuvintele proprii. Se permite să fie schimbat și numele eroinei;
- moderează o discuție.

Studiu de caz inversat, partea 2

„Dacă vrei să nu trag cu ochiul la alte femei, lasă-mă să te văd numai pe tine când nu ești lângă mine”. Soțul Carolinei întotdeauna era foarte convingător. Pentru aceasta și l-a apreciat ea atunci când au făcut cunoștință cu mulți ani în urmă. Pe de o parte, simțea un fel de jenă și nesiguranță. Pe de altă parte, credea că ar fi ceva diferit pentru relația lor care a început ultimul timp să fie doar cu ceartă și nu numai.

I-a făcut chiar el acea poză fără lenjerie. De sus în jos. Nici măcar fața nu i se vedea clar. Și nici măcar nu i-a arătat-o mai bine. O păstra doar la el. Pentru el. Cel puțin așa îi zicea.

Carolina credea că așa căsnicia lor își va reveni la normal, dar nu a fost să fie. Când nu a mai avut putere, a hotărât să pună punct. Dar totul numai s-a agravat.

Întrebări pentru discuție:

- Cum o vedeți pe Carolina în căsnicie?
- Ce momente din istoria Carolinei vă vorbesc despre faptul că existau multe riscuri pentru femeie atât offline, cât și online?
- Există în această istorie posibile acțiuni ce ar fi prevenit postarea în grupul orașului a pozei cu caracter sexual?
- Dacă bărbatul ar fi anunțat-o pe Carolina că a șters poza, ar fi existat mai multă siguranță pentru femeie?
- Dacă bărbatul ar fi anunțat-o din timp că planifică să distribuie sau posteze undeva acea poză, ar fi existat mai multă siguranță pentru femeie?
- Dacă ați repovesti istoria Carolinei în ordinea în care au avut loc evenimentele, care dintre momente ați dori să le schimbați?
- De ce simte Carolina vină?
- Cum vedeți persoana cu care Carolina are o căsnicie?

MESAJE - CHEIE:

- Disconfortul, dubiile, neîncrederea fac parte din noi și dacă într-o relație acestea sunt identificate și simțite, este un semn că ceva nu merge bine. A cere respectul acestora și discuția despre lucruri cu care cineva nu se simte bine într-o intimitate este un drept, dar nu o dovadă de slăbiciune.
- Câteva acțiuni sunt binevenite în cazul în care intimitatea presupune și un secret cu poze și videoclipuri foarte intime:

A discuta despre ce simt și cred referitor la a face conținuturi cu caracter intim în raport cu ceea ce am auzit despre aceasta și ceea ce parcă face presiune pe mine.

A cere respectarea unui acord referitor la ceea ce se va întâmpla cu aceste conținuturi.

A cere cât mai curând ajutor în cazul în care nu au fost respectate anumite limite și nu mi s-a cerut acordul.

- Fie că este vorba despre o relație în care apar semne de întrebare referitor la respectul intimității și integrității emoționale, fizice și sexuale ale unei persoane. Fie că este vorba despre o relație în care nu sunt simțite anumite dubii, există riscul ca în cazul ruperii relației sau ale unei alte circumstanțe, persoana rău-intenționată în relație să folosească acele poze și videoclipuri ce fac parte din intimitatea celor doi să comită un act de violență online împotriva celeilalte.
- Vina este un sentiment indus de către persoana abuzatoare cu scopul de a face victima vulnerabilă.
- În cazul răzbunării porno, consecințele pot dura în timp și duce la revictimizări repetate cu cât mai multe clickuri sunt aplicate pentru a expedia pozele sau/și videoclipurile către alte persoane sau a le face publice pe conturi de rețele sociale sau site-uri web, inclusiv site-uri cu conținuturi pornografice. Acestea toate pe lângă situații ce vizează denigrarea imaginii și reputației femeii sunt și în viața reală.
- Postarea, expedierea și distribuirea fără acord a conținuturilor cu caracter sexual ale unei femei sau fete sunt grave încălcări ale drepturilor acestora și sunt considerate ca și acte ce implică intervenția oamenilor legii.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda folosită: Exercițiul „Așa Da. Așa Nu.”

Facilitatorul:

- prezintă câteva posibile soluții pentru femei și fete cu scopul de a face față unei situații de răzbunare porno. Participantele sunt invitate să aleagă una dintre variantele de răspuns „Așa Da. Așa Nu”;
- implică participantele în discuții referitor la acțiuni de protecție a femeilor și fetelor împotriva violenței în mediul online, precum și despre rolul specialiștilor și structurilor abilitate pentru a opri și pedepsi comportamentele abuzive;
- moderează o discuție și face concluziile finale.

Așa Da. Așa Nu.

1. Carolina poate să-l roage frumos să șteargă poza din telefon și din grupul pe care le-a publicat. Ar putea să-i promită, de exemplu, revenirea în relație.
2. Carolina poate ruga pe cineva să șteargă poza din telefonul bărbatului.
3. Carolina ar putea să-și continue activitățile, ignorând toate privirile răutăcioase. În același timp poate contacta administratorii grupului pentru a cere socoteală pentru postarea acceptată.
4. Carolina poate să se adreseze după ajutor, de exemplu, unui specialist ce prestează servicii de consiliere, dar de asemenea să raporteze la persoanele competente acțiunile fostului său iubit.
5. Carolina poate să explice celor apropiați ce s-a întâmplat cu adevărat.
6. Carolina poate să plece într-o altă localitate să lucreze. După o perioadă de timp, lucrurile ar putea să revină la normal.
7. Carolina poate cere sfatul și ajutorul unei persoane apropiate.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce în unele situații ați spus „Da”, în alte situații ați spus „Nu”?
- Cum credeți, de ce unele femei nu cer ajutor în cazuri de distribuire fără acord a pozelor cu caracter sexual ce le reprezintă?
- Care este rolul unei persoane de încredere într-o situație de violență sexuală în mediul online?
- De ce este important ca o femeie care trece prin violență sexuală online să se adreseze cât mai curând după ajutor?

Ideii și sugestii pentru moderarea și generalizarea discuției:

- Chiar fiind șterse în telefon, conținuturi ce odată au fost distribuite online, pot continua să rămână acolo, fiind redistribuite sau repostate. Ștergerea acestora de pe rețelele pe care au fost publicate, nu garantează că nu au fost salvate pe alte dispozitive și nu vor fi folosite mai târziu în alte scopuri.
- O persoană abuzatoare, de regulă, nu devine mai bună chiar dacă într-un anumit moment i se face pe plac.
- Raportarea administratorilor rețelelor conținuturile ce au fost publicate fără acord este o acțiune bună și utilă, dar aceasta nu garantează soluții imediate. De asemenea, o femeie care suferă în cazul unei răzbunări porno poate avea nevoie de mult timp și de ajutor pentru a depăși această situație. A-i propune să ignore și să nu se indispuie ar fi echivalentul cu a-i nega starea emoțională.
- Raportarea materialelor cu caracter sexual explicit, distribuite fără acordul persoanei, pe platforme specializate precum ar fi <https://stopncii.org/> în cazul adulților sau pe platforma www.siguronline.md în cazul copiilor.
- Specialiștii ce oferă consiliere și ghidare femeilor și fetelor, inclusiv și în cazuri de violență sexuală online, știu cum să gestioneze starea emoțională a victimei și ce acțiuni de soluționare a problemei să analizeze împreună. Femeile sau fetele care necesită ajutor în cazuri de violență sexuală online se pot adresa anonim și confidențial la serviciul Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008. Femeile sau fetele care necesită ajutor în cazuri de violență sexuală online pot raporta comportamentul abuziv online chiar și poliției.

Evaluare

Facilitatorul roagă participantele să scrie anonim pe o foaie un gând sau o idee cu care pleacă de la sesiune.

Foile vor fi pliate și lăsate într-un coș pregătit din timp.

3.5. Scenariu de lucru adaptat. Sesiunea 5. Un alt fel de șantaj. Sextortion sau șantajul sexual online.

Notă: A se analiza rubricile „Despre importanța subiectului” capitolul II, Scenariu de lucru. Sesiunea 5. Sextortion sau șantajul sexual online.

Obiectivele sesiunii

- Participantele analizează specificul Internetului ca și mediu în care se întâmplă relații.
- Participantele identifică șantajul și manipularea în timpul unei relații online cu o persoană necunoscută în viața reală.
- Participantele descriu șantajul sexual ca și formă gravă de violență sexuală online.
- Participantele determină acțiuni în cazul în care o femeie ajunge să fie șantajată sexual în mediul online.

Etapele sesiunii

Etapa	Activitate, tehnică, metodă de lucru	Timp
Introducere	Discuția ghidată	20 min.
Identificarea problemei	Istoria de la persoana I	30 min.
Analiza cauzelor și consecințelor	Exercițiul „După ecran”	20 min.
Căutarea soluțiilor	Discuții „Soluții în trepte”	20 min.
Evaluare	Test	5 min.
Timp		95 min.

RESURSE:

Prezentare ppt, imagine simbol, foițe colorate, teste de evaluare.

INTRODUCERE

Tehnica de lucru: Discuția ghidată

Facilitatorul:

- prezintă pe o foaie mare sau poster o imagine simbolică reprezentând o relație de iubire (inimă, un bărbat și o femeie, soare, floare, etc.);
- adresează întrebări pentru a defini și descrie o relație de iubire din mai multe puncte de vedere. Notează pe scurt răspunsuri la întrebările adresate participantelor.
- invită participantele să aleagă o foiță colorată și să scrie un cuvânt ce ar caracteriza o relație, după punctul lor de vedere;
- încurajează participantele să se exprime asupra faptului că relațiile de iubire pot sau nu pot exista doar în mediul online.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Cum, de obicei, începe o relație de iubire? Dacă ar fi să definim câteva etape de bază în „înflorirea” unei relații, care ar fi acestea?
- Pe o foiță colorată scrieți un cuvânt ce ar reprezenta ceea ce ar trebui să existe într-o relație sănătoasă.
- Ce ar însemna să cunoști și să ai încredere într-o persoană din mediul offline și o persoană în mediul online?
- Există o diferență între o relație în viața reală și o relație în mediul online?
- Cum poate cineva să „evalueze” încrederea și respectul într-o relație offline ?
- Cum poate cineva să „evalueze” încrederea și respectul într-o relație online ?
- Atunci când auziți: „Au făcut cunoștință online apoi s-au căsătorit, ce părere aveți?”

Idei și sugestii pentru moderarea discuției:

- În viața reală formăm diferite relații de prietenie, colegialitate, iubire în dependență de cât de apropiată ne este persoana și nu în ultimul rând în dependență de cât de bine o cunoaștem. În mediul online, lucrurile se întâmplă diferit. Oamenii devin „prieteni” la o simplă apăsare a unui buton. Se alătură comunităților folosind butoane de căutare. Se îndrăgostesc și trăiesc emoții puternice comentând fotografiile și scriind mesaje.
- În condițiile în care intimitatea, încrederea, siguranța și respectul pot fi ușor compromise în mediul online, așa cum s-a discutat în sesiunile anterioare, cunoașterea cu adevărat a unei

persoane doar în mediul online este destul de complicată și de multe ori departe de adevărata sa față.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Metoda folosită: Discuții în baza textului de la persoana I

Facilitatorul:

- explică participantelor că împreună vor urmări istoria unei femei care povestește despre ce i s-a întâmplat și prin ce a trecut în mediul online;
- propune participantelor să discute puțin după fiecare fragment prezentat;
- prezintă primul fragment din istorie;
- moderează o discuție.

Fragment 1 - Viața

Sunt Victoria. Căsătorită. Doi copii frumoși și un soț muncitor. Lucrez la o instituție de stat toată săptămâna. În weekenduri, de regulă, cu familia plecăm la țară să vizităm și ajutăm rudele. Vacanță o dată an cu all-inclusive. Ce să mai zic? De fapt, o viață obișnuită ca la toată lumea. Am fost mereu mulțumită de cine sunt și ce fac.

Evident că folosesc Internetul. Altfel nici nu se poate. Am cont de Facebook. Mi-am făcut și unul de Instagram ca să pot vedea ce-mi fac acolo fetele adolescente.

Comunic online cu colegile de lucru, foștii colegi de școală, prietenii din copilărie, rudele, vecinele, mamele din clasele copiilor. Activități obișnuite ca la toată lumea.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Cum descrieți viața din mediul offline a Victoriei?
- Cum vedeți activitățile online ale Victoriei?

Fragment 2 - Încrederea

Eram într-o zi la birou, la pauza de masă, când am hotărât să-mi verific mesajele. Am deschis și mapa cu cele ce pleacă direct în spam. Era doar unul acolo. L-am deschis și am început a râde. Le-am arătat și colegelor.

„Salut zeița mai orbit și vreau să te cunosc mai bine”

Fără semne de punctuație. Lipseau unele diacritice și fără o poză de profil. Iar conținutul era cu adevărat dezgustător.

Colegele au râs și ele. Una a spus că i-ar răspunde chiar și i-ar pune la punct. A mai adăugat că e plin Internetul de nebuni cu nebunii în cap. De fapt, așa credeam și eu. M-am hotărât să fac o glumă și i-am răspuns ceva ce mi-a părut destul de ok.

„Vă recomand să consultați un medic oftalmolog.”

Următorul mesaj nu s-a lăsat mult așteptat.

„Stimată doamnă, îmi cer scuze. A fost o glumă nereușită. Întâmplător am ajuns pe profilul Dvs. Am vrut doar să scriu ceva haios, dar am dat-o în bară.”

De data aceasta, conținutul mesajului m-a lăsat fără cuvinte. Cât și corectitudinea acestuia. I-am răspuns. Apoi, am mai comunicat încă vreo jumătate de oră. L-am acceptat să mă urmărească și i-am vizitat și eu profilul. Avea doar 2 poze cu niște mașini și doar niște postări distribuite.

Următoarea zi. Prietenul meu enigmatic a reapărut. Exact la aceeași oră.

Se numea Oleg. Era implicat într-o afacere cu mașini. Și, la momentul acela, era plecat cu colegii să aducă mai multe mașini de peste hotare. Mi-a mai povestit că este divorțat. Este pasionat de filme comedie. Scrisa mesaje frumoase și corecte. Și mă aborda cu respect, contrar primei păreri care mi-a lăsat-o la acel prim mesaj.

Nu știu dacă aveam încredere în el. Aveam, însă, încredere în mine. Eram sigură că nimic nu mi se poate întâmpla și că foarte bine pot controla și gestiona orice situație chiar și pe Internet.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Ce observați că se întâmplă în viața Victoriei?
- Ce detalii o fac pe Victoria să accepte o comunicare cu un bărbat pe care nu îl cunoaște în viața reală?
- Cum pare acest bărbat?
- Ce înseamnă încrederea în sine pentru Victoria?

Fragment 3 - Energia

Am continuat să ne scriem și în zilele următoare. În prima zi, mă gândeam să-i povestesc soțului despre mesajele cu Oleg, dar nu am făcut-o. M-am gândit că nu are rost. A doua, a treia și în următoarele zile, deja simțeam un fel de jenă, frică și disconfort de la faptul că soțul ar putea înțelege totul greșit.

Oleg îmi părea drăguț. Scrisa respectuos și gentil. Așteptam ora prânzului ca pe o sărbătoare.

I-am și mărturisit o dată că apreciez felul lui de a vorbi. Mi-a mulțumit și a spus că pentru el contează mult aprecierea mea.

Colegele ieșeau la masă, iar eu mă simțeam liberă să comunic cu el. Nu înțelegeam de ce anume la ora asta îmi scria, dar nu-l întrebam pentru că era chiar o oră comodă și pentru mine.

După fiecare comunicare simțeam un val de energie. Și un sentiment foarte confuz, dar plăcut.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- La ce etapă ajunge comunicarea între Victoria și Oleg?
- Ce emoții contradictorii trăiește Victoria?
- Ce dubii vă trezește comportamentul lui Oleg?

Fragment 4 - Vina

După ceva timp, comunicarea noastră a ajuns să fie mai mult decât prietenoasă. Îmi scria că mă place și că simte, că trăiește ceva puternic față de mine. Îmi scria că îi este frică de această emoție pentru că a avut o experiență neplăcută cu fosta sa soție. Mi-a expediat și mesaje vocale.

Îi răspundeam de fiecare dată.

Așa s-a întâmplat că de la serviciu am fost trimisă să lucrez în altă parte. Nu am avut pauză de masă vreo 2 zile. Seara când am deschis pe furiș telefonul, găseam mesaje de la el. Erau foarte multe.

„Salut.”

„De ce nu răspunzi?????”

„Unde ești?????”

„Sufăr!!!!!!!!!!!!!!”

„O faci intenționat!!!!!!!!!!!!!!”

„Cât să mai aștept!!!”

„Încep să-mi pierd răbdarea.”

Și altele de acest gen.

Nu reușeam să-i răspund. Și nici ziua nu puteam la ora mesei să fiu online ca să vorbim să-i explic tot.

În ziua când deja puteam să fiu online la ora prânzului, i-am scris. Nu a răspuns. Nu a răspuns nici a doua, nici a treia zi. Mă îngrijoram. Mi-am cerut scuze.

A reapărut după ceva timp. Mi-a scris că a avut nevoie de timp ca să se gândească la relația noastră. Era supărat, dar m-a iertat. A zis că uită definitiv ignoranța mea dacă fac ceva deosebit pentru el.

I-am promis că accept. Mi-a scris că vrea să mă vadă goală. Toată. Mi-a cerut să-i trimit o poză.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- În ce moment observați că începe manipularea?
- Cum o face Oleg? Ce instrument folosește?
- Este inducerea vinei prin manipulare o formă de violență?

Fragment 5 - Corpul

Am refuzat. I-am scris că este un om deosebit pentru mine, dar eram într-o căsătorie. Atunci a scris ceva ce m-a speriat. A scris că îl urmărește online și pe soțul meu. A zis că el nu ar vrea să-mi creeze probleme în căsătorie, dar va fi nevoit să-i expedieze capturi de ecran cu unele comunicări ale noastre.

M-am speriat.... Seara în baie. În fața oglinzii, am făcut acea poză. Nu mai făcusem niciodată așa ceva. Simțeam că îmi fuge pământul de sub picioare de la gândul ce urma să fac mai departe cu această poză. Îmi imaginam că dacă nu o fac, va scrie soțului meu și vor fi probleme mari.

A doua zi, i-am expediat poza și i-am cerut să o șteargă imediat ce o vede. I-am scris că nu voi mai fi online pentru mult timp. Inventasem ceva legat de serviciu.

Mi-a răspuns că-i place corpul meu și că sunt sexy. Nimic mai mult.

Credeam că aici totul s-a terminat.

Dar greșeam.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Ce observați că se întâmplă?
- Ce armă folosește Oleg în șantajul său?
- Ce simte Victoria?
- Ce credeți că a urmat?

Fragment 6 - Boala

Mai departe lucrurile doar s-au complicat. Peste ceva timp, Oleg a scris că mai vrea o poză. Ultima.

„Hai, că doar ai practică deja. Ai milă de soțul tău. Că doar nu vrei să vadă poza. Precis că te lasă după asta...”

Au urmat și alte poze.

După aceasta, a dispărut. A revenit în vreo 3 săptămâni. A scris că a avut un accident și necesită o intervenție. Este bolnav și are nevoie de ajutorul meu.

Nimeni altcineva nu vrea să-l ajute. A cerut bani ca să se poată trata.

Suma era mare. Nu aveam așa o sumă.

I-am scris că nu am, dar a revenit la amenințări. A început să scrie și în orele de seară. Îmi era frică. Îmi era frică să-l blochez ca să nu-l enervez mai tare. Am găsit banii. Am luat un credit de consum fără ca să cunoscă cineva. I-am făcut transferul așa cum mi-a explicat. Pe numele unei alte persoane. Credeam că gata. Chiar și promisesese că mai mult nu mă va mai deranja. A zis că a șters pozele cu mine, chiar dacă îi plăcea să le privească. A dispărut. Apoi a reapărut ca să ceară din nou bani. De data aceasta mai mulți. Amenințându-mă că îi trimite poze soțului meu dacă nu îi fac transferul.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Fiind șantajată și amenințată, ce simte Victoria?
- Cine credeți că este cu adevărat Oleg?

Fragment 7 - Colacul

Eram disperată. Nu mâncam și dormeam. Voiam să-i povestesc tot soțului. Asta ar fi pus punct la tot. Inclusiv și la căsnicia noastră.

Am hotărât totuși să mă apăr cumva. Sunând de la un număr la altul, am discutat cu cineva la un serviciu telefonic ce oferea consiliere. Cred că acolo îmi găsiseam colacul de salvare.

Am ajuns și la poliție. Multe altele au mai fost. Până la urmă, s-a adeverit că Oleg de fapt nu era Oleg. Era un deținut ce își ispășea pedeapsa într-un penitenciar. Avea acolo acces la telefon doar în ore anumite și nu eram eu unica care a ajuns victima sa într-un așa mod.

Soțul meu nimic nu a aflat. Sper nici să nu afle niciodată. Dar cine știe. Eu doar nu cunosc ce s-a întâmplat până la urmă cu pozele mele.

Întrebări pentru moderarea discuției:

- Cum vă simțiți după ce ați aflat finalul acestei povești deloc plăcute?
- Încercați să vă reamintiți principalele momente într-o ordine cronologică. Care au fost etapele în evoluția relației online între Oleg și Victoria?
- Care au fost emoțiile pe care le-a trăit în diferite momente Victoria?
- Cum a avut loc șantajul sexual propriu-zis?

MESAJE - CHEIE:

- Abuzatorii din online, de obicei, sunt cu un pas înaintea victimei. Aceștia cunosc cum să analizeze mai aproape de realitate informația despre potențiala victimă reieșind din ceea ce găsesc online despre ea, din felul cum răspunde la mesaje, cum reacționează. Aceștia își fac concluzii despre preferințele și dorințele victimei fără a le întreba direct despre aceasta. Astfel, victima crede cu desăvârșire că persoana de partea cealaltă a monitorului le cunoaște și înțelege cum nimeni altul.
- Abuzatorii spun despre sine atât cât ei doresc ca victima să cunoscă.
- Șantajul sexual online este formă gravă de violență online. Se întâmplă atunci când foto sau/și video cu caracter sexual sunt folosite de către o persoană abuzatoare pentru a amenința, șantaja victima în scopuri financiare sau alte interese cu caracter sexual.
- Agresorii, de regulă, folosesc tehnici prin care câștigă încrederea victimei, apoi obține de la ea conținuturi ce le va folosi pentru a o șantaja. Istoria Victoriei descrie procesul în detalii.

Victoria are o viață obișnuită – VIAȚA
Victoria este intrigată – ÎNCREDEREA
Victoria se îndrăgostește - ENERGIA
Victoria este manipulată – VINA
Victoria este șantajată – CORPUL
Victoria este amenințată – BOALA
Victoria găsește o soluție – COLACUL

ANALIZA CAUZELOR ȘI CONSECINȚELOR

Metoda folosită: Exercițiul „După ecran”

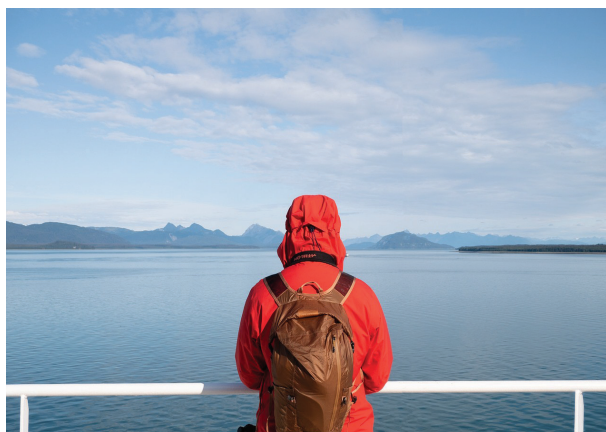
Facilitatorul:

- prezintă 2 imagini diferite cu bărbați;
- propune participantelor, în grupuri, să descrie/presupună viața, activitățile online și offline, caracterul acestor bărbați, reieșind din imaginile prezentate;
- ascunde imaginile celor 2 bărbați și propune participantelor să-și imagineze că aceștia 2 sunt după ecran și nu pot fi văzuți;
- prezintă o descriere a celor 2 personaje în imagine;
- adresează întrebări și moderează o discuție despre scopurile persoanelor abuzatoare care șantajează femei/fete în mediul online și consecințe asupra vieților acestora.

imagine 1

imagine 2

Întrebări pentru moderarea discuției:

- De ce anume astfel v-ați imaginat viața, ocupațiile, activitățile online și caracterul celor 2 bărbați din imagini?
- Felul cum se prezintă persoana online, influențează părerea și atitudinea celor ce îl urmăresc sau vizitează pe rețele sociale?
- După ecran, credeți că o persoană este exact așa cum se prezintă în online?
- De obicei, o persoană, indiferent de ocupație, gen, vârstă, va posta sau vorbi despre sine în online în termeni ce-i fac vizibile trăsăturile sau situațiile din viață mai puțin plăcute?
- În cazul Victoriei și a lui Oleg, dacă bărbatul ar fi scris de la bun început cine este și unde se găsește, ar fi continuat Victoria comunicarea cu el, chiar și la o etapă când deja se simțea îndrăgostită?

Descriere personaje din imagine

Atât în imaginea 1, cât și în imaginea 2, este vorba despre una și aceeași persoană. Bărbat, 35 ani. Lucrează peste hotare într-o companie de construcții. Căsătorit. Doi copii. Pasionat de muzică și dansuri. Mai mult extrovert. Folosește tehnologiile doar la necesitate. Când este plecat la muncă în afara țării, comunică cu familia folosind aplicația Viber.

MESAJE- CHEIE:

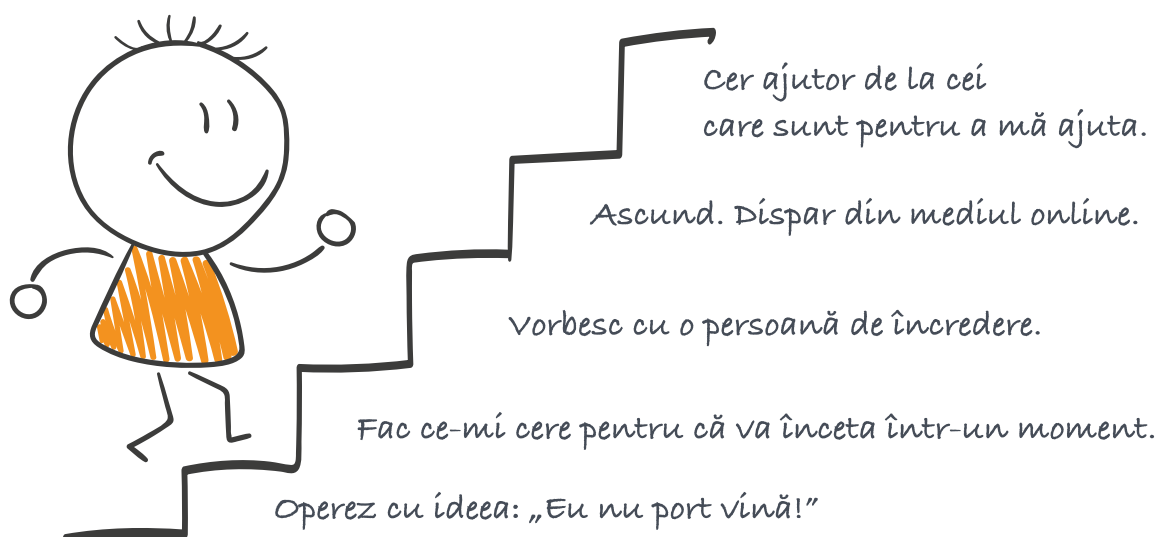
- În cazul persoanelor abuzatoare care cunosc bine psihologia comportamentului online al victimelor și potențialelor victime, este complicat să vorbim despre un portret standard al acestora.
- Agresorii anticipează acțiunile și reacțiile victimei. Identifică momentele cele mai potrivite pentru a le cere să facă acțiuni cu caracter sexual – să producă conținut cu caracter sexual și apoi să-l expedieze, să facă gesturi, mișcări cu caracter sexual în fața camerei atât timp cât abuzatorul este pe partea cealaltă a ecranului.
- Agresorii, în cazul în care au fost întâlniți online, nu-și dezvăluie adevărata identitate și folosesc informații și date false pentru a-și crea o imagine online.
- În cazul șantajului sexual este afectată imaginea de sine a victimei. Îi sunt încălcate orice granițe și limite personale. Se comite un abuz la integritatea sa emoțională, fizică și sexuală.
- Victima nu are vină în ceea ce i s-a întâmplat. Se face vinovată de această violență doar persoana abuzatoare care cu bună știință, intenționat și cu scopul de a umili, înjosi, speria, obliga.
- Abuzatorii recurg la șantaj sexual pentru a cere și obliga victima la următoarele acțiuni (una sau mai multe):
 - Să producă mai mult conținut sexual explicit;
 - Să se implice în activități sexuale online (pentru una sau mai multe persoane);
 - Să le dea bani sau alte resurse materiale.
- Stările pe care le trăiește o persoană șantajată sexual în mediul online au caracter distructiv și sunt consecințe ce pot dura în timp: vină, frustrare, frică, disperare, îngrijorare, izolare, neputință, etc.
- Situația poate scăpa mai mult de sub control dacă imaginile ajung publice și pentru alte persoane.

CĂUTAREA SOLUȚIILOR

Metoda folosită: Discuții „Soluții în trepte”

Facilitatorul:

- prezintă o imagine a soluțiilor în trepte în cazul unei situații de șantaj sexual în mediul online;
- propune participantelor să discute care treaptă din scară ar fi sigură și care ar fi mai puțin sigură.
- moderează o discuție finală.

MESAJE - CHEIE:

- Victima nu poartă vină pentru ceea ce i se întâmplă sau i s-a întâmplat. Sentimentul de vină îi este indus de abuzator și chiar și de oamenii din jur cu multe prejudecăți și stereotipuri.
- Abuzatorii nu încetează chiar dacă o promit.
- Discuția cu o persoană de încredere poate ajuta gestionarea mai eficientă a emoțiilor trăite și analiza mai multor soluții sau pași siguri de întreprins.
- Dispariția din online a victimei nu anulează problema. Ea va continua să fie victimă a violenței online și fără o prezență pe rețele, atât timp cât există un abuzator și conținuturi ce i-au compromis sau îi compromis reputația.
- Există specialiști ce pot ghida și/sau interveni în cazuri de șantaj online al femeilor și fetelor.
- Serviciul Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008
- Poliția.

EVALUARE

- Facilitatorul propune participantelor un test scurt de evaluare a sesiunii în care au fost implicate.

Test

Încercuiți varianta de răspuns ce vă pare mai potrivită.

1. Considerați că șantajul sexual online are impact negativ pe termen lung asupra calității vieții femeilor și fetelor care trec prin aceasta?
 - A. Da.
 - B. Nu.
 - C. Nu știu. Personal nu am auzit despre așa cazuri.
2. Cine considerați că se face vinovat în cazul șantajului sexual online?
 - A. Persoana care se declară victimă. Doar nimeni nu a tras-o de mână să trimită poza sau videoul.
 - B. Persoana abuzatoare și doar ea.
 - C. Ambii.
3. O femeie poate gestiona și opri singură violența online prin care trece?
 - A. Da. Cu cât mai puține persoane cunosc, cu atât situația se rezolvă mai simplu.
 - B. Depinde de caz.
 - C. Mai mult nu. O victimă a violenței online are nevoie de ajutorul specialiștilor. Pentru aceasta și există specialiști.
4. Considerați utilă sesiunea despre șantaj sexual online?
 - A. Da.
 - B. Nu.
 - C. Încă nu am înțeles.

Sugerați o îmbunătățire a sesiunii pentru un alt grup de femei sau fete.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Anexă

Recomandări pentru desfășurarea sesiunilor practice

I. În grupul persoanelor participante sunt prezenți tineri sau/și bărbați

Înainte de fiecare sesiune, facilitatorul/facilitatoarele va face o precizare cu referire la subiectul activităților. Va explica că fenomene și situații ce vizează violența online vor fi discutate și analizate din perspectiva cum acestea se întâmplă femeilor și fetelor. Cu toate acestea, toate informațiile ce vor fi discutate vizează toată lumea, inclusiv bărbații și tinerii care sunt utilizatori online și sunt parte a comunităților offline și online.

Sesiunea 1

Capitolul II. Intimitatea online. Între personal și public. Riscuri./Capitolul III. Intimitatea online. Între personal și public. Știați că?

- Propuneți participantului/participanților prezenți la sesiune să încerce să repovestească povestea cu tâlc ca și cum ar fi partenerul de cuplu al Eudochiei. Întrebați-i ce au simțit în anumite momente în timpul povestirii și cum văd ei spațiul intim personal al unui om. Scop: Veți face concluzii la activitate referindu-vă la faptul că intimitatea sau spațiul privat al unui om nu are gen. Fiecare persoană are nevoie de așa un spațiu și fiecare persoană trăiește un disconfort emoțional atunci când acest spațiu îi este invadat, în special într-un mod abuziv.
- Inițiați o discuție scurtă pornind de la întrebarea în câte din cele 8 situații din exercițiul de asociere, sunt implicați bărbați. Explicați că fiecare din aceste situații au fost preluate din exemple din viața reală a unor femei și fete. Scopul acestui exercițiu, precum și a altor exerciții și discuții ce vor urma, nu este despre a blama sau învinovăți bărbații ca fiind unicii agresori online. Scopul fiecărui exercițiu propus este de a explica amănunțit cum se întâmplă violența online împotriva femeilor și fetelor cu adevărat, inclusiv de cele mai frecvente ori din partea bărbaților. Astfel, fiecare tânăr sau bărbat la sesiune, poate contribui semnificativ la prevenirea acestor forme de violență, inclusiv având și rol activ în combaterea acestora.
- Explicați participantului/participanților prezenți la sesiuni că vor avea o sarcină dublă în elaborarea posterului cu strategii. Pe de o parte, sunt invitați să propună strategii pentru a fi personal mai siguri în mediul online. Pe de altă parte, vor propune câțiva pași ce i-ar putea realiza pentru a ajuta femeii din viața lor să se simtă mai în siguranță atunci când sunt online.

Sesiunea 2

Capitolul II. Relații sigure și sexting. Iubirea din offline și online./Capitolul III. Există sexting și între adulți? Riscuri și pericole.

- În timpul discuțiilor în baza studiului de caz cu Ion și Maria, propuneți tuturor participanților să-și imagineze situația că nu Ion a cerut Mariei o poză cu ea goală, dar Maria a cerut o poză cu el gol. Adresați următoarele întrebări:
- Indiferent de cine cere poza, permite acest lucru persoanei respective să o arate unei persoane terțe?
- Dacă Maria cere prima poza și o primește, apoi trimite poza sa lui Ion, îndreptățește acest fapt acțiunea lui Ion de a vorbi altor persoane despre comunicarea intimă cu Maria? Dar să arate această poză altor persoane?
- Situația ar deveni mai puțin riscantă dacă și Ion ar trimite poză cu sine?
- Cum înțelegeți și simțiți fraza: „... Ion se laudă a doua zi colegilor de la armată despre faptul că o fată tare sexy și gata de orice îl așteaptă acasă.” ?
- Dacă ați fi Ion, cum ați proceda cu poza primită?

Sesiunea 3

Capitolul II. Scenariul clasic al hărțuirii online și hărțuirea sexuală./Capitolul III. Cum se simte hărțuirea online, dar cea sexuală în mediul online?

- În activitatea de transfer a situațiilor pentru mediul online, implicați tinerii/bărbații prezenți în discuțiile despre ce simt femeile/fetele ce trec printr-o hărțuire online, în special hărțuire sexuală online. Explicați participanților că pentru viitoare acțiuni de promovare a comportamentelor respectuoase față de femei și fete în mediul online sunt importante vocile bărbaților care văd acțiunile de hărțuire sexuală în mediul online ca și acțiuni grave împotriva femeilor și fetelor.
- În cazul discuțiilor în baza studiilor de caz, întrebați participanții, atât femei și fete, cât și bărbați, în care dintre exemplele de cazuri, ar putea fi victime atât femei, cât și bărbați. Propuneți-le să reflecte câteva minute și să noteze pe o foaie câteva exemple de situații pe care le consideră ca și comportament de hărțuire sexuală față de o persoană.
- Întrebați bărbații sau tinerii prezenți la sesiune cum înțeleg ei noțiunea de stereotip. Consideră ei cu adevărat că stereotipurile în bază de gen există și se răsfrâng asupra femeilor și fetelor și în mediul online.
- În identificarea soluțiilor implicați bărbații sau tinerii cu roluri de experți ce se vor plimba prin grupurile de femei și fete care dezbate soluțiile. Explicați-le că vor avea sarcina de a propune soluții pentru fiecare grup în parte.

Sesiunea 4

Capitolul II. Ce este răzbunarea porno și despre distribuirea fără acord a pozelor cu caracter sexual./ Capitolul III. Care este granița între acceptarea ruperii unei relații și răzbunare? Divorț, separare, răzbunarea porno.

- Înainte de discuțiile despre intimitate, cereți părerea atât a participantelor, cât și a participanților despre ce ar însemna pentru ei – fotografie sau video cu caracter intim. Moderați discuția spre ideea că de cele mai dese ori, anume fotografii cu caracter intim reprezentând femei sunt folosite în acțiuni abuzive în mediul online împotriva femeilor.
- Propuneți bărbaților/tinerilor prezenți la sesiune să redea istoria Gabrielei/Carolinei din numele partenerului acesteia. Întrebați participanții despre ce simt pentru fiecare dintre personajele implicate. În ambele cazuri se vor păstra detaliile din studiul de caz propus. Moderați discuția spre ideea că este important ca să se cunoască că acțiunile de acest gen sunt abuzive, iar femeile au dreptul să nu le tolereze și nu trebuie să se simtă vinovate de ceea ce li se întâmplă.
- Implicați bărbații și tinerii prezenți la sesiune în discuții despre dreptul oricărui partener într-o relație de a cere ruperea acestei relații în condiții în care nu există niciun fel de presiune emoțională și violență de orice gen.

Sesiunea 5

Capitolul II. Sextortion sau șantajul sexual online./ Capitolul III. Sextortion sau șantajul sexual online. Un altfel de șantaj.

- În timpul lucrului cu studiul de caz, implicați bărbații și tinerii prezenți la sesiune într-o discuție despre ce emoție le lasă istoria femeii.
- Ați putea propune participanților să-și imagineze că femeia din studiul de caz discutat este o persoană apropiată pentru ei – sora, fiica, verișoara, o bună prietenă din copilărie, mătușă, etc. Invitați-i să se exprime despre ce ar face pentru a ajuta această persoană foarte apropiată.
- Întrebați părerea participanților despre ce ar putea face personal în cazul în care cunosc despre cazuri în care o persoană apropiată după ce a fost manipulată este șantajată în mediul online.
- Reveniți la întrebarea: De ce o femeie simte vină, frică, rușine în cazul în care ajunge victima

violenței cu caracter sexual în mediul online? Cereți părerea bărbaților și tinerilor prezenți la sesiune. Moderați discuția pentru a ajunge la concluzia că există prea multă presiune asupra femeilor, inclusiv din partea oamenilor din jur, ce le face vulnerabile și lipsite de curaj în a-și cere respect și dreptate.

II. În grupul persoanelor participante sunt prezente femei din categorii mai mari de vârstă

Nu pot fi excluse situațiile când la sesiunile organizate participă și femei care nu sunt utilizatoare a Internetului sau folosesc Internetul în scopuri foarte limitate, cum ar fi urmărirea pe rețele sociale a altor persoane doar din curiozitate, comunicarea strict cu rude foarte apropiate, accesarea de conținuturi informative despre unele hobby-uri personale (grădinarit, handmade, bucătărie, etc), etc. De cele mai multe ori, acest lucru se datorează vârstei mai înaintate decât cea a utilizatoarelor mai active. În aceste cazuri, participantele ar putea să nu fie interesate de subiectele discutate deoarece direct ar putea să nu le vizeze niciodată. Este important de a explica la început de fiecare sesiune că informația discutată are scopul să ajute și persoanele care nu folosesc Internetul sau îl folosesc ocazional să cunoască prin ce pot trece femei și fete în mediul online și care ar putea fi rolul personal pentru a le ajuta.

Sesiunea 1

Capitolul III. Intimitatea online. Între personal și public. Știați că?

- La început de sesiune, dacă credeți că este cazul, inițiați o discuție de câteva minute despre Internet. Adresați câteva întrebări și observați atent ce răspund participantele sau dacă prezintă stări de confuzie și neînțelegere. Ați putea să întrebați următoarele:
 - Vă place să navigați pe Internet?
 - Ce faceți, de obicei, atunci când sunteți online?
 - Cât timp petreceți pe Internet?
 - Considerați Internetul un adevărat progres al tehnologiei?
- Asigurați-vă că toate participantele înțeleg noțiunile de bază cu care veți opera în timpul sesiunilor: mediul online, utilizatoare, rețele sociale, a posta, a distribui online, etc.
- În cazul în care cunoașteți că aveți în grup participante care nu sunt active online, explicați fiecare din aceste noțiuni înainte de a le folosi într-o activitate sau alta.
- În cazul discuțiilor despre diferite situații a femeilor și fetelor în mediul online, faceți clară ideea că a fi online, a avea conturi pe rețele sociale pentru a comunica și a posta poze este ceva normal și acest lucru îl fac foarte mulți oameni, atât femei cât și bărbați de diferite vârste. De obicei, generațiile mai înaintate în vârstă sunt foarte reticente la utilizarea Internetului de către persoanele mai tinere. Astfel, aceștia pot uneori crede că este de responsabilitatea utilizatorului/utilizatoarei dacă i se întâmplă ceva neplăcut.
- În cadrul exercițiului de identificare a soluției, faceți echipă cu participantele pentru care subiectul Internetului le este unul mai străin. Astfel, veți avea posibilitatea să le explicați suplimentar anumite lucruri și să le ghidați în activitatea practică.

Sesiunea 2

Capitolul III. Există sexting și între adulți? Riscuri și pericole.

- Subiectul sextingului poate crea multă confuzie. Astfel, atunci când adresați întrebarea despre sexting participanților, faceți o precizare despre faptul că sextingul nu este despre sex pe Internet sau filmele cu caracter erotic sau pornografic. O astfel de scurtă precizare, va ajuta participantele mai puțin informate să-și construiască o imagine mai clară a ceea ce urmează să explicați despre fenomen.
- În timpul discuției despre istoria lui Ion și a Mariei, explicați că Ion și Maria pot fi oricine – vecinii de peste perete căsătoriți de mulți ani, colegii de serviciu care formează un cuplu, fiica cu ginerele sau fiul cu nora, finii, etc. Explicați repetat că a face sexting este despre intimitate.
- Adresați întrebarea: Dacă poza cu caracter intim a fiicei sau a nuroii v-ar fi arătată la telefon de

către o persoană străină, ce ați face?

- În acest context, explicați că femeile și fetele ar deveni mai puțin vulnerabile dacă nu ar exista blamarea, etichetarea, rușinarea și învinovățirea din partea persoanelor din jur, în special cele apropiate care au datoria morală de a le ține parte și a le încuraja.

Sesiunea 3

Capitolul III. Cum se simte hărțuirea online, dar cea sexuală în mediul online?

- Discuțiile în baza celor 6 situații, ar putea fi mai eficiente și clare pentru participantele mai puțin active online, dacă situațiile din online ar fi prezentate pe slide-uri. Elementele de text ce se referă la specificul Internetului, pot fi prezentate cu o altă culoare. Acest lucru poate fi făcut la etapa discuțiilor după analiza independentă a fișelor cu situații. Astfel, participantele vor observa mai ușor cum hărțuirea trece dintr-un mediu în altul.
- Întrebați participantele cu experiență mai mare de viață dacă au cunoscut situații a unor anumite femei în care acestea au fost supuse hărțuirii și acest lucru le-a făcut să simtă anumite stări. În cazul în care acestea se abțin de la comentarii, propuneți un caz din imaginația proprie care v-ar fi fost povestit de exemplu de mama, bunica, mătușa, etc. Scoateți în evidență ideea că acea femeie a suferit din cauza că era considerată vinovată singură de ceea ce i se întâmplă. Faceți o analogie cu mediul online, în care o femeie poate simți o presiune dublă pentru că cei care o blamează sau învinovătesc pot fi mult mai mulți și nu doar persoane cunoscute în viața reală.
- În partea finală a sesiunii, întrebați participantele ce i-ar spune fiicei, nepoatei, nurorii, fiicei unei persoane apropiate dacă ar cunoaște sau ar observa că este hărțuită sexual.
- Reveniți la istoria fictivă pe care ați prezentat-o, spunând că mama, bunica sau mătușa i-a spus acelei femei că o susține și blamează comportamentul grav și nedrept al agresorului.

Sesiunea 4

Capitolul III. Care este granița între acceptarea ruperii unei relații și răzbunare? Divorț, separare, răzbunarea porno.

- Inițiați o scurtă discuție introductivă despre ce înseamnă și cum simt participantele „siguranța într-o relație”. Concretizați că se pot referi atât cât s-ar simți confortabil să vorbească despre experiența proprie sau din înțelegerea personală pe care o au despre siguranță. Implicați participantele de toate vârstele. Ajungeți la concluzia că în zilele noastre, femeile într-o relație fie de căsnicie sau concubinaj, pot trăi în siguranță sau, din contra, nesiguranță și altfel, datorită existenței Internetului ca mediu în care soții sau concubinii își transmit mesaje sau comunică.
- Explicați participantelor că dacă întâmplător primesc sau văd pe Internet o poză cu caracter sexual ce reprezintă o femeie sau tânără, acest fapt, cu siguranță, înseamnă că această femeie sau tânără nu și-a dat acordul ca această poză să ajungă la alte persoane.
- Veniți cu mesajul clar că astfel de poze nu trebuie comentate, distribuite sau transmise altor persoane!
- Explicați participantelor că fiecare utilizator sau utilizatoare de orice vârstă se face responsabil sau responsabilă de a opri violența sexuală online împotriva femeilor și fetelor.

Sesiunea 5

Capitolul III. Sextortion sau șantajul sexual online. Un altfel de șantaj.

- Studiul de caz cu Victoria ar putea genera multe discuții sau comentarii. Opriti-vă la fiecare fragment și explicați cu grijă că oricine altcineva ar putea simți sau face la fel ca și Victoria.
- Explicați participantelor că agresorii online pot fi foarte deștepți, concurând chiar și cu specialiștii atunci când e vorba despre psihologia comportamentului omului în mediul online.
- Invitați participantele să-și imagineze pentru o clipă că este vorba în caz despre o persoană ce le este foarte apropiată și dragă.

Notă: Recomandările pentru anumite sesiuni pot fi valabile și pentru altele sau chiar toate. Adaptați-le după context.

Anexa

Exemple de reguli pentru a fi reamintite la fiecare început de sesiune

1. Respect pentru persoane și curajul de a fi prezente la sesiune.
2. Încurajare în momente mai complicate sau sensibile ce pot apărea ca urmare a activităților propuse.
3. Dreptul de a nu exprima părerea în situații de disconfort.
4. Calm și toleranță în discuții ce pot ajunge și la un punct mai „fierbinte”.
5. Acceptarea și non-judecarea emoțiilor altor persoane implicate în sesiuni.

Anexa

Model Studiu de caz în puzzle, conform scenariului de lucru. Sesiunea 3

Hărțuirea online și formele sale. Hărțuirea sexuală online.

Mihaela este o femeie frumoasă și inteligentă. A absolvit facultatea și s-a angajat la o companie imobiliară. Este unica femeie într-un colectiv de bărbați tineri. Mihaela nu se simte chiar plăcut între colegii săi care obișnuiesc să facă glume asupra faptului că are tocurile prea înalte, părul prea lung, buzele și sprâncenele tatuate, etc. După părerea lor, femeile prea frumoase nu pot vinde apartamente și că mai potrivit ar fi să fie o vloggeriță.

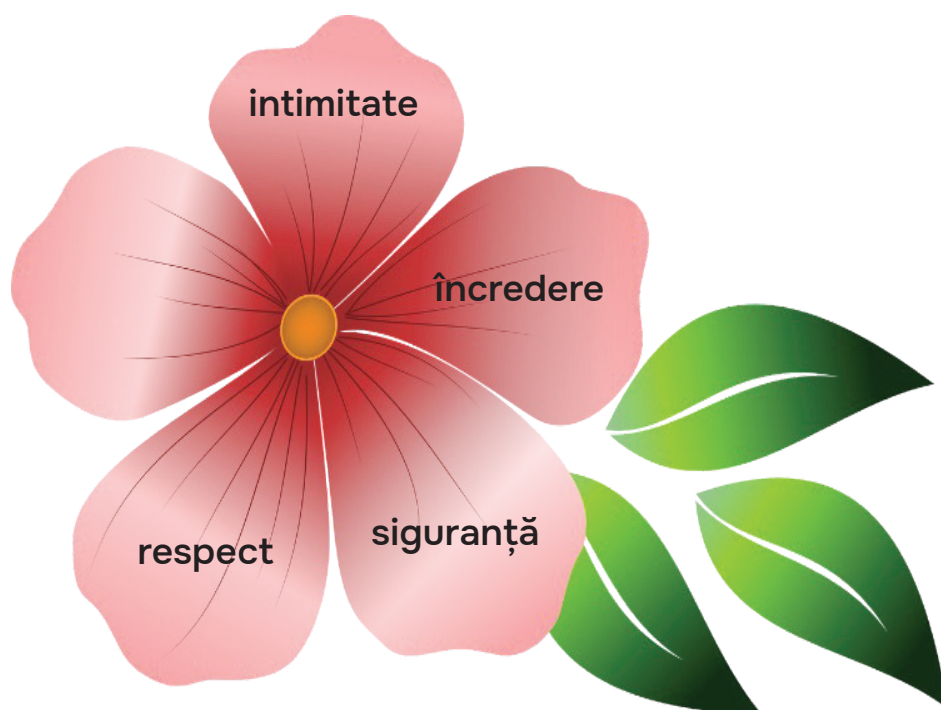
Mihaela chiar are un cont de Instagram și face zilnic în stories prezentări de apartamente. Politica companiei chiar încurajează această activitate online.

După ceva timp de la angajare, Mihaela a început a primi mesaje de la câțiva colegi care iau în râs modalitatea sa de a promova imobilele și îi propun să lase lor treaba aceasta, iar ea să se ocupe de partea de documentație la birou.

Mihaela refuză și continuă să facă ceea ce a făcut și până atunci.

Anexa

Exercițiu de discuție Floarea incompletă, conform Scenariu de lucru.
Sesiunea 5 Sextortion sau șantajul sexual online.

Anexă - Glosar

Noțiunile de bază ce reprezintă subiectele esențiale ale prezentului ghid au fost explicate și exemplificate în capitolele anterioare (I, II, III). Propunem în această anexă explicațiile altor termeni ce sunt sau ar putea fi necesari pentru informarea facilitatorului/facilitatoarei care va modera sesiunile practice.

Airdrob – aplicație pentru transferul fișierelor.

Bluetooth – tehnologie fără fir cu rază scurtă ce permite comunicarea (transfer) între dispozitive digitale. Se bazează pe unde radio.

Conținut online – imagine foto sau video, texte publicate, distribuite în mediul online.

Dispozitiv digital (device eng.) – telefon, computer, tabletă sau orice alt dispozitiv electronic ce utilizează date, programe; poate fi conectat la Internet.

Identitate virtuală – informațiile din mediul online despre o persoană ce formează o reprezentare despre acea persoană în lumea virtuală. Spre deosebire de viața reală, în mediul online, identitatea se transformă ușor și rapid.

Platformă de dating – platformă online folosită de către utilizatori pentru întâlniri online. De exemplu: Tinder, Ok Cupid, Bumble, Grindr, etc.

Risc online – acțiuni sau comportament în mediul online ce poate avea urmări negative pentru integritatea emoțională, fizică și sexuală a persoanei utilizatoare.

Setări de confidențialitate – setări tehnice pentru platforme online ce limitează și restricționează accesul la informații.

Utilizator online – orice persoană care accesează Internetul indiferent de scop.

Vlogger/vloggeriță – persoana care folosește platforme sociale pentru a prezenta în direct sau a publica conținuturi online la un anumit subiect sau mai multe subiecte.

Anexa Referințe și resurse utile

1. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.
2. Raportul Raportorului special al ONU în domeniul ce vizează violența față de femei, cauzele și consecințele violenței online față de femei și fete din perspectiva drepturilor omului, 2018.
3. Adriane van der Wilk, Protecția femeilor și fetelor împotriva violenței în era digitală. Relevanța Convenției de la Istanbul și Convenției de la Budapesta privind criminalitatea cibernetică în combaterea violenței online și violenței față de femei, facilitate de tehnologii, 2021.
4. Dr. Mary Aiken, The Cyber Effect, Psihologia comportamentului uman în mediul online, 2019.
5. Hafsah Muheed, Kirthi Jayakumar, Priyal Keni, Ghidul pentru tineri pentru a pune capăt violenței de gen online.
6. Amiro Diallo, Ghid pentru Femei și Fete de prevenire și răspuns la violența cibernetică, 2021.
7. Janis Wolak, David Finkelhor, Sextortion: constatări din sondajul realizat în rândul a 1631 victime, 2016.
8. Dr. Eleonora Esposito, Cristina Fabre Rosell ș.a., Combaterea violenței cibernetică față de femei și fete, 2022.

